

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, péntek, április 22-én.

111. szám

Vae victis...

(p-d.) Ha a méltatlankodás hangját hozná felénk a hír Bécs városából, egyszerűen tudomásul vennénk és nem foglalkoznánk vele többet. Tudomány a psychologia a politika terén is; hát nem lehet rossz néven venni, ha káromodik, aki elveszti azt, amit évtizedeken keresztül igazság ellenére a kezében tartott. A birtok édességének mindig megvan a hajlandósága arra, hogy összetéveszsze magát a joggal.

De nem szitkozódás szava hallatszik át Ausztriából, hanem a vad kétségbeesés hangja. A vae victis sóhajtása közben verdesik a mellüket, a kiegyezés javaslatát olvasván. Nem kiegyezés az a sok javaslat, így mondogatják, de a győzelmes Magyarország diktálta azokat a levért, legyőzött, megalázott Ausztriának; vae victis... Még szerencse, hogy a diadalmaskodó Hungaria oda nem kiáltja a megalázott, porban vonagló osztrák gladiátornak: accipe ferrum!

S hogy a magyar ember jó szíve meg ne essék ezen a nagy siráson, arról közvetlen a vae victis után gondoskodnak. Egy kicsit megrágalmazván Magyarországot azzal, hogy csak azért olyan a kiegyezés, a milyen, mert meg kellett fizetni Magyarországot, csak hogy hive maradjon a dualizmusnak.

Ez a két momentum emelkedik ki a fogadtatásból, amelyben a kiegyezést odaát ma részesítették. Vajjon mennyi az igazság a panaszban is, a vádolásban is?

Megalázva, meggyalázva, szinte halálos sebektől vérezve, a porban vonaglik az osztrák gladiator, ennyi igaz. De nem Magyarország terítette le. De megalázta, meggyalázta maga-magát; önmaga akarta vérző sebeit; és a maga emberségéből feküdt le, nem is a porba, hanem a sárba, amelyben majd egy éve már, hogy fetreng. És nem Magyarországon mulik, ha még mindig nem akar felkelni. Igaz, nagyot fejlődöttünk, haladtunk, de annyi erőnk nincsen, hogy mi vágjuk földhöz az osztrákot. Örülünk, ha az igazságunkat meg tudjuk kapni tőle. Avagy mi vesztettük össze az osztrák nemzetiségeket, mi forgattuk fel az osztrák pártok egyensúlyát, mi adtuk ki a nyelvrendeleteket? Magyarországra is örömmel lesz az, amelyen talpra áll megint Ausztria, mert aznap tudni fogjuk, hogy megszábadultunk egy súlyos közjogi háborútól, ha nem válságtól.

Arra nincsen okunk, hogy letagadjuk Ausztria előtt a kiegyezés sikereit. De a mi eredményeink az igazság eredményei, azok már harmincz évvel ezelőtt megillettek bennünket s mi is busulhatnánk azon, hogy csak ma tudtuk elérni, ami már a dualizmus első napján a napnál is fényesebb igazság volt. Hanem, hogy a mi áldozatainkat a jog követelte volna meg, azt bebizonyítani talán nem is lenne egészen könnyű.

A vae victis szavával nem az igazság győzelmét szokás köszönteni.

És meghamisítja ez a fájdalmas szó a históriát is. A mikor a kiegyezés javaslatai létrejöttek, akkor még nem vol-

tak nyelvrendeletek, még nem volt osztrák obstrukció. Akkor már csak ezért sem parancsolhattuk rá Ausztriára a mi akaratainkat.

Mindenekelőtt pedig ott van egy nagy tény, amelyet meg kellett volna látni az osztrákoknak, mielőtt hozzáfogtak Magyarország győzelmének siralomába.

A kiegyezés előterjesztéséhez megadta előzetes hozzájárulását az osztrák császár. Avagy annyira elveszett már Ausztriában minden hit, hogy hinni tudnak már abban is, hogy az osztrák császár hozzájárul ahhoz, hogy a magyar király nevében a magyar király birodalma leverje, meggyalázza az osztrák császár birodalmát? Hinni tudnak abban, hogy az osztrák császár szentesítene olyan kiegyezést, amely nem egyezség, de diadalmas fél parancsa, amelyre csak egy szó illik igazán, az, hogy vae victis?

Ha igaza lenne a nagy siralomnak, ha valósággal módunkban állana diktálni, akkor bizony más lenne a kiegyezés, ha van is rá oka az országnak, hogy így is meg legyen vele elégedve.

De akkor se fizettetnénk meg azt, hogy hivek vagyunk a dualizmushoz.

Magyarország mindig tudott különbséget tenni a dualizmus és a gazdasági kiegyezés között; a magyar politikai érettség mindig tudta, hogy még a legkegyetlenebb gazdasági háború se jelentené a dualizmus halálát. Magyarország elejétől fogva csak gazdasági érdekeket keresett a vámszövetségben s abban, ami

Tavaszi műkiállítás.

II.

Néhány hete mult, hogy Veresesagin terjedelmes Napoleon legendáját néztük nagy érdeklődéssel a műcsarnokban és ime, a műkiállításban ismét találkozunk egy feltűnő méretű festménnyel, mely a „nagy hadsereg” minden nyomorokkal teljes visszavonulását meséli. És, csodálatos dolog! a német festő, *Kampf* Arthur, ki Düsseldorf egyik csendes utcájában elmélkedik a bukott francia caesar történetén, egy darab vásznon sokkal megindítóbb, sokkal megkapóbb képét adja a hazavonuló hadsereg rettenetű szenvedéseinek, mint a hírneves orosz művész, ki hosszú és fáradsalmas tanulmányok, mélyreható önnálló kutatások nyomán, a festői retorika minden nyílt és titkos eszközeinek fölhasználásával, szavalja el tizennégy nagy képen a széjjelvert francziák siralmas tragédiáját. E képből, melynek egyszerű címe „1812”, nem látjuk az égő Moszkvát, nem a bundában is didergő hadvezér-császárt; e kép sem hőlepte csatatérrel, sem boszuálló baltás parasztokkal nem retenti a nézőt: csak egy német kisváros főutcáját nyitja meg előttünk, melynek hatalmas kapuboltozata alatt vonul be egy csapatka rongyokba takarózó, menekülő katona, kik mögött künn az országuton sötétté kavargó a téli vihar a dermesztő levegőt. Mily borzasztó látvány! Mily szálnalmas alakok! Az éhség, a félelem, a kétségbeesés ül mindeni-

kük arcán. Halványak, bágyadtak, halálra kimerültek. Ruhájuk kopott és foszlányos; pokróczba göngyölített lábszáraikra csomokban fagyott rá az országot hava; testüket szűk redőkbe huzva takarja az egykor fényes dolmány, köpenyeg, melyben alig ismerhetni rá a katonaruhára; mindenkinek más-más csákója van, aszerint, hogy mily fegyveremhez tartozott; egyforma és közös náluk csak a kidülledt szemekben ülő mozdulatlan tekintet, a lélek megsemmisülésének borzasztó magyarázója.

A német festő egész szabályszerűen alkotta meg képének drámai hatását. Mintha csak Aristoteles tana után indult volna, nem elégedett meg a rémület tolmácsolásával, hanem egyenlő mértékben adott kifejezést a szálnalomnak is, oda állítván hosszú sorozatban a helység lakosait, kik oldalt sorakozva szabad menetel engednek a feltűnő jövevényeknek. Ott vannak egymás mellett a pap, a tanító, a kovács, a mészáros, a községi jegyző, az élte-sebb és ifjabb asszonyok és legelő az apró gyermekek, amint a menekülők megérkezésének hírére összeverődtek az utcán.

Ez a csoport még szebb az előbbinél, mert a megilletődés kifejezése oly mély, oly igaz és mindenkinek egyéniségéhez, mesterségéhez mérten oly változatos az alakok arcán, hogy a szemlélő nem képes hatása alól kivonni lelkét. A szerencsétlenség látványa által keltett sajnálkozás egész symfoniája szól hozzánk e csoportból.

Kifejezés dolgában ez a kép a tökéletesség legmagasabb fokán áll. Előadása egyszerű, keresetlen és meggyőző; szinhangulata világos és tetszetős; technikai kivitele erőteljes, egyszerű és megfelel a jogos kívánalmaknak.

Elmerülve nézésében, azt kérdezzük magunkban, mért tesz ez a kép egymagában is nagyobb hatást, mint Veresesagin egész sorozata?

A felelet egyszerű. Az orosz festő rhétor; a német pedig poéta.

A mesteri szónoklat lebilincseli a lelket; de a költészet elragadja és fölemeli.

A helyes beszéden okul az ember, mert az az észhez szól; de a költői igazság megjavítja, megemésíti az embert, mert az a szívhez szól.

Mikor e képet nézzük, nem a történeti tényből fakadó igazság foglalkoztatja lelkünket, mint Veresesaginnál; hanem saját lelkünk olvadásából támad a kellemes érzés, mely egész lényünket betölti és mely minden műalkotás legfőbb célja és egyetlen igaz sikere.

Veresesagin meggyőző; de Kampf meghat. Ez pedig több.

Igy áll ez a dolog.

Már most visszaemlékezvén azokra, amiket csütörtöki első cikkünkben írtunk, kérdezzük az olvasótól: Szükséges-e, hogy a művész meglepő festék-kombinációkkal, fejtetőre álló extavagáns ujszerűségekkel ijesztgesse a nézőt a hatás kedvéért? Nem elég-e a hatás eléré-

azzal együtt jár és politikai judiciuma tisztaságának megzavarását nem fogja megengedni most sem. Nem mi találtuk fel azt a theoriát, hogy az osztrák-magyar monarchia „Monarchie auf Kündigung”, ha névenként meg kell újítani a kiegyezést, nem mi beszéltünk politikai szeparatistikus hajlamokról, valahányszor fennakadás volt egyik-másik gazdasági kérdésben. Magyarország hűségesen megvédte a dualizmust akkor is, amikor a gazdasági kiegyezés a maiaknál sokkalta nagyobb áldozatokkal járt és ha gazdasági téren fájt valamije, gazdasági téren keresett orvoslást — az igazság fegyverével, de sohasem fenyegetődzött azzal, hogy különben otthagya a dualizmus zászlaját.

Magyarország elfogadja a gazdasági kiegyezést, mert az lehetővé teszi gazdasági erejének öregbítését, kifejlését, ha nem is elégíti ki minden aspirációját. De föltétlenül visszautasítaná a legkitűnőbb kiegyezést is, ha azt a dualizmussal egyenlő rangu tényezőként ajánlanák neki. Mert nem így egyeztünk hatvanhétben. Mi készen vagyunk most is arra, hogy befogadjuk törvényeink közé a tegnapi előterjesztett javaslatokat.

Ha pedig Ausztria anynyira se tudna erőre kapni, hogy elhatározza magát erre vagy arra, és ha emiatt kárba is veszne Magyarország készsége: akkor is megélünk majd. Azzal a nyugodt öntudattal tesszük felre a kiegyezést, hogy Magyarország nem okozója semminek, Magyarország folytatni akarta a gazdaság terén a harminczéves tradíciót.

A dualizmus sziklaszilárd lesz akkor is, de ki tudná megmondani, vajjon nem kél-e majd akkor igazán joggal az osztrák ajkakon a panasz:

Vae victis . . .

sére a művészet ősidők óta heigazolt és örökké élő igazságainak egyike, a kifejezés?

No de nem feleselünk. Jerünk tovább.

Itt van a hazavonuló francziák mellett mindjárt Pállik Béla újabb remeke: „A Gurut alján, felsőbányai táj”, mely a nagyhirű mester művészetét egészen új és valóban meglepő színezetben tünteti fel. Soha Pállik, a természetűség és igazság e föltétlen rab-szolgája, színből oly ragyogó és friss nem volt, mint e képen. Már a téli kiállításon is feltűntek e tekintetben a tanulmányok, melyeket Felsőbányáról hozott. Dicsérték őket mindenféle ellenmondás nélkül; el is kapkodták őket a gazdagabb műbarátok, részben már a műteremben. De azok a tanulmányok csak előhírnökei voltak az üde színpompának, melyben e nagyobb terjedelmű kép fénylik. Tárgya, mint Pálliknál mindig, igen egyszerű. A hosszuszörű „magyar-birták”, azok, melyek a paraszt embernek a bundát szolgáltatják, legelés közben egy friss levelekkel borított cserfakorra akadtak. Nekiestek és ágaskodva möhön harapdálják a gyöngérügyeket. Ez persze tiltott gyümölcs nekik. A fákat nem szabad bántani. De a jubászbojtár távol van; a fényes levélkék meg oly étvágygerjesztők: ki tudna ennek ellentáitni? Uccszu, tehát neki! És koppasztják és tépdelik és rágicsálják a fiatal fáska zamatos lombját. Csak ugy ropog gyorsan őrlő foguk alatt. Sietnek. Tudják, hogy a váratlan öröm nem soká tart. Ha valaki észreveszi, mindjárt ott lesz köztük a nagy bot . . . Pompás egy jelenet! Tele az állatélet pontos és szellemes megfigyelésével. Ez több az egyszerű állatképnél. Ez az állat-

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor ülése van.

A hitelszövetkezeti törvény. A képviselőház igazságügyi bizottsága Fabiny Teofil elnöklése alatt tartott mai ülésében megkezdte a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Neumann Ármán előadó első sorban a magyarországi szövetkezetek keletkezését és fejlődésének történetét vázolja. Mérélegeli a kereskedelmi törvény rendelkezéseit és oda konkludál, hogy ez a törvény nem volt képes a szövetkezeteket intenzíve vagyis etikai alapon fejleszteni, mert a szövetkezeteket a részvénytársaság módjára szabályozta. Ismerteti továbbá azon szövetkezeti törvényjavaslatot, melyet Wekerle pénzügyminiszter szaktanácskozmány elé terjesztett és amely javaslat teljesen mellőzte az állami segélyt és a szükséges tőkék előteremtésére a szövetkezeteket némely már fennálló hitelintézettel kívánta összeköttetésbe hozni. Hosszasabban foglalkozik szövege a szövetkezeti intézménynek előnyeivel, a központi szövetkezet részére biztosítani czélzott jogokkal és az államnak fentartott felügyelet mérvével. Részletesen elemzi a javaslatban szabályozott felelősség jogi természetét. Végezetül azon reménynek ad kifejezést, hogy a czélba vett reform azon kisgazdasági existenciákat, melyek ma a létért való küzdelemben elpusztulással vannak fenyegetve, meg fogja izmosítani és hogy a társadalom széles körei áthatva ennek fontosságától, a központba mint alapító tagok be fognak lépni.

Hodossy Imre abban a nézetben van, hogy a javaslat nem az önszegélyre és öntevékenységre fekteti a súlyt, hanem a kormány segélyére és tevékenységére. A központ, melyen az egész szervezet alapszik, szövetkezeti formában a kormányzati mindenhatóságra van fektetve. A kormány helyesen cselekednék, ha hozzájárulna a javaslat oly módosításához, hogy az állami omnipotencia háttérbe szoruljon, az ellenőrzés szükséges mértékére szorítkozzék s engedje érvényesülni a szövetkezeti eszme alapelvét, az önszegélyt s öntevékenységet. Ha ez nem történik meg, kénytelen lesz a törvényjavaslat ellen szavazni.

Bartha Ödön, bár osztja Hodossy aggályait, a törvényjavaslatot általánosságban mégis elfogadja. Szerkezeti hibának tartja a kereskedelmi törvényre való örökös hivatkozást, amit kerülni kellene a nép-

gy rétegein számára alkotandó ily törvénynél. Ily értelemben át lenne dolgozandó a javaslat szerkezete.

Matacska Péter megjegyzi Hodossyval szemben, hogy senki sem örülne annak jobban, mint a kormány, ha nem kellene rendkívüli segélyt és rendkívüli előnyöket nyújtani, de a tapasztalás azt mutatja, hogy enélkül, pusztán az öntevékenységre utalva, szövetkezetek nem prosperálhatnak.

Bernáth Béla kéri a kormányt, álljon el a befolyását tulságosan kiterjesztő intézkedésektől. Ebben a reményben hozzájárul általánosságban a javaslatához.

Erdély miniszter kifejti, hogy bebizonyult, miként a társadalom maga a szövetkezeti intézmény kifejtésére nem bír elég erővel. Ez indította a kormányt arra, hogy a szövetkezeti intézménynek segélyére jöjjen. A hatóságok, mint szövetkezetelakító közegek felvétele a törvényjavaslatba, az ország egyes vidékeire való tekintettel történt, amely vidékeken hiányoznak az ennek az ügynek felkarolására alkalmas más elemek. Az egyeseknek, mint szövetkezetelakítóknak kizárása azért történt, mert a gyakorlati tapasztalás azt mutatja, hogy ez sok visszaélésnek volt a forrása. A kormányt semmi hatalmi terjeszkedés, vagy politikai czélzat nem vezette, csak az, hogy amíg az intézmény gyermekkorát éli, szakavatott támogatásban részesüljön.

Popovics Sándor miniszteri tanácsos megjegyzi, hogyha csak a szövetkezetek reorganizálásáról lenne szó, nem lehetne kifogást tenni a teljes autonomia ellen. Viszonyaink közt azonban s a törvényjavaslat által kitűzött czél szem előtt tartásával, feltétlenül szükség van oly központi organumra, mely a külső szövetkezetek almentálására szolgáljon. A pénzbeszerzés módjai közül kifogással találkozott a kötvénykibocsátás. Szólv tüzetesen czáfolja a felhozott kifogásokat s kifejti azon indokokat, amelyeknél fogva a direkt állami segélyezés ellen azon szolgálati ág nevében, melyet képvisel, állást kell foglalnia.

Győry Elek kiemeli, hogy nem pártpolitikai szempontból történik, hogy felvetik, milyen lesz a központban az állami beavatkozás, hanem azért, mert óhajtják, hogy az önállósági tényezők már most benne legyenek a szervezetben.

Darányi miniszter azt tartja, hogy nem kelene utógondolatokat feltételezni a javaslat rendelkezései mögött. Egyetért azzal, amit H o d o s s y az önszegélyről s öntevékenységről mondott. Megjegyzi

világ genre-képe. Mert nem csupán az állatok külső, reális megjelenése van benne szem elé állítva, hanem a szenvedélylyé növekedő ösztön, vagyis a korlátolt állati lélek rohamos nyilatkozatának egyik humoros jelenete is.

A régi belgák és hollandiak az állatot többnyire csak mint természeti jelenséget szerették festeni. Közülök csak azok vetettek némi ügyet az állatlélekre is, akik Olaszországban jártak, mint Berghem, Carel Dujardin, Dick van Bergen és Willem Romeyn. Ezek aztán nagy gondot fordítottak tájképük szépségére is. És ebben követte őket ez alkalommal Pállik. A gurutnak sötétzöld lankái, a mélyen ragyogó ég alatt kékellő távoli hegyek finom és tetszetős háttérrel szolgáltattak az ábrázolt birakomának.

A szép képnek szerencsés tulajdonosa gróf Teleky Sámuel. Tehát léteznek emberek, kiknek ekzczellenciás czímük mellett még ilyen képeik is vannak. Ez megnyugtató.

Az első terem hátsó falát majdnem egészen Bihari Sándor festménye foglalja el, mely Zsigmond királyt ábrázolja, amint Ulászló lengyel királyt a nagyváradi székesegyházban fogadja Szent László sírjánál. E nagy művet Nagyvárad városa rendelte meg a művésznél és első, teljesen kidolgozott tervezete fölött a sajtó már nyilatkozott, mikor az szerződés kiállításán volt látható. A mű megfelel a reményeknek, melyeket akkorában a kiállított nagy tanulmányhoz fűzték és diszere fog válni a megrendelő városnak, mely oly finom ízléssel művelői története emlékeit.

A kiállítás egyik legérdekesebb száma Augusztynovicz Sándor lengyel festő műve,

mely „Sembatovicz Silvester lemergi bibe-ros érek és metropolita” képét adja. Ritka szép festmény, mely erős hatásával sokáig tartja fogva a figyelmet; de csak akkor, ha jó távol helyezkedünk tőle; sokkal távolabb, mint a kép térfogata a szokásos számítás szerint igényelné. A nagyobb távolságra a festmény rendkívül erőteljesen hat; csupa világosság és levegő; színei ragyogók, különösen a főpap bibor öltözéke és az előtte levő pultus sötétvörös bársony takarójáé; a háttér tulgazdag aranyos barokk díszje pedig eltompul és gyönyörű összhangba vegyül a kép általános színezetével. Közlebb-ről, illetőleg a klasszikai szabály szerint távolságról tekintve, a kép persze másképp hat. Részleteinek széles, bátor kezelése itt tulságosnak tűnik fel. De ez az egyetlen ellenvetés, mely a mű ellen tehető. Általán azt mondhatjuk róla, hogy a modern szellemű képek között a legjelesebbek és legértékesebbek egyike.

Fabres Antonio 17-ik századbéli dorbézoló katonái egész más szellemben vannak festve. Minden alapos tanultság meg van bennük, amit a régi iskolában meglehetően szereznél. De mindezzel a mű kissé ósdi benyomást tesz.

A német Dettmann Lajos tizenegy képét állított ki. Ezek között a legkiválóbb a „Hazatérés a templomból”, melyen az alakok igaz arckifejezése, természetesen magatartása, a tájkép meggyőző realiztikája nagy dicséretet érdemel. Az egész kép, mindent elárasztó finom szürkével, a gobelin szelid hatására emlékeztet és azért mégis csupa erő és igazság. Ez a helyes plein air.

Normann négy norvégiai tájképet kül-

azonban, hogy mindenki hangoztatja az önségelyt s öntevékenységet, de amikor tenni kell, mindent az államtól várnak. Amidőn az állam ily áldozattal új szervezetet létesít s nemcsak anyagilag, de erkölcsileg is engajozza magát, kell, hogy biztosítsa a sikert is, ami nem lehetséges másként, mintha az irányításról is gondoskodik addig, amíg az intézmény fejlődése lehetővé teszi az állami ingerencia mellőzését. Ha a kisembereket meg akarjuk menteni, mindent meg kell tennünk arra, hogy a kamatláb olcsósága általuk is érezhető legyen. Ez a célja a törvényjavasltnak, amelynek szeretettel való tárgyalását és elfogadását kéri. Ezek után a tárgyalás folytatása holnap délután 5 órára tüzetett ki s az ülés véget ért.

Roszival Istvánt igazolták. A képviselőház hetedik bíráló bizottsága ma délután hirdette ki a várnai választás ügyében hozott ítéletét. Az ítélet úgy szól, hogy a bizottság Roszival István képviselőt, a kérvény mellőzésével, igazolt képviselőnek mondotta ki s a felek költségbeli igényeit kölcsönösen megszüntette. Az ítéletet szótöbbséggel, 4 szavazattal 2 ellen hozták. A választás igazolására szavaztak: Aidinger, Piukovics, Szerb György és Tuba János, a vizsgálat elrendelésére Justh Gyula és Tomcsányi bizottsági tagok.

A kongrua.

(Az országgyűlésből.)

Olay Lajos megmondta a dolgot és nem vitte a komédiát végletekig. Talán a párt vette rá, mert a fogságából ma délben kiszabadult Kossuth Ferencz sem helyeselte a tegnapi mókát.

Mikor tehát a Ház névszerint leszavazott és százötvenegy szóval huszonkettő ellenében kimondta, hogy nem kívánja a vámszerződés felolvasását, Olay és elvtársai még megpróbáltak ugyan vele, hogy a javaslatokat előbb az osztályokhoz küldjék — de ez a próbálkozás sem volt már komoly. Még azt a második névszerinti szavazást sem kívánták már, amit tegnap az ő kívánságukra határozott el a törvényhozás. Beérték azzal, hogy a képviselőház többsége egyszerű felállással szavazzon. S így is elég világosan látszott, hogy a szélsőbal-otthat emberét kivéve, senki sem akarja a kiegyezési javaslatok ok nélkül való halogatását. Szokás szeriut csak a bizottságokhoz utasították előzetes tárgyalásra.

dött. Mind nagyon érdekes. Már tárgyuknál fogva is. Magasba nyuló sötétkék hegyek, melyek sötétzöld növényzetű talpszikláikkal együtt a kristálytisza hegyi tavakban tükröződnek; az északi partvidékek idegenszerű lég- és fénytünetei: ki ne szemlélné ezeket elragadtatással! Hisz ez a mesék országa, hol a nap libor korongjáról sötét aranylepek hullanak a hívős, mozdulatlan világra. Szívesen is időzünk e képek előtt. De bármily nagy is rokonszenvünk a tárgy iránt, nem fojthatjuk el a gondolatot, hogy a művész kizárólagos kultuszával hovatova kompromittálja modelljét. Oly sok ilyen Normant láttunk már, melyek pedig gondosabban és több szeretettel voltak festve! Az a gyors elintézés, mely e négy kép kivételében észlelhető, azt engedje sejtetni, hogy a művész már maga is jóllakott kissé kedvencz tárgyával. De mit mondjunk aztán hozzá mi, kik nem kapjuk, hanem adjuk érte a pénzt; a pénzt, melyet soha sem lehet megenni és melylyel ritkán lehet jóllakni?

Végül a teremben van olyai *Olgay* Ferencz is, ki Deutenhofenben lakik és itthon állít ki. Laknék inkább itthon és állítana ki Deutenhofenban! . . . Nem; ezt a egyetlen kívánságunkat visszavonjuk. Nem csupán a velünk szövetségben lévő szomszéd állam lakosainak érdekében, hanem azért is, mert nem volna egészen igazságos. *Olgay* „Utolsó őszi napja”-ban szép tehetség tanujelét látjuk; de az ujszerűség nagy túlhajtását is. Mi még nem értünk meg erre. Sok ez a jóból. Kevesebb belőle több lett volna. Ezt aztán jó lelkiismerettel mondhatjuk.

Keszler József.

A móka tehát megszűnt. S déltájban a Ház folytathatta a kongrua-vitát. De be ma sem fejezhette. Mert két harcziás beszéd kiöltötte az ülés egész idejét. A néppártból Rakovszky István elméskedett, míg a többség soraiból Pulszky Agoston zavarta fel az egész ellenzékét egy heves támadással, melyet előbb a néppárt, majd a szászok ellen intézett. A támadásnak ez a második ága különösen temperamentumos és erős volt; helylyel-közzel ez még az ellenzékét is megragadta. Egészben pedig olyan volt a Pulszky beszéde, hogy a lassankint mégis csak elfásító vitába egészen új életet öntött. S nagyon valószínű, hogy holnap a néppárt és a szász csoport még egy-egy szónokot fog ellene sikra szállítani.

A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezső tíz óra után megnyitja az ülést s bemutatja a legutóbb érkezett kérvényeket. Több község kéri a földadó leszállítását és a tőzsedadó behozatalát.

A kiegyezési javaslatok.

Aztán a Ház tegnapi határozata értelmében az elnök elrendeli a névszerinti szavazást arra a kérdésre, hogy vajjon a vámszerződést minden további intézkedés előtt felolvassák-e vagy sem?

A szavazás eredménye ez:

a felolvasás mellett szavazott 22,

a felolvasás ellen 151 képviselő.

A Ház tehát 129 szótöbbséggel mellözi a felolvasást.

Olay Lajos kéri, hogy a kereskedelmi miniszter által beterjesztett három javaslatot utasítsák előbb az osztályokhoz, csak azután a bizottságokhoz. Kéri ezt annál is inkább, mert a kormánypárt megakadályozta tegnapi magatartásával azt, hogy az ellenzék csak kis mértékben is tájékozassa magát a javaslatokról, mielőtt azok hovautalása iránt intézkednék. Angliában, Franciaországban soha nem történt meg, hogy az ellenzéknek hasonló kérését megtagadták volna. Kéri azonkívül, hogy amennyiben az osztályokat mellőznék, legalább a javaslatokat az igazságügyi bizottsághoz is utasítsák.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ellene nyilatkozik a beadott indítvány elfogadásának.

Pichler Győző pártolja az Olay indítványát s azt magyarázza, hogy a javaslatok benyújtásával elérkeztünk a komédia végére. (Zaj a jobboldalon.)

Gajari Géza: Csak most kezdődik!

Pichler Győző: E javaslatokból törvény soha nem lesz. A miniszterelnök ezt épp úgy tudja, mint a szónok. Mit komédiáznak tehát az ilyen javaslatok benyújtásával? Az osztrák birodalmi gyűlés minden tagja egyetért abban, hogy bennünket kifoszson e javaslatok által és mi összetett kezekkel nézzük ezt?

Polónyi Géza: Nem reméli, hogy a kormány az ellenzék kérését teljesíteni fogja, habár az a házzabályokból folyik. A javaslatoknak az igazságügyi bizottsághoz való utasítását nem pártolhatja. Ő is azt hiszi, hogy e javaslatok benyújtása leplezett módja egy újabb provizoriumnak. Valószínű hogy e javaslatokat később visszavonja a kormány. A magyar államot e javaslatok igen súlyos viszonyok közt találják. Kétségtelen, mindenki tudja, hogy a kiegyezés megújításának ez az örökös hátráltatása az osztrák zavarok következése. Meddig tűrjük ezt? Kell, hogy a bizottságok igen sürgősen tárgyalják le e javaslatokat, nehogy bármiféle miszkulanciát csinálhassanak a huzás-halasztás által.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Nem szoktam örülni annak, hogy ha Polónyi képviselő ural egyetérték, mert bevallom, félek, hogy akkor valami rosszul van. (Derűtség jobbfelől.) Mindazonáltal most magam is egyetérték vele és súlyt fektetek arra, hogy ezen kérdés sürgősen, gyorsan és alaposan tárgyalassák. (Helyeslés a jobboldalon.) De egyáltalán nem értem, hogy akkor, amidőn a kormány a bizottságokhoz való utatással — hogy ne ismétljem azokat, amiket a kereskedelemügyi miniszter ur mondott — nem akar a kérdés elől kitérni: a Ház gyakorlatának meg nem felelő és megoldásra nem vezető dolgokkal méltóztatnak előjönni. (Helyeslés a jobboldalon.) Igenis állítom — és itt nincs szükség utasításra, mert úgy van — hogy a

kormány álláspontja az, hogy mielőbb tárgyalassanak a kérdések és azok gyors megoldására töreksszük; akarja, hogy ez ügyek a kereskedelmi és gazdasági viszonyokra való tekintettel mielőbb oldassanak meg. Épen azért kérem, hogy ne méltóztassék közbevetett nehézségeket csinálni, hanem a bizottságokhoz utasítani a javaslatokat és ennek értelmében a gyors és sürgős tárgyalást lehetővé tenni. (Helyeslés a jobboldalon.)

A Ház tulnyomó többsége ezután a kereskedelmi miniszter által beterjesztett három javaslatot a gazdasági és a pénzügyi bizottsághoz utasítja.

A Lukács pénzügyminiszter által benyújtott javaslatokra vonatkozó szabazás következnek most, de Olay Lajos visszavonja a szavazást kérő ívet. Szemrehányást tesz a kormánynak, amiért a fontos javaslatokat már régebben kiadta a német lapoknak, hogy megismerjék azokat, az ellenzéki képviselőknek azonban nem adta oda. Ez legalább is méltatlanság.

Báró Bánffy Dezső: Az „Országos Hirlap” előbb közölte.

Olay Lajos: Nehogy azzal vádolják a szélsőbal, hogy időfecsérlő, amikor jogos kérést terjeszt elő, az előbbi szavazás után: a második névszerinti szavazásra vonatkozó kérést visszavonja. (Helyeslés a jobboldalon.)

A javaslatokat ezután a közgazdasági és a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

A kongrua-vita.

Következik a kongrua-vita folytatása.

Rakovszky István azt iparkodik bizonyítani, hogy a javaslatnak a célja az állami omnipotencia számára az egyházakban hatalmi expozitúrát létesíteni. A zsidóságnak joga van e javaslat kedvezéseire, de aztán a zsidóság teljesítse az egyenjogúság kötelességeit. Am a zsidóságnak nincs felekezeti szervezete, bár a tisztelt közoktatásügyi miniszter az ellenzéköt állítja. (Derűtség.) Mely zsidó felekezetekre akarja kiterjeszteni a miniszter a javaslat kedvezéseit: az ortodoxra, a neológokra, a szombatosokra vagy más alfelekezetekre? A zsidóság egy tisztelt rabbinusa a temetőből kidobott egy sarkóvet, amelyre magyar fölírást véstek. Ha ezt száz pap tenné: micsoda nagy beszédet kanyarítana belőle Werner ur! Mit jelentsen az, hogy Tisza Kálmán lezugja a párthatározathoz ragaszkodó Kiss Albertet, holott Tisza volt az, aki exkommunikációval fenyegette a kormánypártiakat anno dacumál, amikor az egyházpolitikai javaslatok tárgyalása volt napirenden? Miért szabadkozik Csáky és Radó az ellen, hogy a mostani javaslat nem következése az egyházpolitikai törvényhozásnak? Ez a javaslat alkalmas volt arra, hogy Sima a szekularizációval hozakodjék elő. Meggondolta Sima, hogy a sárospataki kollégium is támogatna ilyen indítványt. A püspökök jótékonyágát tagadja Sima, úgy látszik, vele Thaly és Polczner is. Olvassák el ezek a papvagyokra éhes urak B e k s i c s n e k egy brosrúrtját. Az meg fogja őket téríteni. — Fejtegeti a különbséget, amely a száz év előtti és a mostani konzervativizmus közt van. II. József császár például liberális ember volt, gróf Csáky is az. De míg Csáky rajongólag szól a felekezeten kívüliekről, addig II. József a morvai deistákat, a mostani felekezeten kívül álló vallásos embereket kötelezte arra, hogy újra belépjenek a katolikus egyházba s amikor nem tették, megvesszőztette őket, az asszonyokat azétszórtá Magyarországon, a férfiakat pedig besorozta katonáknak. A jobb oldal derűlten fogadta Tisza Kálmánnak azt a nyilatkozatát, amelyben tolokodásnak nevezte azt, hogy gróf Zichy följajánlotta támogatását a protestáns önkormányzat védelmére. Hát pedig az önkormányzat szabadsági jog: ezt a néppárt tolokodás nélkül védheti. Fölolvass egy cikkelyt a „Sárospataki Lapok”-ból, amely államcsinynek, a protestáns önkormányzat megölőjének nevezi a javaslatot. Minden időben voltak furfangos politikusok, akik az egyházakat fölhasználták hatalmuk és vagyonuk növesztésére. Martel Károly is így tett s mikor már haldoklott, csak azt kívánta, hogy hatalmát és tulajdonát, fejedelmi országát fiára, a kedves Kis Pipinre ruházza. (Derűtség.) Am Kis Pipin nem elégedett meg a fejedelemséggel, neki ez kevés volt; rangemelésre vágyott. (Zajos derűtség.) Királyságot kért a pápától. Tisza Kálmán azzal rémített, hogy a katolikusok feje: külföldi szuverén. De hisz Tisza Kálmán volt az, aki a pápához könyörgő levelet írt. Persze akkor azt kívánta a Kis Pipin érdeke. Reméli, hogy e javaslatból a revizió fog következni.

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

Pulszky Agost szünet után azt fejtegeti, hogy az egyházpolitikai törvényhozásnak sok jó hatása

volt a vallásos életre. Ezek közt nem utolsó az, hogy a felekezetek igyekeznek önkormányzatukat kiépíteni. Bizonyítja, hogy a néppárt s különösen Molnár apát nem ismeri az egyházpolitikai törvényeket, mélt az állítja, hogy a nazarénusok felekezet, holott nem az, mert sem elismerve, sem bevéve nincsenek államilag. Az egyházpolitika mindenképp elősegítette a vallásosságot.

Kálmán Károly: A nihilizmus vallását!

Pulszky Ágost: Mert megszüntette a hipokrisz rákfenejét, Az egyházpolitikai törvény áldásos gyümölcsöket termelt. A nazarénusok kijelentették, hogy nazarénus szocialista nem lehet. A nazarénusok tehát a társadalmi rend védői. Molnár apátnak a nemzetiségi kérdésre vonatkozó nyilatkozatainak értékét nem becsüli sokra, a hang és a színezet miatt sem, amelylyel a nyilatkozatot elmondta. Molnár állampolgárnak vallotta magát, de soha sem hazafinak. Pedig állampolgárnak lenni: ez csak tény, a hazafiság, ez azonban a meggyőződés dolga. Molnár apát a magyar állam elleni tendenciák szolgálatára kaucziót adott egy szabadkai lapnak és csak akkor vonta vissza azt, amikor a kauczió veszélyben forgott (Tetszés a jobboldalon), addig, míg a nemzeti ügyre veszélyes volt az a lap, addig nem vonta vissza a kaucziót. Molnár azért utasítja vissza a javaslatot, mert az államelenes magatartás dolgában nem az egyházi, hanem az állami hatóságok döntenek és ítélnék. Ez nagyon is kiérzhető a beszédéből. Ki nem látja ki ebből a nemzetiségi tendenciát? Ezért támadta és gyanúsította Molnár a közigazgatási hírséget is igen csunya módon. Állítja, hogy a felekezeti önkormányzatot e javaslat nem sérti, mert csak olyanra ügyel föl a kormány, amit az egyházak kellőképp nem ellenőrizhetnek. Apponyi indítványa nem tér el semmiben a törvényjavaslat szellemétől, csak fölösleges. A kormányi fölfogása és az Apponyi javaslatának tartalma összehangzók.

Buzáth Ferenc: A luteránusoknak más a véleményük, mint a Pulszkyé!

Pulszky Ágost: A szász képviselők nagy tévedésben vannak és nagyozolnak. Főképp Meltznel látszott ez. A szászok az ő földjüket szász földnek nevezik. Hogyan? Szász-föld soha nem volt. De volt Királyföld. Megvédték ezt a szászok? Igen: magyar segítséggel! Micsöda nagyzás az, hogy a szászok mint külön felekezet beszélnek magukról: holott ők az 1895. évi törvény szerint is a magyar ágostai egyház belső szervezetének része. A szászok csak azért nem voltak az ágostai egyház egyetemében, mert nem tudták magyarul. Nagy elnézés volt, hogy a szász egyházak az oláh hívektől is megkapták a papitized kártalanítását. A szászok dusan ellátták egyházaikat: ne panaszkodjanak tehát, ha más egyházak is kapnak valamit. A szász nép a maga egészében megbízható, mint kulturális tényező föntartandó és becsülendő. Nem nyilatkozhatik így a szászok vezetőiről sem, akik nagyzási képzelődésben nevelik a népet, Vigyázzanak! Mert amely pillanatban a magyar állam levezi önökről gondozó kezét: önök még Brassóban, Szebenben is elvesztik a politikai és a közigazgatási többséget! Vigyázzanak, hogy úgy ne kelljen önöket tekintenünk, mint a magyar állam ellenségeit! (Tetszés.)

Rakovszky István: Tizenegy nap előtt még nem beszéltek így!

Pulszky Ágost: Vigyázzanak, elnyeli önöket a románok áradata! A román népre is kiterjeszti a javaslat az állam gondozó kezét... (Zaj.) Lehetetlenségnek tartja, hogy az Apponyi-kivánsa közadókulcsot mostanság megállapíthassák, pedig sürgősen kell segíteni. Egyetlen egyház sincs Magyarországon, amely egyházban az adóztatásnak csak az elvei is meg volnának állapítva; ezért időelőtti az Apponyi indítványa, bár természetes, hogy Fabiny szimpatikus szót arról. Szükségesnek látszik, hogy minden egyház központi adóalapot létesítsen! (Mozgás. Zaj. Tetszés a kormánypárt.) A szónok elfogadja a javaslatot, mert az a jogegyenlőség alapján épült föl. A katolikus egyház dicső egyház, vagyonos egyház. Senki apostoli fénytől megfosztani nem akarja. A református egyháznak dicső multja van, de nem követelheti, hogy róla privilegizált módon gondoskodják az állam. (Tetszés jobbról.)

Az előző jelentés után, hogy a kereskedelmi miniszter holnap válaszolni fog Olajnak egy interpellációjára — a közözi villamos vasutról.

KÜLFÖLD.

Bolgár pénzügyi kalamitások. Szófiából táviratozzák: A bolgár pénzügyi kalamitások mindinkább nagyobb mérvet öltenek. Todoroff pénzügyminiszter hetek óta Londonban időzik, hogy ideiglenes kölcsönt szerezzen; eddig azonban siker nélkül. Beavatott körökben azt állítják, hogy Ferdinand fejedelem Pétervárott lépéseket tett, hogy személyes jóállása mellett adjanak kölcsönt a megszorult Bulgáriának.

Zola ügye. Párisból táviratozzák: A felebbezési kamara ma Zola-nak a fenyítőrendőrbíróóság ítélete ellen benyújtott felebbezésével foglalkozott, amely bíróság illetékesnek jelentette ki magát az iráskértőknek Zola ellen indított tárgalmazási pörében. A terem majdnem egészen üres volt. Tüntetés nem történt. — A főlebbviteli bíróság elutasította Zola felebbezését a fenyítőrendőrbíróóság ítélete ellen.

Kihallgatás a román királynál. Voloskából táviratozzák: A román király és királyné ma délben gróf Goess helytartót kihallgatáson fogadta. A helytartó azután résztvett a reggelin.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Habár az első lövés még nem dördült el az amerikai vizeken, a helyzet már is olyan, mint aminő háború alatt szokott lenni. A washingtoni spanyol követ, Bernabé, tegnap este nyolcz órakor hajóra szállt és Spanyolországba utazott. Elutazása előtt az Unio államtitkárának a következő levelet küldte:

Államtitkár ur!

A kongresszus által elfogadott és az elnök szentesítésével ellátott határozat olyan természetű, hogy Washingtonban való maradásom lehetetlenné vált. Ennélfogva kényszerítve vagyok elkérni öntől utlevelemet. A spanyol érdekek képviseletét az osztrák-magyar és a francia követek vállalták el. Ezen, rám nézve igen kínos alkalommal van szerencsém önt biztosítani nagyrabecsüléséről. *Louis Polo de Bernabé.*

A madridi amerikai követ Woodford az ultimátumot tegnap éjjel kapta meg s ma délelőtt nyújtotta át a spanyol kormánynak. Azt hiszik, hogy Amerika követe szombatig még Madridban marad. A követség összes tisztviselői a mára virradó éjjelt a nagykövetségen töltötték.

Madridból jelentik, hogy Sagasta az ultimátumra mit sem fogfelelni, hanem egyszerűen ignorálván azt, bevárja az Unio legelső ellenséges lépését. Az amerikai harci kiáltások, úgy látszik, igen koraiak voltak, mert Amerika épenséggel nincs készen a háborúra.

Lázás kapkodás folyik most mindenfelé, s daczára a rengeteg pénznek, amelyet a hadikészületekre fordítanak, azok épenséggel nem megnyugtatóan haladnak előre. Nagy különbség van a két fél hangulata között. Amerikában nagy a lármá, akárcsak a börzén egy hausse alkalmával. A yankeek üzletnek nézik az egész akeziót s már is vérmesen számitanak az elérendő nyereségre. Spanyolországban ellenben óriásilag fellendült a nagy hazafias lelkesedés s az egész nemzet pártkülönbség nélkül a nemzet becsületbeli ügyének tekinti az egész háborút. Ebből látszik, hogy a spanyolok hangulat dolgában előnyben vannak.

A készületlen Amerika.

A harczias Unióban nagyobb a hadi lármá a hadsereg létszámánál és sokkal több vérmes remény mutatkozik, mint amennyit a szerfölött hiányos felszerelése ennek a hadseregnek jogosultta tehetne.

Az amerikai jingók vidáman kiáltják azt, hogy: „Fel Havannába!” s bár a háború már órák mulva kitörhet, az Unio sehogy sincsen elkészülve.

A főparancsnokság ötvenezer embert akar Kubára dirigálni, csak hogy ezek még nincsenek összetoborozva. A tizenhatszáz fős hadsereget pedig annyira igénybe veszi a partvédelem, hogy azokat más célokra felhasználni nem is lehet. Most nyolczvanezer embert toboroznak ugyan, csak hogy azokat márczi hónapra nem lehet sem fölszerelni, sem kiképezni. A hadügyminiszternek nincsen anyagkészlete s most szőlítja fel újsághirdetések

révén a vállalkozókat egyenruhák, takarók, sátrak és egyebek szállítására. Ezt a megszorultságot a humánus és hazafias amerikaiak annyira kiuzsorálják, hogy a legcsekélyebb dologért is horribilis árakat kérnek. A hadügyminiszternek szüksége van négyezer öszvérrre, de minthogy a hazafiak versenylő-árakat kérnek egy-egy öszvérrért, eddig csak hatszázat lehetett összeszedni.

A hazafias hajótulajdonosok egyszerűen borzalmas árakat kérnek a hajóikért, s ez a mértéktelen kapzsóság megdöbbentő ellentétben van azzal a hazafias áldozatkészséggel, amelyben Spanyolország lakosságának minden rétege egymással versenyez.

Legújában háromezer kubai menekültből ezredet alakítottak és rendkívül sokat várnak a sioux indián csapatoktól, akik állítólag kitünően győzik a kubai gyilkos klímát, s különösen guerilla harcokra lesznek alkalmasak. A hajókat különben lázasan vásárolják, s a Kay Weste amerikai hajóraj készen áll az indulásra. Nagy baj az, hogy Kay West-ben nincs víz s azt óriási caytonokban Tenupából kell odaszállítani.

Az exotikákban utazó amerikai tengerészeti hivatalnak, a Cap Town-ban székelő amerikai konzul bejelentette, hogy a johannesburgi kolónia kétezer főnyi csapatot szerel föl s már el is küldte azt Kay West-be. Nagy aggodalmakat okoz az a körülmény, hogy a spanyolok tervéről mitsem tudnak. Spanyolország látszólagos téletlensége félelemmel tölti el az intézőket. Attól tartanak, hogy Spanyolország Kubát látszólag feladja s mialatt az amerikai hajóhad ott foglalkozik, a spanyol flotta az amerikai partokat fogja veszélyeztetni. Egy amerikai tengerésztiszt erre vonatkozólag így nyilatkozott:

— Remélem, hogy a mi kubai haditervünk nem kívánja a havannai erődítmények megtámadását, mert akkor bizonyára sok hajónk tönkre fog menni. Ugy látszik, a spanyol flotta csak akkor fogja megtámadni a mi hajóinkat, ha már azok használhatatlannokká váltak. Az Unio nagyon tart attól, hogy Mexiko felől be fognak törni a határon.

Az Unio haditervéből pedig épen az látszik ki, hogy még akarja előzni a spanyol flottának hiabavaló érkezését, s el akarja foglalni a portoricoi szenttelepet, ahol a spanyol kormánynak nyolczvanezer tonna szénkészlete van.

Ez az akezió természetesen csak úgy történhetik meg, ha az amerikai flotta a nyílt tengeren ütközetet provokál a spanyol flottával.

A lelkesült Spanyolország.

Amig az Unio a 12-ik órában vásárolja az öszvéreket és takarókat, addig a sokkal erősebben elkészült Spanyolország a hazafias lelkesedés mámorában uszik. A Cortez megnyitására szóló tudósítások csodákat mesélnek arról a lelkesedésről, amely a képviselőket elfogta, s amely élénken emlékeztet arra a történelmi jelenetre, mikor a pozsonyi országgyűlésen a magyar karok és rendek a „moriamur pro rege nostro“-t kiáltották, a kis Józsefet karján tartó Mária Teréziának.

A spanyol régenskirálynő fiát, a gyermekkirály Alfonzót jobb karjával átölelve tartotta. A kis királyon sötétké kadetegyenuha volt, és a feltünően szép gyermek áhitattal figyelt a trónbeszédre, melyet édesanyja halkán és mély megindulással mondott el. Viharos tetszés-zaj és lelkesedés zúgott végig a termen, mikor a királynő a trónbeszédet bevégezte. Az utczákon a királynét és fiát óriási lelkesedéssel ünnepeleék. Ez a lelkesedés általános. Ime csak egy példa. Billali, a torpedóhajóraj parancsnoka, mielőtt Cadixot elhagyta, egy szűz Mária-szobor elé ment a legénységgel s ott beszédet intézett hozzájuk, melyben felszólította őket, hogy akik félnek, maradjanak itthon. Erre mindnyájan letérdeltek, hogy vagy győztesen térnek vissza Spanyolországba vagy feláldozzák életüket a hazáért. Madrid egyébként teljesen nyugodt. A régenskirálynő levelet írt pápának, melyben ismertetvén a veszélyes helyzetet, köszönetet mond eddigi fáradozásaiért. A vidéken itt-ott nyugtalanlás uralkodik. Igy Barcelóna lakosságát annyira fölzgatták a

Washingtonból és New-Yorkból érkezett hírek, hogy a spanyol bank ottani fiókját megrohanák és azt követelték, hogy a papírpénzt váltsa be aranyra. A banképületet katonaság őrzi.

Az utolsó formalitások.

London, április 21.

A washingtoni kormány Woodfordtól kábeltávíratot kapott, amelyben utóbbi azt jelenti, hogy Sagasta egy rövid jegyzék kíséretében visszaküldte utlevelét. A jegyzékben Kuba kiürítését egyzerében megtagadja.

Woodford erre azonnal levetette a követség palotájáról az amerikai állami czimert.

Madrid, április 21.

A régenskirályné elnöklése alatt ma minisztertanács volt, amelyben Sagasta miniszterelnök válaszolt a dolgok mai állását, amely hadi állapotnak tekintendő. Sagasta közölte, hogy Bernabe spanyol követ elhagyta Washington. Woodford amerikai követtel közölte, hogy hiábavaló volna bármely jegyzék átadása. A minisztertanács egy órahosszat tartott. Anglia és Ausztria-Magyarország nagykövetei meglátogatták a külügyminisztert; az angol nagykövet azért, hogy közölje vele, hogy átvette az amerikai követtől annak ügyeit. A parlament ülészakát megrövidítik, de a kamarák nem maradnak permanenciában.

Washington, április 21.

A kormány közlése, hogy a külügyi hivatal tegnap közölte Bernabe spanyol követei a kormány szándékait és kézbesítette neki a kongresszus határozatának másolatát, amelynek átvétele után Bernabe okmányainak kiadását kérte, amelyeket délután meg is kapott. A külügyi hivatal ma reggel Woodford madridi követtől táviratot kapott, amelyből kitűnik, hogy a spanyol kormány megszakította a diplomáciai összeköttetést az Egyesült-Államokkal. Ez a magatartás fölöslegessé tett minden további diplomáciai akciókat. Woodford visszatér Amerikába.

Woodfordnak a következő táviratot küldték:

„Az elnök megbizsa önt, hogy a kongresszus határozatának megfelelően Spanyolországot szólítsa fel, hogy mondjon le haladéktalanul a Kuba szigete fölött való szuverénitásról és vonja vissza tengeri és szárazföldi haderejét.“

A távirat így végződik:

„Ha az Egyesült-Államok kormánya április 23-áig, szombaton délig nem kapna teljesen kielégítő választ a spanyol kormánytól, akkor az elnök minden további értesítés nélkül igénybe veszi kellő mértékben azt a felhatalmazást, amelyet a kongresszusnak idecsatolt határozatai adnak és köteleességé tesznek neki.“

Madrid, ápr. 21.

Woodford amerikai követ a követség valamennyi tisztviselőivel és azoknak családtagjaival együtt éppen most utazott el Párisba. A pályaudvart lovasendörök őrizték. A rakpartot rendőrség szállotta meg. A praefektus is megjelent. A mikor Woodford a rakparton áthajtatott, ismételt megemelte kalapját; közben visszaköszöntek. A mikor a vonat elindult, a néptömeg, a mely tiszteletteljes magatartást tanusított, ily kiáltásokba tölt ki: „Éljen Spanyolország!“ „Éljen a hadsereg!“ „Éljen a tengerészet!“ Woodford elutazásakor igen meghatottnak látszott. Madridi tartózkodása alatt meggyőződött arról, hogy nagy tiszteletben tartották, mert mindig igazán korrektül viselkedett és erősen fáradzott a

béke fentartásán. A mialatt a tömeg ezt kiáltozta: „Éljen Spanyolország!“ Woodford a vasuti kocs ablakánál állva kalapját lebegtette.

Hadi lábon.

London, április 21.

A spanyol hajók Saint-Vincentben távirati parancsot kaptak, hogy állandóan fűtve legyenek, hogy minden pillanatban eleget tehesenek az indulási parancsnak. Holnap még három hadi hajó érkezik Saint-Vincentbe.

Washington, április 21.

Az atlanti hajóraj elindulását a mai minisztertanács határozta el. Noha a tárgyalások lefolyását teljesen titokban tartották, délután 3 órakor kiszivárgott az a hír, hogy a hajóraj már elindult Key-Westből, hogy körülzárja Havannát.

London, április 21.

A Reuter-ügynökség new-yorki jelentése szerint az atlanti hajóraj elindult, hogy Havannát azonnal körülzárja.

Washington, április 21.

A külügyi hivatal véleménye szerint az Egyesült-Államok és Spanyolország között hadi állapot létezik. A külügyi hivatal ezért Spanyolországot teszi felelőssé.

Az osztrák képviselőházból.

(Távirati tudósítás.)

A mai ülés elején több interpellációt adtak be. Köztük a legkülönösebb a Prochazka és társaié. Figyelmeztetik a kereskedelmi minisztert, hogy a posta- és távirószolgák már ismételtelen folyomottak a kormányhoz, hogy a hivatalos és nem hivatalos érintkezésben és pedig úgy a szóbeliben, mint az írásbeliben, urazzák őket. „Ur“-nak szólják a postaexpeditort és postakalauzt is, ez a cím tehát kijárhatna nekik is. Az interpellálók ezt a kérelmet a miniszter figyelmébe ajánlották.

Áttérve a napirendre a Ház a Badeni ellen beadott vádiratnyomatot tárgyalta. Szóltak: Eisele, aki különösen gróf Falkenhaynt kezdte ki és szemére vettette a kabinet egy jelenlegi tagjának, Jendzejovicznak, hogy ő is aláírta annak idején a Falkenhayn-fele indítványt, mely minden gyalázat betetőzése; továbbá Heeger, Straucher (pártonkívüli), Mayreder, Pfersche, (német haladópart), Schücker (német néppárti) és Türk (Schönerer-párti). Mind szidta Badenit és a cseheket, és hangsúlyozta, hogy a nyelvrendeleteket végleg vissza kell vonni és a kérdést törvényileg szabályozni. Türk ezenfelül a kiegyezés ellen is beszélt és a gazdasági különváltást kívánta.

Dr. Pfersche beszéde zajos jelenetet provokált. Pfersche volt ugyanis az, aki annak idején, amikor a Reichsrath oly példátlan botrányok színhelye volt, egy izben kést rántott. Ma aztán, mikor Badeni erőszakoskodásairól beszélt, Brzeznovski képviselő odakiáltotta neki:

— Maga beszél erőszakról, aki bennünket késsel akart meggyilkolni?

Erre baloldaltól Brzeznovskinak visszakiáltják: Hallgasson! Távozzék!

Brzeznovski: Börtönbe való!

Balról folyvást visszakiabálnak: Menjen Csehországba!

Brzeznovski: Hol van a kése, maga gyilkos?

Glöckner: Menjen Prágába és vallya ott be, hogy lopott.

Brzeznovski: Nyomorult gyilkos! És ez tanit német egyetemi ifjakat!

Glöckner: Menjen Prágába, ott majd megtudja, hogy mit képes tenni a husszitaság?

Dr. Lecher: Jelenkezék kontra-szónoknak, há van mersze!

Brzeznovski egy pár percre kimegy a tereméből, de nyomban visszajön és kihzza a székét és mutogatja Pferschének, miközben azt kiabálja:

— Tranchirkés.

Glöckner: Menjen ki, amíg lehet veres orral, mert különben kék orral fog kimenni!...

Erre már nem válaszolt Brzeznovski és Pfersche folytatta beszédét.

TÁVIRATOK.

A király Münchenben.

München, április 21. Ferencz József király ma délelőtt az itteni osztrák-magyar segélyegyesület elnökségét fogadta és délután részt vett az ünnepi lakomán, amelyet Lipót herceg és neje, Gizella hercegné asszony adtak. Este meglátogatta ő felsége az udvari színházat. Báro Perfalinak, Lipót herceg udvarmesterének ő felsége a Ferencz József-rend nagykeresztjét adományozta.

A belga király utazása.

Bozen, április 21. A belga király holnap délelőtt Genuába utazik, míg Klementina hercegnő még itt marad.

Bozen, április 21. Lipót király a délelőttöt Stefánia főhercegnő, Klementina hercegnő és Erzsébet főhercegnő társaságában töltötte. Ugy délelőtt, mint délután kirándulásokot tettek. Lipót király pénteken hazautazik.

A török pénzügyi helyzet.

Konstantinápoly, április 21. Hivatalos jelentés szerint a szultán elnöklése alatt bizottság alakult, hogy a pénzügyi helyzet rendezésére és a bevételekben és kiadásokban az egyensúly helyreállítására szükséges intézkedésekről tanácskozzék. A bizottság tagjai: a közmunkaügyi miniszter, két polgári tisztviselő, két tábornok és egy ellentengernagy.

A német póthitel.

Berlin, április 21. A birodalmi gyűlés elé terjesztett póthitel összesen 7,787,885 márkára rug. Ebből 5 milliót a kiao-csai kormányzóság igazgatására és 1 milliót a kelet-ázsiai és ausztráliai postagözös-járatok fentartására fordítanak.

A norvég választó-jog.

Kristiania, április 21. A storting ma 78 szavazattal 36 ellenében elfogadta azt a javaslatot, amely kimondja a férfiak általános szavazójogát a képviselőválasztásoknál. A 78 szavazatot, egy kivételével, a baloldal adta be. A választójognak a nőkre való kiterjesztése mellett 38 képviselő szavazott.

HIREK.

Május 1-én új előfizetés nyílik az Országos Hírlapra; felkérjük tehát azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a hónap végén lejár, hogy a megújításról idejében gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Ujonnan belépő előfizetőinknek szivesen megküldjük B. M. CROKER lapunkban most folyó érdekfeszítő regényének

„A MILLIOMOS“-nak

eddig megjelent folytatásait.

Figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy a lapot a fűrdő-szezon alatt mindenhol — rendelkezésük szerint — szivesen utánuk küldjük, akárhányszor változtatják is tartózkodási helyüket. Csak arra kérjük, hogy veünk mindenkor a pontos címüket idejében — egyszerű levelezőlapon — közölni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal.

— A királyné Kissingenben. Kissingenből írják: Erzsébet királyné, aki ez ideig is visszatér hozzánk, nem a fűrdőhöz tartozó szállóban fog lakni, hanem az Altenberge tövében álló Mon-Bijou-villában, ahol már tavaly is lakott. A villa nagyon szép helyen épült. A homlokzat kiindulási pontja egy pompás villasornak, a hátsó részén pedig a telerényes hegyi ut kezdődik, amely fenyvesek és szárazos tölgyek alatt mélyen befut az erdőbe, az egész hegyet beborító rengetegbe. A hegy tetejéről főnagyság kiáltás táru a néző szemé elé. Erdők, hegyek, völgyek és vármok pompáznak gyönyörű képbe összeolvadva. A királyné tavaly nagyon gyakran

járt fönt a hegyeken. Órákon át elbolyongott a szeszélyesen kigyózó, szétlő levéllel beferített uton. Gondolatokba mélyedve nagyon sokszor állott meg egy-egy helyen és bánatosan hajtotta le fejét, ha a szellő fázósan, panaszosan átsóhajtott a régi tolgtyák levelein. A királyné lakása a villa első emeletén van. A balkonoszoba hálószobának van berendezve, a középső az öltöző és fürdőszoba, a balkonoszoba mellett pedig a fogadószoba és a szalon van. Ebben szokott a királyné étkezni is. Mivel a lakáshoz nincs konyha, a felsőasszony a szomszédos Diana-szállóból étkezik, ahol kíséretének nagy része elhelyezve van. Ferencz József király e hónap 25-én érkezik a királynéhez Kissingenbe, és ugyancsak a Mont-Bijon-villában fog lakni, a magas földszinten. A villa berendezése elegáns, de minden pompa nélkül való. A mindenfelé elhelyezett virágfüggönyök és virágdíszek még kedvesebbé teszik a fejedelmi lakást.

— **A király Löcsén.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy báró Beck tábornagy Löcsére érkezett. Ma azt táviratozza tudósítónk, hogy a tábornagy a felső-magyarországi hadgyakorlatok tartamára a fővezérség székhelyéül Löcsét szemelte ki, ahol a király részére a megyeházat rendezik be.

— **Vilmos császár Konstantinápolyban.** Konstantinápolyból érkezett jelentések szerint hivatalos körökben megerősítést nyert az a hír, hogy Vilmos császár a szent földre utaztában néhány napot Konstantinápolyban fog tölteni. A császár fogadására a megfelelő intézkedéseket már most megkezdték a szultán személyes vezetése alatt. A Yildiz-palotában nagyban folynak az átalakítási munkálatok, hogy a magas vendégnek és kíséretének minden lehető kényelmet biztosíthassanak. A császár ugyanis nem a Dolma-Bagdseba, hanem a Yildiz-palotába fog szállani. A látogatás időpontja még nincs végérvényesen megállapítva.

— **Vörös László kitérítése.** Mint értesülünk, a német császár Vörös László államtitkárnak a vörös sasrend II. osztályú jelvényét a csillaggal adományozta.

— **Haldokló főherceg.** Bécsből táviratozzák, hogy Hörenstein várában Lipót főherceg lovassági tábornok halálán van. A főherceg már régóta küzd a halállal. Mostani állapota annyira aggasztó, hogy bécsi udvari körökben minden órában várják a halálhíret. A főherceg 75 éves.

— **Bérmálás a fővárosban.** A fővárosban rendkívül főlzaporodott a bérmálások száma, mert immár harmadik éve, hogy a néhai érseki helynök a bérmálás szentségét kiosztotta. Az idén ismét bérmálás lesz a fővárosban, még pedig május utolsó napjaiban, a pünkösdi ünnepek alkalmával. A szertartást Vaszary Kolos bíboros hercegprímás fogja végezni. A belvárosi főplébánia-templomban május 29-én kezdődik a bérmálás, melyre május elsejéig lehet jelentkezni a belvárosi plébánián (Lipót-utca 7. szám). Az iskolába járó bérmálándókat a hitoktatók írják össze. A fővárosban bérmálándók száma több ezer főre rug.

— **A francia választásokról.** Tudjuk, hogy Franciaország nagy napok küszöbén áll. Május 8-án lesznek az általános képviselőválasztások. Eddig mindössze 2225 képviselő-jelölt pályázik. A francia választások legnevezetesebb külső tünete a háztulajdonosok réme: a mindeneket elborító plakát-özön. A párisi „École des beaux arts” igazgatója már napokkal ezelőtt számtalan hirdetési oszlopot, valóságos gátakat emeltetett az intézet költségén, hogy a monumentális épületet az inkább csúfító, mint romboló áradat pusztításai ellen biztosítsa. Hogy milyen fontos szerepük van a falragaszoknak a francia választások történetében, bizonyítja az, hogy külön törvény intézkedik róluk. Mielőtt a választásokat hivatalosan ki nem írták, semmilyen kortes-plakátot sem szabad kiragasztani. Nehogy pedig a jelölt urak a választókat megfélemlítsék és hogy a bizarr és fantasztikus jelöléseknek némi gátat vessenek, egy jelölt csak egy kerületet áraszthat el a maga felhívásaival. Ha több kerületben lépteti föl magát, időrend szerint csak a legkorábbi keleti

jelölés érvényes. Ha a több kerületben elszórt felhívások mind egy keletet mutatnak, valamennyi jelölés érvénytelen. Az ilyen kortesplakátokat lefoglalják, a jelölőre beadott szavazatokat megsemmisítik. Törvény szerint az ilyen rőtöbbszörös „jelöltet” 10.000 frankkal, korteseit 5000 frankkal meg is büntethetik. Nálunk tudvalegleg többnyire a választás napján kézbesítik a különböző pártok a választási elnöknek a hivatalos jelölést. A francia törvény ennél sokkal szigorubb. Ott legkésőbbben a választási határnapot megelőző ötödik napig kell a jelöléseket beértesíteni. Ez esetben tehát május 4-én túl semmiféle jelölés többé nem történhetik. Furcsa állapotoknak vetett véget a jelöléseket megszigorító és korlátozó ez az 1889-iki törvény. Ezelőtt így választások idején se szeri se száma nem volt azoknak, akik a legfurcsább és legbizarrabb jogcímeiken kívánták a hont boldogítani. Érdekes például az öregebbik Dumas Sándor esete. „A három testőr” világhírű szerzője az 1848-iki választások idején minden áron be akart kerülni a parlamentbe. Felhívásaiban eredeti módon korteskedett. Egybevetette megjelent műveinek összes nyomtatott sorait a matematikai pontossággal kiszámította, hány nyomdász, korrektornak, gépésznek, papírgyártónak és könyvkereskedő alkalmazottnak kellett az összeállításuk körül foglalatzkodnia. Dumas pére azután büszkén hivatkozott arra, hogy ime ő több ezer polgártársának szerzett munkát és kenyeret, joga van tehát azok sorába kíváncskodni, akik a haza sorsát intézik. Nevetett ezen egész Franciaország s Dumas, úgy látszik, csupán ezt akarta. Abból az elvből indult ki, hogy nyert ügye van annak, aki a nevetőket a maga pártjára hódítja. Célját azonban még sem érte el: a nevető francziák neki adták a hívüket, de másra adták le a szavazó cédulákat. Három helyen is fölépelt, de mindenütt megbukott.

— **A szerelem bolondja.** Megírtuk, hogy Persigny Gautier hercegasszony a feletti bánatában, hogy nem élhetett együtt szerelmével, De la Cour hadnaggyal, megölte magát. Most azt táviratozzák Nizzából, hogy amidőn De la Cour Persigny asszony haláláról értesült, megőrült és önkivületi rohamban öngyilkossági kísérletet követett el. A szerencsétlen hadnagyot katonakórházba szállították.

— **Beszélgések.** Ez a hivatalos elnevezésök azoknak az előadásoknak, amelyeket a vallás- és közoktatásügyi miniszter utasítása szerint a vidéki tanítók tartanak a nemzetközi szociáldemokrata tendenciák terjeszkedése ellen. Orosházán és környékén már ötvenegy ilyen beszélgetés volt és összesen hatodfélezer ember vett bennök részt. Szaválás, ének s más épületes dolgok vannak ilyenkor napirenden és az előadó tanító két-három aktuális kérdéssel tart tüzetes, népies előadást. Dr. Nagy Lajos orosházai polgári iskolai tanár a beszélgetések főrendezője, most tett a kormánynak jelentést az első ciklus sikereiről és azt mondja, hogy az eredmény nagyon kielégítő, ezer meg ezer munkást szabadított ki a szociáldemokraták karmai közül. — Ezen az uton folytassák és ne a kerepesi-uton.

— **Jótékonyág.** Hirsch báróné a salonkii izraelita hitközségnek kórházépítésre 200.000 frankot adományozott, azonkívül a kórház fentartására évi 30.000 frankot biztosított.

— **Marx felesége.** Nemrégiben hírt adtunk Marx leányának öngyilkosságáról; ezen a réven aktuálisá vált az a meleg megemlékezés, amelyet Born István német írónak Egy negyvennyolcra visszaemlékezés címmű könyvében olvastunk. Born 1848-ban meglátogatta Marxot Brüsszelben; akkor írta a következő sorokat.

— Ismét német földön voltam, írja Born. — Bernből minden akadály nélkül jöhöttem vissza Baselen át Strassburgba, ahonnét a gőzhajóval Kölnbe, majd ismét Brüsszelbe mentem, amely akkor a kommunista szövetségek szellemi központja volt. Ott lakott Marx is. Roppantul kívántam a nagyírú ember ösmertességét. Az első ember, akitől lakása címet kértem, nagy örömmel vezetett el hozzám. Meglepően szerény, sőt szegényes berendezésű lakást tartott Brüsszel egyik külvárosában.

Marx nagyon barátságosan fogadott és sok érdeklődéssel kérdezősködött propagálásom eredménye felől. Később bemutatott a feleségének is, aki rendkívül megörült, mikor meghallotta, hogy férje tanainak lelkes követője és terjesztője vagyok.

— Hát ön is meghódolt az új tannak? Férjem nagyon sokat tusakodott magával, mielőtt a nyilvánosság elé lépett. A hívei sokkal kisebb gondolkodás után követik.

— Asszonyom, feleltem, mi tudjuk, hogy mit teszünk, ha nem is töprenkedünk sokat. A fiataloknak nem erénye az okoskodás.

Marxné mosolygott, azután másra tereltük a társalgást. Azután elbeszélte Marx, hogy a feleségét egy bonni diák-bálon ösmerte meg. Westphalen kisasszony, — ez volt Marxné leánykori neve — egy elszegényedőfélben levő porosz junker-család sarja volt. Férje rendkívül szerette a finom lelkű, művelt nőt, aki mindenben megosztotta férje szenvedélyeit és szenvedéseit. Nagyon sok akadályt kellett leküzdeniök a nő családja részéről, míg egymáséi lehettek. Ez a szerelem az egybekelesük napjától kezdve egyre erősbödött; férj és feleség nemcsak mint hűséges házastársak, hanem mint teljes lélekkel ragaszkodó, erős tudományu elvtársak is éltek együtt. Sok boldog házasságnak voltam hosszú időközön át meghitt tanuja, de hogy két házastárs annyira egy lett volna minden jóban és bajban, hogy két lélek olyan tökéletesen, minden finom nyilvánlásában megértette volna egymást, mint Marx és a felesége, azt még sehol sem tapasztaltam. Az asszony, amellet, hogy nagy tudója volt a szociális tudományoknak, a legjobb anya és a legkitünőbb háziasszony is volt. Finom lelkét pedig nagyon hiven jellemzi az a levél, amelyet e látogatásom után két esztendővel kaptam tőle. Ebben a levélben többek ezeket írja:

— Képzelve el nagy gyászomat, amely a napokban ért. Hűséges cselédem, akire talán ön is fog emlékezni, meghalt. Sokáig fogom siratni a jóra való leányt, akit szinte családunk tagjául fogadtam.

— **Földcsuszamlások.** Prágából írják: Néhány nap óta a gyakori esőzések következtében a leitmeritz-i járáshoz tartozó H a b e r m, N i e d e r w ä s s i n g, R a t g e n és T i r d e községekben földcsuszamlások történtek. Leitmeritzban az evangélikus templom és plébánia mögött fekvő 23 holdnyi területen szintén földcsuszamlás volt és a föld még most is folytonosan mozog, aminek következtében az utak, komló-kertek szétrombolódtak és tovább csuszáltak. N i e d e r w ä s s i n g b e n és R a t g e n b e n szintén több hold komló-kert és szántóföld mozog. J i r d e községben volt a legnagyobb csuszamlás, itt sok rét és szántóföld pusztult el.

— **Esküvők.** A temesvári szerb székesegyházban — mint temesvári levelezőnk jelenti — fényes esküvő volt ma délben: Báró R a j c s i c h György, temesi birtokos vezette oltárhoz Csávossy és bobdai Csávossy Adrienne kisasszonyt, Csávossy Gyula torontáli birtokosnak hájos leányát. Z m é j á n o v i t s Gábor verseczi püspöknek kellett volna az esketést végezni, de az éjjel hirtelen megbetegedett s D o s c h é n Izsák archimandritát bízta meg a szertartással, aki számos papi segédlettel áldotta meg a fiatal pár frigyét. Az esküvőt P o p o v i c s Nikanor temesvári püspök is végignézte. — Darvai és kricsfalusi K r i c s f a l u s s y Jenő magyar királyi csendőrhadnagy e hónap 19-én tartotta esküvőjét a földéki római-katolikus templomban földéki N á v a y Thilda urhélygygyel, földéki N á v a y István császári és királyi huszárkapitány és neje, néhai Waldecki gróf W a l d e c k Johanna leányával. Nászasszony földéki N á v a y Lajosné E ö t v ö s Ilona báróné volt. Násznagyók voltak: darvai és kricsfalusi K r i c s f a l u s s y Mihály magyar államvasúti főmérnök és földéki N á v a y Gyula bányatanácsos.

— **Tolsztoj, az apostol.** Mekkora hatása van a „jesznaja-poljanai remetének” az orosz népre, azt legjobban azok a kolóniák mutatják, amelyek az ország különböző részeiben alakultak és amelyek teljesen Tolsztoj tanai szerint épültek föl. Ezek a kolóniák úgy a közigazgatásuk, mint magánintézményeikbe is belevitték a sok dologban extrémé doktrínákat, sőt az egyes emberek jellemére is nagy befolyást gyakorolt az apostol-író. Ezeknek a koló-

niáknak egyike, mely a fekete-tenger mentén fekszik, arról nevezetes, hogy egy magasabb rangú államhivatalnok alapította. Ennek a kolóniának körülbelül 50 tagja van. Minden családnak megvan a maga saját kis házikója, a nőtlenek pedig együtt laknak egy nagyobb épületben. A kolonisták között mindenféle iparos van, akinek a munkájára a szegény igényű telepeseknek szükségük van. Házépítőtől kezdve a cipőcsinálóiig minden szükséges iparágának megvan a mestere. A boldog telepesek ezen a módon a külvilágtól teljesen függetlenül élhetnek. Azonkívül van könyvtára, gyógyszerháza, gyűlésterme, iskolája és közös étkezőterme, ahol a telepesek, mint jó testvérek, együtt étkeznek. Ezek a közös étkezések nagyon furcsa módon szoktak megtörténni, még pedig úgy, hogy az idegen szemlélő mindennek inkább találja mint kellemesnek. A levest például nagy faedényekben hozzák be; minden hat személyre jut egy külön edény. Mivel a tányér használása otromba megsértése volna a fogadalomnak, fakanalakkal esnek neki a leveses-fazéknak és csak úgy kanalazgatva fogyasztják el a levest. Leves után három törülközőt hordanak körül az ötven étkezőnek, azután az asztalra állítják a rengeteg vizeskancsókat és kenyereket. Bort csak nagyon keveset isznak, mert a prófétájuk B ü n ö s é l v e z e t e k című művében és egyéb könyveiben is nagyon erősen elítéli a szeszes italt élvezőket. Mielőtt ebédhez ülnek, hosszabb imát mondanak el együtt, csak azután ülnek le fapadjaikra. A nagy étkező-terem butorzata a padokon és asztalokon kívül egy óra, egy lámpa és — Tolsztoj arcképe. Ennél fogva a rend és tisztaság állandó; a telepesek nagyon meg vannak elégedve sorsukkal; ilyen életmódra azonban csakis orosz emberek képesek, akik ha kell, szükségleteiket a legminimálisabbra is le tudják szállítani.

— **Bühler tanácsos holtteste.** Megirtuk a minap, hogy dr. Bühler György bécsi tanár e hónap 8-án csolnakázás közben a Bodentó vizébe fulladt. Mint Lindauból írják, a szerencsétlenül járt tanár holttestét tegnap este Wasserburgnál a tó vizében látták. Egy bajor gőzös matrőza, aki a gőzshöz kötött csolnakban ült, vette észre a holttestet. Mire azonban a hajót megállíthatták, a hajó oly messzire haladt, hogy a holttestet többé nem láthatták és csolnakon hasztalan keresték. A hajó ezután tovább haladt, amidőn azonban Linduban megérkeztek, két matrőz, Schuster és Halmacsdorfer csolnakon újból a holttest keresésére indult. Időközben azonban beállott az éj, a tó erősen hullámzott és a holttestet nem sikerült feltalálniok. Ma reggel 6 órakor újból keresték a holttestet, eddig azonban eredménytelenül.

— **Nansen Pozsonyban.** Pozsonyi tudósítónk táviratozza: Hiteles értesülés szerint Nansen szombaton a nejével és Petersen krisztianiai osztrák-magyar konzullal Pozsonyba érkezik, hol északsarki újtjáról felolvasást tart. A pozsonyiak Nansen ünnepélyes fogadására készülnek.

— **Öngyilkos katona.** A nagyváradi vár ajtaján nagyon gyakran kopogtat a csontkezdő halál. A Manlicher el-eldördül és ifjú legények vére festi pirosra a kaszárnya padlóját. Október óta nyolcz öngyilkosság történt. Megdöbbentő szám ez, melynek hallatára önkéntelenül eszünkbe jut az a kérdés, hogy vajon nincsen-e ott valami kegyetlen rém, mely egymás után kergeti halálba azokat a jó magyar fiukat, kiket sirva ereszt el az édesanya, ki után aggódva tekint az édesapja? Mert lehetetlennek tartjuk, hogy a 37-ik gyalogezrednél egyszerre annyi „szerelmes” baka lenne, hanem valószínű, hogy ennél az ezrednél a felebbvalók között van valaki, aki talán tulzott, kegyetlen erélyvel tanítja a hadi tudományokra a legénységet. A legközelebbi áldozat neve Schiffer Mórincz sarkad-keresztúri illetőségű szabólegény, a múlt esztendőben sorozták be a 37-ik gyalogezred 13-ik századához. Jókedvű, jóviselű, intelligens fiu volt; csakhamar káplár lett és a tisztí menászsiba alkalmazták. Néhány nappal ezelőtt, mikor Szívós szakaszvezető öngyilkos lett, Schiffer Mórincz jókedve is búra vált;

nemrég néhány napi szabadságidőt kért és haza ment a szüleihez: mikor tegnapelőtt onnan visszatért, egyenesen a kaszárnyába ment s tegnap szíven lötte magát. Öngyilkosságának oka, állítólag, „reménytelen szerelem.” A felsőbb katonai parancsnokságnak hivatása és kötelessége kideríteni, hogy csakugyan olyan sok szerelmes legény van-e a nagyváradi József-bakák között? Azt is beszélük, hogy a fiatal katonákat a díszes temetés csábítja az öngyilkosságra; emiatt Aulich ezredes a gyakran ismétlődő öngyilkosságokra tekintettel elrendelte, hogy az öngyilkos katonákat a lehető legegyszerűbben temessék. A katonai tisztikarnak a végtisztességtételen megjeleneni nem szabad, a díszszázadot és a zenét nem vezénylik ki, kosszoruk adása szigorúan tilos. A boldogtalan káplárt csak egy-két jópajtása kísérheti el az utolsó útján.

— **Hajóavatás.** Az óbudai hajógyárban megnyerte az ünnepélyes hajókeresztetséget a Dunagőzhajóstársaságnak ujonnan épített Dániel nevű nagy vontató gőzöse. A keresztanya Dániel bárónő volt, aki a következő beszédet mondotta:

Megkereszteltek régi hajós szokás szerint. Szerencsével viseld férjem „Dániel” nevét. Teljes szívemből kívánom, hogy mint egészen magyar szellemi és kézi munka eredménye, tisztán hazai anyagból készíve, elemelkedjen mindig disza légy. Kívánom, hogy hazánk hajórajának becsületére válj. Kívánom, hogy teljesítményeid az eddigi eredményeket mind felülmuljád, mert te vagy hivatva a Vaskapu jól megfékezett vad erejével megmérkőzni, hogy így a magyar zászlót mindig büszkén és magasan lobogtasd. A mindenható Isten áldása kísérje minden utadat!

Az e szavakat követő eljenzés csillapultával Dániel bárónő egy villamos gombot nyomott meg, mire a hajó elején eldurant egy pezsgős palack. E pillanatban a hajógyár összes népének viharos eljenzése közt feltűzték a miniszter családi színet és nevét viselő vörös-zöld lobogót. Erre a Ferencz József-hidig a hajóval próbajáratot tartottak, mely alatt a miniszter és neje megnézték a hajót.

— **A pétervári arányörök.** A pétervári rendőrség — mint levelezőnk írja — nemcsak a nyilvános rendre és közbiztonságra ügyel mintaszerű lelkiismeretességgel és értelemmel, hanem az utcák erkölcsére is. Ebből az okból sok baja van a rendőrségnek a biciklistákkal, a biciklistáknak pedig a rendőrséggel. A biciklista férfiak, no, az még hagyján, de a nők szegények ugyancsak megszenvednek a biciklizés élvezeteért. Példának okáért, ha a Nevszki-proszpektben, a kerékpározók legkedvesebb útján végigörpül egy-egy hölgy és az épen erős szél fölhajítja kicsit a kerékpáron repülő hölgy szoknyáját, akkor a rendőr előveszi a noteszt és megkezdődik az inkvizíció. Fölírják a közmegebotránkozást okozó hölgy nevét, lakását és minden rávonatközö tudnivaló adatot. Ezentúl félig-meddig vége lesz ennek az állapotnak, mert a szélnek ellentállni nem tudó öltözeteket száműzi a rendőrség, kiadván a következő ukázt:

Azok a hölgyek, akik az utcákon kerékpároznak, kötelesek vagy angol, testhez erősített jakettet viselni, vagy ugynevezett reformruhákat, amelyekhez szoknya helyett nadrág tartozik. Akik e parancs ellen vétének, szigorúan fognak büntetni engedelenségükért.

Ezt az ukázt nem valami nagy örömmel fogadták az érdekelt felek, mivel a legolcsóbb dress is 14—18 rubelbe kerül. Bizony, bizony, Péterváron még a mulatság se mulatság!

— **A menyasszony tragédiája.** Lapunk legutóbbi számában megirtuk, hogy Béga-Szentgyörgyön Kiefer Róza 19 éves hajadon fölakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkosságról tudósítónk ma a következőket írja: Germán Mátyás katona, aki a temesvári 43. gyalogezred zenekarában szolgált, pár nappal ezelőtt hazament a szülővárosába, Béga-Szentgyörgyre és több jó pajtásával bement a kaszárnyába mulatni. A jó pajtások közt ott volt Mellinger Miklós is, Kiefer Rózának a jegyese. Mellinger, akit jóformán már a leány vőlegényének tartottak, tréfából lekapta Germán katonaspékjéja mellől a szabadságolási igazolványt és

eltávozott vele. Germán közkatona attól tartva, hogy csendőrök találnak belépni a kaszárnyába és igazolványát kéri, Mellinger után ment, hogy az igazolványát visszaszerezze. Sokfelé kereste eredmény nélkül és végre Mellinger menyasszonyához, Kiefer Rózához ment, abban az erős hitben, hogy a legényt ott bizonyosan megtalálja. A szép ifjú leány nyitott ajtónál aludt, mély álomba volt merülve és föl sem ébredt, amidőn hozzá Germán Mátyás közkatona belépett. A katona szétnézett, de mert Mellingert, a vőlegényt nem találta ott, a vőlegény szerepébe helyezte magát és csaknem reggelig ott maradt. Másnap többeknek eldicsekedett vele, hogy Mellingeren az elvitt katonai igazolványért mily sikerült boszút állt. Mellingernek a fülébe ment a hír és menyasszonyától elfordult. A leány tegnapelőtt értesült erről és szegényében a padlón felakasztotta magát. Tegnap, e hónap 20-án találták meg, holtan. A hivatalos vizsgálatot azonnal megindították.

— **A leánya szeretője.** Csak néhány napja, hogy a lapok egy apa és leánya közt fennállott bűnös viszonyról adtak hírt és most a Temes-Székás közelében levő H o d n y i c z a nevű tanya lakosságát hasonló eset foglalkoztatja. Az eset hőse M o l d o v á n Arzen, hősnője Á r o n Léna, a hős mostoha leánya. Moldován Arzen szívet ugyanis bilincsbe verte a tiltott szerelem. Megszerette mostoha leányát a szép Áron Lénát. A leány tett ugyan kísérletet a gonosz elűzésére, de hiába. A mindenható szerelem rabbá ejtette őt is, annak az embernek a karjaiba kergette, aki az édesapát helyettesítette nála. A két és fél évig tartó bűnös viszony megeremtelte a maga gyümölcsét. Két apró, ártatlan baba bizonyította, hogy Moldován Arzen és a szépséges Léna szerették egymást. Csakhogy Áron Lénát a szegény még nagyobb bűnre serkentette. Hogy eltakarja gyalázatát, elemészette a tiltott szerelem ártatlan gyümölcsét. A hatóság tudomást vett az angyalcsinálásról és most Áron Léna a törvénytől fog beszámolni bűnös tetteiről.

— **Rablás a Hungária-uton.** Szomorú világosságot vet a főváros közbátorságára az az eset, amely ma délután történt a Hungária-uton. Négy óra tájban megtámadtak ott egy szobaleányt, kivették füléből a fűgőt, lehúzták ujjáról két aranygyűrűjét. Rendőr csak a belső területre akad rendszeren vagy nagyon későn, vagy nagyon korán, amikor kevés szükség van a hatóság komoly fellépésére. A városliget környékén lakók már nem egy ízben panaszkodtak a személy- és vagyonbiztonság ingatlaga miatt. K á l m á n Anna szobaleány, aki a Kertész-utca 18. száma alatt lakik, ma délután ki akart menni az Angyalföldre. A Hungária-uton egy üres telek mellett megrohanta egy sereg csavargó és mielőtt segítségért kiálthatott volna, torkon ragadták, egyik befogta a száját és néhány pillanat alatt lehúzták két aranygyűrűjét és megfosztották két aranyfüggőjétől. Aligha ruháit is el nem szedik, ha egy kocsi nem közeledik. Ennek a zajától a rablók megijedtek és szétfutottak. A leány megolvasta: tizenegyen vagy tizenketten voltak. A kirabolt leány egyik utkeresztvezéstől a másikhoz futott, rendőrt azonban sehol sem talált.

— **Elgázolás.** Az 1393. számú egylovas bérkocsi a Klauzál-utcában elgázolta L e b e n h a n Kálmán hét éves, S z e r e n a nevű iskolás-leányát, egy másik egylovas pedig, amelyet D o b s á n János hajtott, a kis diófa-utcában elütötte L u d v i g Jánosné napszámósót. Mind a két sérültet a Rókus-kórházban ápolják. A vigyázatlan kocsisokat bekisérték.

— **Gyilkosság az utcán.** Ó - B e c s é r ő l írja levelezőnk: Csólics Jevrem és Szvirceev Brankó helybeli lakosok sógorok voltak, de bizony a rokoni szeretet nem valami nagy mértékben volt bennük kifejlődve. Tegnap Szvirceev nővére azzal a rémhírrrel futott bátyjához, hogy férje, Csólics meg akarja őt ölni, legyen segítségére. Szvirceev, ki már amúgy is régi haragosa volt sógorának, nem sokáig kergette magát, hanem hosszú pengéjű éles kést ragadott s azzal futott Csólics lakásába. A két haragos sógor utcában találkozott

egymással és az utcán heves szóváltásba elegyedtek. Szivircsev elárántotta az éles kést és oly erővel döfte Csölics nyakába, hogy a főereket átvágta. A szerencsétlen vértől borultán összerogyott és rövid kínlás után még az utcán meghalt. A gyilkos Szivircsevet a csendőrség elfogta.

— **Sikerült fogás.** A pozsonyi rendőrség ma reggel a város egyik vendégfogadjában egy fiatal embert tartóztatott le, ki **T e s t i** János néven volt bejelentve. Az idegen azzal vonta magára a gyanút, hogy **K u r u c z** Lajos névre szóló levelet várt folyton Munkácsról, melynek rendőrsége ugyanazon időben megkeresést intézett a pozsonyi kollégákhoz, hogy az esetleg ott tartozkodó **T a r c z y** Jánost, ki apjától nagyobb pénzösszeget lopott, s most azzal Amerika felé iparkodik, tartóztassák le. A kihallgatásnál a fiatal ember a keresztkérdések által zavarba ejtve, mindent bevallott, de az állítólag nagy summa pénzből már csak 120 forintot találtak nála.

— **Templomrablás.** A **d u n a s z e r d a** helyi izraelita templomba múlt éjszaka eddig még ismeretlen tettesek behatoltak és a perselyekbe gyűlt, néhány száz forintnyi összeget elrabolták. A vizsgálat szerint igen valószínűnek látszik, hogy a tettesek a karzaton elbujtak és a zsinagóga bezárása után onnan kőtelén leereszkedtek s aztán egy véletlenül nyitva felejtett ablakon át menekültek el.

— **Az őrzőgyő gyilkos.** **T e m e s v á r i** tudósítónk táviratozza: **D e á k** János, aki tegnap beismerte, hogy a nyolcz év előtt a vásártéren történt gyilkosságban ő a főtettese, ma a börtönben őrzőgennit kezdett és a hozzája belépő csendőrt megfojtani akarta. Csak nehezen sikerült az őrzőgyőt kényeztőbonyba szorítani.

— **A buzatolvajok.** **A r a d r ó l** jelentik: A törvényszékhez ma bekisértek 13 szent-annai módos parasztot, akik tavaly óta Arad vidékén a földbirtokosok magtárát dézsmálgatták. Rendszerint alkulcsokkal törtek be és körülbelül 10.000 forint értékű gabonát lopkodtak össze. Rajtavestettek azonban, mert **G u t s j a h r** magtárában rajta csípték őket. A birtokosok nagy része csak a készletvégeladásnál vette észre a hiányt.

— **Szerencsétlenség az oroszánketreczben.** **V e r s e c z e n** — mint levelezőnk táviratozza — nagy szerencsétlenség történt a **K o c z k a**-féle állatseregletben. A bucsueladás alkalmával ugyanis az egyik oroszán megrohanta a ketreczébe belépő három szeliditőt, kik közül kettőt letepert és összevissza marczangolt. A harmadik szerencsésen megmenekült. A közönség ijedten szétfutott. Az összemarczangolt emberek állapota reménytelen.

— **Egy vasutépítés bajai.** Ezzel a czímmel lapunk legutóbbi számában reprodukáltuk a „F. H.” ama híret, mely az Alsó-Kuhin környékén létesítendő vasut építésénél beállott zavarokról szólt. **M a r k b r e i t** Imre fővállalkozó ma annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy építési zavarokról szó sem lehet. A vasut építése nagy óvadékot letett alvállalkozók között van szétosztva, akik az építést még egy évvel a határidő előtt befejezik.

— **Linhart Vilmos** festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

Hivatalos kép.

A főkapitány a rendőri sajtóiroda útján a tegnapi szociálista-tüntetésről a következő hivatalos tájékoztatót adta ki:

A folyó hó 20-án este a keleti pályaudvar előtt lefolyt szociálista-tüntetésről megjelent hírlapi közlemények nagyrésze nemcsak tarkázott színekkel festi a tüntetést s a rendőrség beavatkozását, hanem egyenesen a rendőrség iránti rosszakarattal ferdíti a történeteket.

Körülbelül 3—4000 főnyi szociálistatömeg gyűlt össze tegnap este a keleti pályaudvar környékén. Egyenként vagy kettesével vonultak fel, hogy a rendőrségnek az oda való jövetelüket megakadályozni ne legyen módjában. Az összegyűlték közül sokan akkor, amikor tudomásuk szerint a **C s i z m a** a diétához vonatnak meg kellett érkeznie, hirtelen a keleti pályaudvar bejárata felé tolongtak s egy csoportnak sikerült is a csarnokba benyomul-

nia, ahonnan, daczára a rendőrség ismételt figyelmeztetésére, hogy **C s i z m a d i a** a pályaudvarba beérkezni nem fog s daczára a többször tett felszólításnak, hogy távozzanak, nemcsak hogy el nem mentek, hanem ott rendzavarólag is felléptek. Ennek következtében a rendőrség őket onnan kiszorította. Amikor ez megtörtént, akkor a szabadban a tömeg közepével és botokkal hevesen megtámadta az őket kiszorító rendőröket úgy, hogy a vezénylő tisztviselő kénytelen volt újabb gyalog- és lovascsapatokat előhívni s azok rendőrségével a környékről a tüntető tömeget, 122 személyt letartóztatva, szétosztlatni. A letartóztatottak legtöbbször kődobás és botokkal való verekedés, másook ismét szétosztlásra történt felszólításnak és figyelmeztetésnek való nem engedelmesség miatt lettek bekisérve. A bekisértek száma 122-öt tett ki, de 20 igazolás után még az éj folyamán elbocsáttatott. A letartóztatottak között igen sok rovott multu, büntetett előéletű s a fővárosból kitiltott csavargó van, akik egyáltalán nem a szociálista-tüntetésben akartak résztvenni, hanem, a hogy ilyenkor történni szokott, rendesen az utcai zavart a vagyonbiztonság elleni cselekményekre akarták felhasználni.

Valótlanak azok a híresztelések, hogy a közönség köréből sokan megsebesültek, mert sem a rendőrségnél, sem a mentőknél, sem a kórházakban egyetlen egy sebesülés sem lett bejelentve. A rendőrök s tisztviselők közül igen sokat ért kődobás, de súlyosabban ezek közül sem sebesült meg senki. A tüntetésnél alkalmazott rendőrök számát is túlozzák, mert a rendelkezésre álló egész kőszonlát igénybe sem vétetett a mindössze 80 gyalog- és 25 lovasrendőr vonult ki. A rendőrség terhes feladatát képezi az utcai rend és biztonság fentartása. E feladatát csak úgy oldhatja meg sikerrel, ha a tegnapihoz hasonló utcai mozgalmat már csirájában elnyomja, mert ha kezdetben nem teljesíti kötelességét, a következmények kiszámíthatatlanok. A szociálistákkal szemben annyival indokoltabb az erélyes fellépés, mert ezek nyíltan hirdetik, hogy az utca az övéké s az újabb időben minden más társadalmi réteggel szemben a nyilvános gyűléseken és felvonulásokon terrorizmust iparkodnak kifejteni. Hogy a többi társadalmi rétegeknek ily általános terrorizálását a rendőrség törvényes eszközökkel megakadályozni igyekezik, ez nem egyéb, kötelességteljesítésnél.

Ez alkalommal a rendőrség még arra is kiterjeszkedik, hogy a szociálista-izgatók kiutasítása tárgyában megjelent hírlapi közlemények egyrésze is túlozott volt. Többen lettek mint kiutasítottak felsorolva, kiket a rendőrség nem utasított ki. A kiutasításokat szükségessé tette nemcsak az — mint már említve volt — **h** a szociálista pártvezetőség valóóságos terrorizmust igyekezett gyakorolni a nyilvános helyeken, a többi társadalmi rétegekkel szemben, ha nem az is, hogy a párt nyíltan izgatta a földművesmunkásokat arra, hogy a földművesmunkásokról szóló szentesített törvénynek ne engedelmesskedjenek, igazolványokat ne váltsanak s aratási szerződéseket ne kössenek. Egyébiránt a kiutasítottak legtöbbször már előzőleg egy vagy más okból büntetett egyén.

A sajtó minden orgánuma csak a közérdeket szolgálja, ha a valóságot megfelelően s nem túlozzan, kellő tárgyilagossággal adná elő az ily eseményeket.

Radnay Béla s. k.

A főkapitány ur kijelentéseiből van egy-két szavunk. Azt mondja, hogy a lapok, nemcsak tarkázott színekkel festik a tüntetést és a rendőrség beavatkozását, hanem egyenesen a rendőrség iránti rosszakarattal ferdítik a történeteket. Ez bizony kissé furcsa dolog s nem fogja a főkapitány urnak elhinni senki. Őt csakis rendőrök informálják, tehát az egyik verekedő fél; a nagy közönséget huszonhárom napilap, mindenféle pártállásu, különféle irányu és nézetű napilap s ezek mind egybehangzóan elítélik a rendőrség eljárását. Pedig nem voltak hadakozó fél, hanem objektív nézők. Elhíheti azt valaki, hogy összebeszéltek, vagy összeesküdtek a rendőrség ellen? Elhíheti azt valaki, hogy mind rosszakarattal vannak a rendőrség iránt? Ez nem lehet. A mi rendőrségünk se lesz olyan igen

nagyon rossz, hogy a sajtó kivétel nélkül ellen-szenvel legyen iránta.

„Valótlanak azok a híresztelések — mondja továbbá a főkapitány ur, — hogy a közönség köréből sokan megsebesültek, mert sem a rendőrségnél, sem a mentőknél, sem a kórházakban egyetlen egy sebesülés se lett bejelentve.” Milyen naivság. Akit a rendőrök véresre vernek, majd a rendőrökhöz megy újabb verésért? A lapok névszerint felsoroltak egy csomó sebesültet, a tudósítók látták a véres alakokat s a főkapitány ur nem hiszi nekik, mert ő a bureaújában nem látta. Rendőrök is megsebesültek, pedig a publikumnak nem volt se kardja, se furkósbotja, se lópatkója. Elképzelhető tehát, hogy százegynéhány rendőr karddal, lópatkóval és bikacsekkel fölfegyverkezve ne sebesítsen meg senkit, mikor őket dobálják? Ha ártatlan szüzek volnának a rendőrök és nem megvadult dühöngők, még akkor se lehetne ilyen érveléssel a sebesüléseket ledisputálni.

„A rendőrség csak úgy oldhatja meg feladatát sikerrel, ha a tegnapihoz hasonló utcai mozgalmat már csirájában elnyomja, mert ha kezdetben nem teljesíti kötelességét, a következmények kiszámíthatatlanok.”

Ezt tegnap mi mondottuk, ma a rendőrség mondja. Sohase hittük volna, hogy a rendőrség ilyen preczizen ismeri a kötelességét. Mert eddig nem mutatta meg. Vagy talán elfojtotta a tegnapi mozgalmat csirájában? Pedig napokkal előtte tudott róla. Még csak kísérletet se tett az elfojtására. Hagyta megégni, bevárta a kiszámíthatatlan következményeket, amelyekért most föltétlenül őt terheli a felelősség. Feleljen is majd érte.

Kitolonczolt jogász.

S z a b a d o s Sándor joghallgató, aki szabad óráiban a szociáldemokraták között szavaltat, a rendőrség közveszélyes izgatás miatt kiutasította a főváros területéről. A hosszuhaju ifju apostol néhány napig a tolonczházban időzött és ma este indult utnak nem a saját jószántából illetőségi helyére Komáromba.

Az elvtársak ma is kivonultak, mint tegnap, de sokkal kisebb számban. **P f e i f f e r** fővezér, **S c h w a r t z** joghallgató, **L e b a n o v i c s** (Szederkényi) Nándor és **M o c s á r y** asztaloslegény mindenáron tanácskozni akartak Szabados Sándorral, de **L i c k l** rendőrfőfelügyelő nem engedte, szónokolni kezdtek, mire Pfeiffer kivételével mind a hármat bekisérték.

A csongrádi misepénzek.

— Hegyi plébános botránnyai. —

A hírhedt csongrádi plébánosnak, **H e g y i** Antalnak fegyelmi ügyében tudvalevőleg maga az érdekelt lelkipásztor igyekezett elhíthetni a sajtóval és a közönséggel, hogy az ő fegyelmi ügye sem a tényállás, sem az ítélet tekintetében nem foglalja magában azokat a súlyos financiaiális mozzanatokat, amelyek köznyelven nem elszámolási differenciáknak neveztetnek, hanem másnak. A várakozási illetményével számfelett szabadságot lelkésznek a nyilatkozatai óta újabb fázisai vannak az ügynek. Mindenekelőtt megkerült az esztergomi érseki főszentszékek mint másodfoku fegyelmi bíróságnak ítélete, amely eddig egész terjedelmében publikálva nem lévén, lehetővé tette Hegyi Antalnak a nyilvánosság előtt való alakoskodást. **C s o n g r á d i** tudósítónk most közli velünk ezt az ítéletet.

Itt adjuk egész terjedelmében: 7894. szám.

V a s z a r y Kolos Ferencz, a római szentegyház áldozár-bibornoka, Isten irgalmából és az apostoli szentszék kegyelméből esztergomi érsek, Magyarország hercegprimása, az apostoli szentszék azületes követő, fő és titkos kancellár, ő császári és apostoli királyi felségének valóóságos belső titkos tanácsosa, a szent István-rend főpapja, ugyanakkor és a Ferencz József-rendnek nagykeresztese, az egyházi bizottság elnöke, Esztergom vármegyének örökös főispánja, a budapesti magyar királyi tudományegyetem bekebelezett hitudora stb.

A váci püspöki szentszék az 1896. évi október hó 24-én tartott ülésében **H e g y i** Antal csongrádi plébános fegyelmi ügyét tár-

gyalván, 4631. szám alatt hozta az 1896. évi november hó 4-én 4665. szám alatt hitelesített és kihirdetett következő ítéletet: „Hegyi Antal csongrádi plébános a kánoni (egyházi) intelem vakmerő áthágása, ez által elkövetett minősíthetetlen tiszteletlensége és a nagyszámu szentmisedi-jak tilos kezelése és el nem számolása miatt teljesen, vagyis ab officio et a beneficio (papi tisztétől és egyházi javadalmától) felfüggesztetik, azon módozát mellett, hogy adminisztrátor behelyezésével Hegyi Antalnak évi járadék adassék, a csongrádi beneficium (plébánia) fenmaradó többi jövedelme pedig az el nem számolt intencziók elvégzésére fordíttassék. Súlyosbíto körülményül szolgál jelen ítéletnél az, hogy a kánoni intelem előtt adott és ez ítéletben is jelzett felsőbb intések, rendreutastások s a szentszéki ülnöki rangtól való megfosztás után Hegyi Antal ismételve visszaeső bűnös és hogy a 3170—1895. számú szentszéki végzéssel mult évi július 27-én neki kötelességül rótt 3 napi szent gyakorlatot, mint előbbi büntetést, különféle okok felhozásával máig sem állotta ki. — Megjegyeztetik, miszerint ezen ítélet ellen birtokon belül a törvényes határidő alatt felebbezésnek van helye.”

Ezen ítélet ellen, ugy a tisztí ügyész, mint nevezett plébános hivatalból kirendelt jogvédője az esztergomi érseki főszentszékhez felebbezésben, ezen főszentszék, mint II-odfoku bíróság, az 1897. évi december hó 20-án tartott ülésében az elsőfoku bíróság ítéletét indokainál fogva oly hozzáadással erősíti meg, hogy Hegyi Antal, a csongrádi plébános, a püspök iránt tanusított engedetlenség és tiszteletlenség s ez által okozott mérhetlen erkölcsi romlás eszközlése okából a szentmisedi-jak (intenciók 56.000 frank) rendezése után is teljesen, vagyis ab officio et a beneficio birtokon kívül mindaddig felfüggesztve maradjon, míg tartós javulását hosszabb időn át be nem bizonyította és míg ez alól saját püspöke által fel nem oldatik. 1894. sz. Hitelesített és kihirdetett ezen ítélet ugyan ezen főszentszéki ülésen, Plöszink József, Csányi Károly, külön e célra meghívott tanúk jelenlétében.

Boltizár József s. k. püspök, főszentszéki elnök.

Jegyezte és kiadta báró Gudenus Arthur s. k., főszentszéki jegyző.

(P. H.)

Az esztergomi főszentszéknek ezt a másodfoku ítéletét a váci püspöki szentszék latin szövegű végrehajtási záradékkal látta el, mely így szól:

Mivel ez ítélet ellen birtokon belüli felebbezésnek már nincs helye, ennél fogva az rögtön a kihirdetés után végrehajtandó, minek a szentszéki biztosok által szabályszerű határideje kitűzvetvén, az a felfüggesztett plébános irányában Droppa Károly, tartósan kirendelt adminisztrátorra, legutóbb félegyházi segédlelkészre bízott. Szükséges itt megjegyezni, hogy Hegyi Antal a papi tisztétől és a javadalomtól való felfüggesztés erejénél fogva (a szent kánonok értelmében ez az ol-tári szolgálata is kiterjed) sem misét nem szolgálthat, sem más egyházi funkciókat nem végezhet addig, míg a felfüggesztés büntetésétől törvényesen fölmentve nincsen. Mihől az következik, hogy Hegyi Antel ezentul sem misemondáshoz, sem szentségek kiszolgáltatásához semmi szín alatt sem bocsátandó.

Vác, 1898. január 21.

Hegyi Antal már most — mint levelezőnk írja — még egyre folytatja akcióját, mely a büntetés alól való fölmentésre irányul. Előkelő támogatói, a csongrádi gyümölcs- és tojáskereskedők tudvalevőleg már templomi botrányt is rendeztek érdekében. Érdekes és a tisztelendő ur jogérzékére ózva jellemző dolog, hogy ezért a botrányért most ő jelentette föl azokat, akik ellen a botrány irányult. Droppa Károly adminisztrátort, Drexler Antal és Sperling Béla segédlelkészeket a csongrádi járásbíró előtt még ő vádolja nyilvános templomi botrányval! Ebben a dologban április 25-én lesz a bírói tárgyalás. Bizonyára nem

ez az utja annak, hogy püspöke megbocsásson az eltévedt báránynak, sőt ezt az ünnepélyes megbocsátást már csak azért is nehéz lesz kierőszo-kolni Hegyinek, mert még további ujjabb vizsgálatról is van szó. Hegyi ugyanis a svájci misepénzeket kivül még mintegy száz helyi mise-alapítványnak a tőkéről sem számolt el és ez a belföldi miseügy sokkal veszedelmesebbnek ígérkezik a külföldinél. A szentszéki vizsgálóbizottságot már a napokban várják Csongrádra.

Igy áll Hegyinek fegyelmi dolga, amelynek az újabb vizsgálat befejeztével nem lehet egyéb vége a plébánia-javadalomtól való teljes elmozdításnál. Kánon szerint tudniillik ez a büntetés csak akkor van helyén, ha a javadalmak hűtlenül elhagyta hivatát, vagy ha a javadalmakat vagyoniilag nem kezelte korrektül. A svájci misepénzek nem lévén a csongrádi plébánia-javadalomból eredő vagyoni kérdés, a végleges elmozdítás eddig nem volt alkalmazható. Ha azonban most ez új vád alól sem tisztázza magát Hegyi, akkor teljes beneficium-vevővé van neki kilátása. Igy készítette elő pályafutását ez erősen kompromittált Abraham a Santa Clara.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Lejo helyett Vasquez. Lejo Lílinek ma este az Operaházban Elzát kellett volna énekelnie a „Lohengrin”-ben. De a nap folyamán lemondott és helyette Vasquez grófné énekelte. A közönség örült a cserének. Lejo kisasszony állítólag rekedtsége miatt nem énekel, más verziók szerint azonban a próbán nem volt teljesen biztos a szerepében és különben is elkedvetlenítette az, hogy budapesti vendégjátékával nem aratott olyan sikert, amint várta.

* Utazás egy apa körül. Varney operette-je, mely holnap, pénteken, kerül bemutatásra a Magyar Színházban, a mult évben az egész szezon alatt repertoáron volt a párisi Cluny-színházban. A Moulin Rouge-ban játszó első felvonás zárójelentében a darab egyik főszereplője, Francin (Vlad Gizella) lóháton jelenik meg a színpadon. A második felvonásban az evezős, a harmadikban a bicikli-sportot mutatják be. A bemutató-előadására előjegyzett jegyeket holnap délelőtt 10 óráig tartják fenn.

* A Népszínház új darabjai. A Népszínház igazgatósága ujjabban megvette Chivot és Duru operette-jét a „Souris blanche”-t, mely a Dejzetben került színre s melynek zenéjét Leon Vassour és Thuisy írták. Ugyancsak megvásárolta a „Riviera et Loupy” című bohózatot, melyet Fontanes írt s mely szintén a párisi Dejzet-színházban pillantotta meg először s lámpafényt. — Holnap a „Talmi hercegnő” helyett „A kis alamuszi” kerül színre.

* A városligeti színlőrből. A városligeti színlőrből a szezon megkezdéseig vasárnaponként két félhelyára előadást tartanak. Most vasárnap, 24-én, szintén két előadás lesz. Délután 3 órakor a „Bettyr kendője”-t adják, este fél hétkor pedig a „Deborah”-t. A „Deborah” Ábrahám szerepében Föld Zsigmond igazgató lép föl.

* A tárlat. A tavaszi nemzetközi kiállítást a megnyitás óta tegnap estig, tehát az első hat nap alatt összesen 3700-an látogatták. A kiállított művek közül eddig 12 kelt el és pedig: ifj. Szikszay Ferencről „Manon Lescaut”, vevője Hock János; Wehbis Martintól „Algiri olajkereskedők”, vevője Berczik Árpád; Kézdi Kovács Lászlótól: „Téli hangulat”, vevője Glück Frigyes; báró Mednyánszky Lászlótól: „Tavaszi táj”, vevője gróf Batthyány Lajos; báró Mednyánszky Lászlótól „Hegyi táj”, vevője gróf Andrássy Gyula; Molnár Károlytól „A csorbai tó”, Koskál Jenőtől „Velencei részlet”, Telepy Károlytól „Tihanyi partok”, Kézdi Kovács Lászlótól „Hold feljött”, mind a négynek vevője idős gróf Zichy Nepomuk János; Mihalik Danieltől „Napon”, vevője gróf Andrássy Tivadar; Mucha Alfonstól „Chanson d'aieules czimlapja”, vevője Lechner Irma; Packa Ferencné született Wagner Kornéliától „Fölfelé”, vevője dr. Udránszky László.

* A rossz fiúk. A képzőművészeti társulatnak nagy panasza van. Nehezten az iskolákra. Már ismételtén közzétette ugyanis a lapokban, hogy az iskolák növendékei tanáraik vezetése alatt díjtalanul megtekinthetik a kiállítást a műcsarnokban. A nyájas fölszólításnak nem lett eredménye, bár azóta már három hét is elmúlt. Most a társulat a jó szándékaról jelentést (vagy följelentést?) tett a kultuszminiszternek. Lehet, hogy a kegyelmes ur majd ráparancsol a rossz fiúkra, hogy menjenek el a tárlatba, különben kivetíti őket oda a pedelussal. Tudni kell, hogy az iskolák közül a kiállítás ingyenes látogatására — egyetlenegy sem jelentkezett!

* A zeneplacsról. Ifj. Toldy László „Balladát”-t írt zongorára és Leeb Vilmos Vinczének ajánlotta. Ez a szerző ötvenhatodik műve. A „Harmonia” két koronáért árusítja.

FŐVÁROS.

(A tíz szobor.) A miniszterelnök értesítette a fővárost, hogy a tíz szobor közül hatnak már megállapították a helyét. Eszerint Szent Gellért szobrát a Gellért-hegy tövében az eskütérihid tengelyében, Bocskay, Bethlen, Zrínyi és gróf Pálffy szobrát az Andrássy-uton, Tinódy Sebestyén szobrát a Népszínház előtt akarja a kormány fölállítani. A miniszterelnök tudatja egyuttal, hogy a szobrok kismértékűek lesznek s fölhiotta a fővárost, tegyen kötelező ígéretet, hogy a szobrok helyét örök időre átengedi.

(A tarifa-ügy.) Mindjárt kiderül, hogy miért jött ez a dolog most a székesfőváros közügyei közé. A kereskedelmi csarnok ma előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a felső kereskedelmi iskolákban rendelje el a tarifa-ügy és közlekedés rendes és kötelező tanítását, mert a kereskedőknek erre a két dologra föltétlenül szükségük van és a fővárosi kereskedelmi iskolák tanulóit épen erre nem tanítják. Ebből pedig az a tanulás, hogy a főváros nagy zajjal és még nagyobb költséggel megcsinált kereskedelmi iskolái, ép úgy készültek mint a kövezet, amelyről köz tudomásu, hogy pártalan rossz. Igy került a tarifa-ügy Budapest közügyei közé.

(Világfürdő a városligetben.) A fővárosnak a városligeti Nádorszigeten artézi fürdője van. A fürdő jól jövedelmez s a főváros épen most tárgyalja a fürdő kibővítésének tervét. Czigler Győző műegyetemi tanár megcsinálta a terveket, de az építkezést elhalasztották a költségek miatt. Ma egy vállalkozó arra kérte a tanácsot, hogy adja neki bérbe a fürdőt. A vállalkozó a bemutatott tervek szerint világfürdőt akar az artézi fürdőből csinálni. Ötven-hatvan évre kéri a fürdő átengedését, amelynek berendezését azután ingyen kapja meg a főváros. A vállalkozó anyagi támogatást nem kér, csak azt, hogy egy esztendőig a főváros csak vele tárgyaljon.

(Halált okozó trachoma.) Az orvosi tudomány ugyan ellent mond annak az állításnak, hogy a trachoma öl, ám Budapest közigazgatásában sok minden ujat fedeznek fel s többek közt arra is rájöttek, hogy a trachoma halált okozó betegség. A rendes évi közegészségügyi kimutatásokban a II. kerületi előjáróság mutatott ki olyan halálozást, amelyet trachoma okozott. Hivatalos felszólításra természetesen visszavonta az állítást, amelynek azonban nyoma maradt a jelentésében. Ezt az apróságot csak a mi közegészségügyi berendezésünk hiányosságának jellemzésére említjük fel. A minden tekintetben fontos egészségügyi statisztika ellátása olyan hanyagul történik, hogy maga a polgármester is azt kérdi egyik rendeletében, hogy a tisztí orvosok vagy a hozzájuk beosztott szolgák készítik-e a fölületes jelentéseket? A himlőoltás ügye sem áll különben s bizony nem csodálható, ha a gyermek beoltását a szülők kerülik, ha lehet. Az oltásra a tisztí főorvosi hivatal tanítja ki az alkalmazottakat. A kerületekben azonban folyton hiány van munkaerőben s az oltásra kitanítottakat egészen más dologra használják fel. Az oltási műveletet pedig járattlan, hozzá nem értő emberekre bizzák. Ennek az eljárásnak igen sok káros követke-

kezménye van, eltekintve attól, hogy, mint mondtuk, maguk a szülők kerülnek az oltó helyet. A polgármesterek jól tennék, ha rendeletek kiadása helyett, egyszer maguk járnak be a kerületek tisztviselői hivatalait.

(A főkapitány tévedt.) A tanács mondotta ezt ki ma délelőtt tartott ülésében. A kávéosok és korcsmárosok ipartestülete nemrégiben arra kérte a tanácsot, hogy a záróórát törölje el. A közgyűlés el is határozta, de a rendőrfőkapitány diskreczionális jogot kért arra, hogy a záróórát egyes üzletekben ő állapíthassa meg. Ezt a kérelmet a tanács elutasította s a főkapitány a belügyminiszternél tett panaszt, hogy a közgyűlés nem is tárgyalta az ő kérelmét, a tanácsot pedig nem fogadja el fórumnak. A miniszter rá is írt a fővárosra, nyilatkozzék a főkapitány nézetének helyessége felől. A tanács pedig ma délelőtt tárgyalta a leiratot s azt feleli a miniszternek, hogy Rudnay főkapitány téved, mert a tanács a közgyűlési határozat alapján jogosan járt el.

(Kötlovas kocsi.) A tisztviselők hivatalos kiküldetésben bérkocsin járnak. Eddig maguk váltották a fogatot tetszés szerint, ezentúl a kocsi vállalkozó adja, utalványra. Ma volt az árlejtés. Négy vállalkozó ajánlkozott s a tanács ezek közül azét találta legolcsóbbnak, amelyik egy kétlovos kocsit az első félóra 60 krajczárt, óránként 1 forintot, fél napra a vámon belül 3 forint 50 krajczárt, kívül 4 forint 50 krajczárt, Budára 4 forint 90 krajczárt, egész napra 5 forint 60 krajczárt, illetoleg 5 forint 90 krajczárt kért egy kocsit, három állandó kocsit pedig 2200 forintot kér, mert a saját zsebükre komfortáblin is utazhatnak az urak, de a városra csak fiakkereken szabad. Mert azt ugyan eltűri a székes főváros, hogy pazarlással vádolják, de azt, hogy gavallér voltát tagadják, nem engedheti még a saját tisztviselőinek se.

(A kereskedelmi és iparkamara tagjai.) A közgyűlés fölirotat intézett a kormányhoz az iránt, hogy a kereskedelmi és iparkamara belső tagjainak a választásakor engedné meg a szavazást azoknak is, akik ugyan az idő szerint fölvéve nincsenek a választók névjegyzékében, azonban a választás napján adókönyvvel és két tanúval tudják igazolni a jogosultságukat. A kormány a főváros e fölterjesztésének helyet adott.

(Az új budai sétány.) A főváros és a közmunkatanács között konfliktus támadt, mert a főváros a Dunaparton, a Császárfürdőtől a Margithidig, parkot akar létesíteni, a közmunkatanács pedig he akarja építeni. A közmunkatanács megsürgette a telek parcellázására vonatkozó engedelmet, de a tanács mai ülésén nem adta meg, hanem átírt a közmunkatanácshoz, hogy inkább megveszi és tudassa, mennyiért adja el a területet a fővárosnak.

VIDÉK.

* (Mayländer izgat.) Fiumei tudósítónk táviratozza: M a y l e n d e r Mihály a podesztaválasztás küszöbén ismét izgatja a reprezentanza tagjait a szentesített törvények ellen. Most hosszabb cikket írt, amelyben közli a „Bilancia” 1872-iki évfolyamából gróf Z i c h y József akkori kormányzóinak a statutum megerősítése alkalmából a reprezentanzában mondott beszédét és megemlíti, hogy a polgárság ezért a gróftól mily nagy ovációban részesítette. Végül így kiált fel az expodesta: „Így cselekedett a kormány 25 év előtt, így beszélt a király képviselője a városatyákhoz és így írt a „Bilancia” akkor”. — Ugyancsak ma táviratozta, hogy a podesztaválasztás a jövő héten lesz. Ugyanezkor választja a reprezentanza a két alpolgármestert is. A mérsékelt erélyes akciókat fejtenek ki Mayländer megbuktatására, ami azonban, az előjelekből ítélve, aligha fog sikerülni. A legnagyobb baj az, hogy a mérsékeltnek sem olyan népszerű, sem olyan tehetséges jelöltjük nincs, mint Mayländer. Az ő jelöltjük különben M i l e n i c h Péter.

* (Hitközségi választások Pozsonyban.) A pozsonyi statusquo izraelita hitközség — mint lapunknak jelentik — e hónap 19-én tartott közgyűlésén új előjáróságot választott, mely alkalommal elnök lett F i s c h e r Ignác, helyettes elnök R i s e n s t ä d t e r Vilmos. Az előjáróságba pedig új tagok gyanánt B a r a c s Mór ügyvéd, T e u s c h Lajos és S c h i c k Márkus jutottak be.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A nagy bölcselő. Van Szarvason egy jámbor süket ember, akit Ny i r i Eleknek hívnak és ha egyéb dolga nincs, bölcsészettel foglalkozik. Hogy mások is tudjanak hálátlan mesterségéről, a „Népszerű bölcsész” címmel folyóiratot szerkeszt. Minden két hónapban egy-egy füzetkét nyomtat belőle Mezőtúron. Mert fáj Nyirinek, hogy nem veszik észre, legutóbb három mérges cikkelyvel adott magáról életjelt. Ezeket aztán észrevette a királyi főügyész. Nyiri e cikkekben azt ajánlja nyájas olvasóinak, hogy l ő j j é k a g y o n s z ó n é l k ü l l a r e n d ő r ö k e t é s c s e n d ő r ö k e t, aztán, hogy az aninai véres eset megboszulva legyen, akaszszanak fel tíz minisztert és képviselőt.

A cikkek címei: „Zsarnokuralom”, „Fegyveres kutyák” és „A zsarnokság”. A királyi főügyész Nyirit izgatás és osztálygyűlöletre való egyenes felhívás miatt fogta pörbe.

Ma tartották meg ügyében az esküdtszéki tárgyalást. A tárgyaláson Z s i t v a y Leó elnök, C s e k e és M a d a r a s s y bírák voltak a szavazók, jegyzők pedig K r e n e d i c s Gyula és dr. R é v y. A főügyész képviselőjében dr. P a t a k y Gyula királyi alügyész jelent meg. Az inkriminált cikkek egyik kifogásolt része így hangzik: „Mindenki legczélserűbben cselekszik s csak önvédelmet gyakorol, ha a csendőrt, kívül sorsa bármilyen körülmények közt összehozta, egyenesen és rögtön s egyszerűen csak agyonlővi, mint a farkast.”

N y i r i Elek az általános kérdésekre vallja, hogy 40 éves, református bölcsészirő. Ezt az utóbbi foglalkozást csak azóta űzi, amióta jogi és orvosi tanulmányaiával végkép felhagyott, mivel hogy nem szerezhette ugyan egyikből sem diplomát, mert megsüketült és szivbajt kapott. Ez a kettős csapás aztán arra indította, hogy visszavonuljon a magányba és — bölcselkedjék. Az esküdtszék visszavonulván 6 szóval 6 ellen vádlottat nem vétkezőnek nyilvánította, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

— A kiutasított ügyvéd. A híres zsarolási botrányok idején dr. S c h ä f f e r József ügyvédnek baja akadt B é r c z i Béla rendőrkapitánnyal. Az ügyvéd védettje érdekében akart beszélni Bérczivel, de elutasításra talált, sőt amikor ezért szót emelt, a kapitány kiutasította s közrendőrökkel kivezetette. Dr. Schaffer ezért hivatalos hatalommal való visszaélést följelentette Bérczit a törvényszéknél. A följelentés folytán kihallgatták K r a m o l i n Ernő rendőrtisztviselőt és a két detektivet, akik a szeczena tanúi voltak. Valamennyien azt vallották, hogy Bérczi nem lépte át hivatalos hatáskörét, sőt udvarias és kifogástalan hangon szólította az ügyvédet távozásra. E vallomások alapján a törvényszék a följelentést, mint bünvádi eljárásra alkalmatlant, félretette.

— Kossuth Ferencz fogsága. A pestvidéki törvényszék fogházából ma reggel kilencz órakor szabadult ki K o s s u t h Ferencz. Három napig volt csukva párhajért, melyet U g r o n Gáborral a mult év őszén vívott. J a n k o v i c h Kálmán fogházfelügyelő fövezette dr. G e g u s s Gusztáv királyi ügyészhez, aki a büntetés kitöltéséről szóló igazolvány átadása után szabadon bocsátotta.

— Csizmadia Sándor. A hirhedt munkásvezért, Csizmadia Sándort, akit Orosházáról tegnap kísérték Budapestre, ma kihallgatta a sajtóügyi vizsgálóbíró. Ez az oka annak, hogy az alkotmányutcai törvényházat kora reggel S c h m i d t felügyelő vezetése alatt megszállotta egy szakasz rendőr. Minden kapuba kiállt kettő-három, a többiek az emeleteken helyezkedtek el s ugyancsak megnéztek minden embert, aki a palotában megfordult. A rendőrség attól tartott, hogy a kitiltott munkásvezért elvtársai a törvényszékhez is el fogják kísélni s ott is tüntetni fognak mellette, a hogy tüntettek tegnap a központi pályaudvar előtt. De a törvényszéki palota és környéke ma csendesebb volt, mint valaha. Csizmadia Sándort két detektív kísérte O l á h viz-

sgálóbíró elé, aki majdnem két órán vallatta őt. A királyi főügyész két cikket inkriminálta izgatásért. Ez a két cikk a „Világszabadság” című munkásújságban jelent meg még abban az időben, mikor Csizmadia volt a szerkesztője. Csizmadia elvállalta mind a két cikket a felelősséget. A kihallgatás után a két detektív átvette a vádlottat s visszakísérte a tolonczházba, ahonnan még ma vissza kell utaznia Orosházára.

Botrány egy fővárosi kaszinóban.

— Tárgyalás a járásbíró előtt. —

Erdekes ügyet tárgyalt ma B a u m a n n Mór királyi aljárásbíró. Négy vádlott állott előtte. Z s a l u d Béla tartalékos hadnagyot lopás vétségé, R é v é s z Ödön tényleges katonai szolgálásban levő gyógyszerész, S c h u b e r t okleveles gyógyszerész és R a b i n o v s z k y gyárostrágalmazás vétsége miatt vont a felelősségre. Az eset előzményei a demokrata-klubban játszódtak le.

Nagyban folyt a ferbli és a játékosok egyike, Z s a l u d Béla, szorgalmasan rakosgatta félre a kártyapénzt. Tizenkét forintot kellett koronánként félretennie. Egyeseknek föltűnt, hogy noha Zsalud több mint két órán keresztül „működött”, a kártyapénz még mindig hiányos. R é v é s z Ödön, amint azt a mai tárgyaláson vallotta, megfigyelendő a különösnek látszó dolgot, annyi szál gyufát tett félre, ahány koronát Zsalud a „pinká”-ba dobott. A gyufák száma illetéknépen 46-ra emelkedett s a pinkában még sem volt több 24 koronánál. Mint hogy pedig Révész, aki ezeket vesztett a klubban, ez a lopás közéről érdekelte: fölkererte egyik barátját, Schubert gyógyszerészt, hogy menjen fel vele a klubba és figyeljék meg együtt Zsaludot.

Meg is figyeltek. Es látták, hogy Zsalud, aki egy esztendőn át „kezelte” a kártyapénzt, több ízben belenyúlt a pinkába s mialatt a szomszéd játékos kártyáját „gusztálta”, a pinkából kivett koronákat mellénye zsebébe csuszította.

Igy vallottak Révész és Schubert a mai tárgyaláson és vallomásukat megerősítette R a b i n o v s z k y gyáros, aki már 1895-ben is tanuja volt annak, hogy Zsalud ur a kártyapénzeket megdézsmálja.

Ekként rájövén a turpisságra — vallja Révész — kötelességszerűleg felhívta arra az elnökség figyelmét, aminek az lett a következése, hogy Zsalud előbb provokálta Révész, Schubertet és Rabinovszkyt és mivel a segédek nem engedték párbajra a dolgot, följelentette őket rágalmazás vétsége miatt. Időközben a segédek egyike Zsaludot följelentette az ezredparancsnokságnál, mely az ügyet a büntető járásbíróhoz tette át, annak megállapítása céljából: mi igaz a lopás miatt emelt vádból.

A járásbíró aztán a párviadalra való kihívás miatt az egész ügyet a törvényszékhez tette át. Innen azonban csakhamar visszakerültek az akták a járásbíróhoz, mely a lopási és a rágalmazási ügyet egyesítette.

Hasztalan kérték a védőügyvédek a rágalmazás miatt indított eljárás felfüggesztését mindaddig, míg a lopás tárgyában jogerős ítélet lesz; a járásbíró elrendelte, hogy együttesen tárgyalja a két ügyet és együttesen hoz ítéletet, amely határozat ellen a védők semmisségi panaszt jelentettek be.

Elsőnek a lopási ügyet tárgyalták.

A bírő: Révész Ödön! Tudja, hogy mivel van vádolva?

Révész: Kérem, tulajdonképen, mely minőségben tetszik kihallgatni: mint vádlottat, vagy mint tanut?

A bírő: Ön vádlott.

Révész: Ha én a lopási ügyben vádlott vagyok, a tisztí rangot egy pillanatig sem viselhetem.

A bírő: A rágalmazási perben vádlott.

Révész: De hiszen most a lopási ügyet méltóztatik tárgyalni. Már pedig én a lopásnak tanuja vagyok.

A bírő: Beszélje el az eset előzményeit.

Révész: Hosszabb időn át résztvettem a demokrata-klubban folytatott kártyajátékban, amelyek is áldozata vagyok. Ferblizni szoktunk s kártyapénz czímen a klubnak esténként 10 forintot, a szolgának 2 forintot tettünk félre koronánként. A kártyapénzt kizárólag Zsalud ur kezelte s feltűnt nekem, hogy noha a koronákat két órán keresztül rakosgatta félre, a 12 forint még nem gyűlt egybe. Gyanakodtam Zsaludra és elhatároztam, hogy megfigyelem őt. Egy napon, midőn néma szemlélője voltam a ferbli-játéknak, félrehúzódtam s annyi gyufaszálat tettem félre, ahány koronát kivett Zsalud ur a „zukkassák“-ból. Negyvenhat félretett gyufám volt már és a pinka még mindig hiányos volt. Másnap láttam, hogy Zsalud ur időnkint belenyul a melléte levő székre helyezett pinkába, ovatosan kivessz onnan néhány koronát és azt mellénye zsebébe csuszattatta. Ezzel a megfigyeléssel azonban nem érhettem célra. Tanut kellett kerítenem, aki a lopásról szintén meggyőződik, különben mitsem tehetek. Fölkerestem tehát Schubert barátomat, aki szintén tagja a demokrata-klubnak és elmondván neki a dolgot, kértem, hogy jöjjön velem a kártyaszobába. Oda álltunk Zsalud ur háta mögé és két izben láttuk, hogy az bizonyos mennyiségű koronát a zsebébe csuszattott. A második lopásnál Schubert meglökött, aztán egy ismert kuplé utolsó sorát dudolgatta:

— Megértette, kérem?

Zsalud ur észrevette, hogy megfigyeltük. Elszápadt. Mi aztán fölkerestük Tauschek háznagyot és elmondtuk neki az esetet, aminek az lett a következménye, hogy a következő napon már nem Zsalud kezelte a pinka-pénzt.

Ezzel azonban még nincs vége a dolognak. Nemsokára ezután Zsaludnak egy testi-lelki barátja felhozott a demokrata-klubba két ismeretlen urat, és egy szép ferbli-partit ajánlott a Zsalud lakásán. Visszautasítottam ezt az ajánlatot, de kijelentettem, hogy a klubban szívesen játszom. Volt még vagy tízezer forintom eladott gyógyszeráram vételárából. Egy külön szobába mentünk, amelynek ajtaját Zsalud elzárta és megkezdtük a ferblit öt forintos vízzel. Feltűnt, hogy mikor az ismeretlen urak ötven-ötven forintot vesztek, Zsalud barátjától kértek kölcsön száz-száz forintot, amit az szívesen rendelkezésükre bocsátott. Az is feltűnt, hogy minden egyes kiosztásnál vesztem én is, meg egy másik barátom, akit szintén belegrattak a játékba. Körülbelül nyolczszáz forintot vesztem már, midőn a kártyaszobában jelen volt barátaim egyike észrevette, hogy az „ismeretlen“ játékos öszerakosgatja a kártyákat, Felém hajolt és a fölembe sugta:

— Bolond vagy! Nem látod, hogy ezek az urak összejátszanak? Én látom.

Tűstént az asztalra ütöttem és kijelenttem, hogy:

— Uraim, nem játszom további

Aztán siettem az elnökséghez és bejelenttem az esetet. Másnap pedig, midőn panaszt emeltem a rendőrségnél, ott felmutatták előttem a két játékos arczképét, ami azt bizonyítja, hogy az illető urak notorius hamis kártyások. Karácsonyi rendőrkapitány urat hívták meg a nyomozat vezetésével, aki azonban nem tartóztathatta le a hamis játékosokat, mert egyiket sem tudta kézrekeríteni. A fiatalabbik Abbazia felé szökött.

Schubert és Rabinovszky megérősítik Révész vallomását. Ők is látták, hogy Zsalud a kártyapénzt megdézsmálja.

Révész hozzáfűzi még a vallomáshoz, hogy a demokrata-klub ez esetről kifolyólag Zsalud ellen becsületebírósi eljárást indított, a kitűzött tárgyalás előtt azonban Zsalud bejelentette az elnökségnél a klubból való kilépését s így az ülést tárgyalanná vált.

A bíró: Zsalud ur! Mi a foglalkozása?

A vádlott: Hivatalmok vagyok.

— Volt-e már büntetve?

— Soha.

— Van-e vagyona?

— Körülbelül 40,000 forint — készpénzben.

— Hallotta a vádat. Mit szól hozzá?

— Igaz, hogy a kártyapénzt mindig én kezeltem, mert a játékosok közt én voltam a legfiatalabb. Az a vád, amit ellenem emeltek, alaptalan. Lehet, hogy olykor belenyultam a pinkába és pénzt vettem ki onnan, de akkor bizonyosan váltottam, Az is lehet, hogy koronákat csuszattam a mellényem zsebébe, de hát szokása a játékosoknak, hogy az ezüstpénzt félreteszik. Révész ur bizonyosan azért haragszik rám, mert ezeket vesztem és annak nagy részét én nyertem. Szerencsével játszottam; öt eset közül háromszor nyertem.

A bíró: De hát Schubertnek nincs oka ön ellen vallani.

A vádlott: Valószínűleg irigykedik rám, mert pénzem van.

A bíró: Ez nem érv.

A vádlott: Ami a hamis játékosokat illeti, azokat nem is én mutattam be Révésznek, hanem Kaufmann barátom. Én azokat a hamis játékosokat korábban nem ismertem.

Dr. Popper Tódor védő: Ön azt mondja, hogy 40,000 forintnyi vagyona van. Megvolt ez a vagyona a kérdéses eset idején is?

A vádlott: Nem volt meg. De mindig volt annyi pénzem, amennyit akartam. Kaufmann barátom rendelkezésemre bocsátotta tárczáját.

Révész: Különös! Az ön Kaufmann barátjának én két izben kölcsönöztem 3—300 forintot.

A vádlott: Megjegyzem, hogy Révész urnak azért is van oka haragudni rám, mert egy izben, midőn 300 forintot elvesztett, 10 forintot kérttőlem kölcsön, s ekkor azt feleltem neki, hogy „aki 300 forintot elveszithet, annak nincs szüksége 10 forintra. És nem adtam neki pénzt.

A járásbíró ezután az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalás folytatását bizonytalan időre elhalasztotta.

SPORT.

+ Magyar lovak Németországban. A legutóbbi drezdai meetingen három magyar ló futott. Az egyik Graf Gizicky (ap. Biró) megnyerte a Gruna-díjat. A vert mezőnyben volt Ayala, mely tavaly került tőlünk Németországba. A hadsereg-akadályversenyben a vén Crackshot próbálkozott; de eltévesztette a pályát és így utolsónak érkezett az célhoz, míg a versenyt egy másik Magyarországból átszármazott telivér: Emigrant nyerte meg.

+ Derby-fogadások. A Freudenauban tegnapi Murillo könnyű győzelme után többszörösen fogadták Crampon-t a bécsi derbyre. A favorit azonban most is Mindig, amelyre 3:1 a legjobb odds.

+ Az első kerékpár-verseny Budapesten. A csömöri-uti millenáris verseny-pályán vasárnap, e hónap 24-én, délután 3 órakor rendezi országos nyílt pályaversenyét a „Sport-Világ“ szerkesztősége, mely a Siófoki távverseny s tavalyi pályaversenyének sikerült rendezésével már ismertté lett a nagyközönség előtt. Az érdekesen összeállított program legfőbb száma a 25-kilométeres verseny lesz, ahol a háromlúdas és négylúdas gépek egész rajával fogják vezetni Gergely Ferenczet. Legerősebb ellenfelei Greiner Frigyes, aki a tél folyamán Algírban készült a versenyekre és Wiegand Rezső, aki a híres gráci iskolában trainiroz. Kényelmes fedett tribün, katonazene és buffet gondoskodik a közönség kényelméről.

+ Maikönig próbája. Wiener-Walten lovag derbycrackját tegnapi reggel a Trial Stakes távolágán kipróbálták Gombával. Maikönig a finishig egész jól tartotta magát s nem volt messze az idősebb Gombá mögött.

+ Áruló. Báró Königswarder Herman Áruló-ja tegnapi reggel állotta ki a tűzpróbát a freudenaui training-pályán. A Trialban Kelet és Mérges szerepeltek. A versenyt Áruló könnyen nyerte meg, második Mérges volt. E kísérlet eredménye elég arra, hogy bizalommal küldjék a starthoz.

+ Hármastestély. Holtverseny három ló között ritkán fordul elő a turfon. Hétfőn Hoppegartenben megtörtént, hogy a dalwitzi-díjban Wintermarchen, Schneehütten és Ballmanna holtversenyben érkeztek a harmadik helyre. Nálunk ugyan még külön eset fordult elő 1888-an, amikor négy ló: Agnate, Babona, Csintalan és Bachelie futottak holtversenyt az első helyre.

+ A Trial-Stakes. Az első klasszikus versenye az esztendőnek, a 40,000 koronával dotált Trial Stakes, vasárnap kerül döntésre a freudenaui gyepen. A futamban nagy mezőny nem fog a start-hoz állani, ahelyett azonban az évjárat színe-java fog egymással megküzdeni. A valószínű indulók a következők:

Bussserl	lovagolja	Smith
Lulu	"	Hjams
Áruló	"	Adams
Makó	"	Cleminson
Kárpát	"	Sharpe
Pressburg	"	(kétes)
Maikönig	"	?

A bécsi löversenyek.

(Hetedik nap.)

Sport tekintetében ma volt a meeting legsikerültebb napja. Nagy mezőnyök, gyönyörű finishek voltak és minden versenyben jó lovak futottak. Különösen Hebe, Tip-Top és Rabenvater mutattak nagy formát. Rabenvater győzelme az államdíjban Inaska és Bátor felett, a háromévesek kiválóságát mutatja, mert Nickerl az első napon könnyen leverte Rabenvatert.

A részletes eredmény a következő:

I. Kiseau-verseny. Díj 3000 korona, távolság 1600 méter.

- Schossberger L. Hebe 57 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wilton.
- Angern ménes Sylvester 56 kilogramm, lovagolta Ibbet.
- Gróf Festetics T. Doge 57 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Park.
- Báró Springer G. Gaspille úr 56 kilogramm, lovagolta Hjams.

Futottak még: Egyedű A. Buda 57 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Griffiths. Jankovich-Bésán Gy. Nyerges 57 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adams. Szemere M. Kilenczes 56 kilogramm, lovagolta Cleminson. Gróf Sztáray I. Veloce 54 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Gilchrist. Wahrmann R. Duna 58 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Bírói ítélet: Könnyen $\frac{1}{4}$ hosszal első, $\frac{1}{2}$ hosszal harmadik. Tot. 5:24, helyre 25:35 I., 25:43 II., 25:38. III.

II. Galacur-Handicap. Díj 5000 korona, távolság 1000 méter.

- Dreher A. Tip-Top 61 kilogramm, lovagolta Smith.
- Báró Uchritz Zs. Kárpát 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sharpe.
- Mr. C. Wood Counti Kildare 58 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adams.
- Gróf Festetics T. Ely 45 kilogramm, lovagolta Prudames.

Futottak még: Gróf Battyány Lajos Ámos, 63 kilogramm, lovagolta Huxtable. Dreher A. Billnitz 49 kilogramm, lovagolta Bulford S. Gróf Esterházy Mór Wie Seide 48 kilogramm, lovagolta Cleminson. Jankovich-Bésán Gy. Hires leány 46 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sydenham. Gróf Arco-Zinneberg Offensive 46 kilogramm, lovagolta Maxey. Fränkel A. százados Turi-Tari 39 kilogramm, lovagolta lovasz.

Bírói ítélet: $\frac{1}{2}$ hosszal első, $\frac{1}{4}$ hosszal harmadik. Tot.: 5:14, helyre 25:31 I., 25:34 II., 25:65 III.

III. Állam-díj. Díj 20,000 korona, távolság 2400 méter.

- Gróf Esterházy Mór Rabenvater 55 kilogramm, lovagolta Cleminson.
- Gróf Sztáray I. Jason 55 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
- Báró Springer G. Inaska 57 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hjams.
- Blaskovits E. Kelet 55 kilogramm, lovagolta Adams.

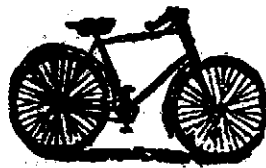
Futottak még: Geist G. Szolgabíró 57 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sharpe. Dr. Russo E. Bátor 58 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Pratt. Mr. Siltan Brigand 57 kilogramm, lovagolta Ibbet.

Bírói ítélet: Könnyen két hosszal első, nyak-hosszal harmadik. Totalisateur: 5:36, helyre 25:44 I., 25:102 II., 25:33 III.

IV. Eladó verseny. Díj 3000 korona, távolság 1300 méter.

- Wahrmann R. Romacher 57 kilogramm, lovagolta Barkas.
- + Okolicsányi O. Regent 83 kilogramm, lovagolta Paaba.
- + Gróf Trauttmansdorff A. no 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Prudames.
- Mr. Dorryt Namuna 53 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Ibbet.

NYILTTÉR.

Téli és nyári kerékpárkora.
Columbia

a legelső amerikai kerékpár

1898 újdonsága a lánczékáll.

Fodor Károly és társa.

Grászbet-tér 17. sz.

Telefon 14—18

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Páris, április 21. (Bankkimutatás) A pénzforgalom aránya az érczészlethez 83.01 : 100. Kamatok és leszámítolás jövedelme 484.000 frk. Érczészlet (ezüst) + 1.827.000 frk. Váltótárca + 7.108.000 frank. Államkincstári követ. + 16.450.000 frank. Magánkövetelések + 42.358.000 frank. Érczészlet (arany) + 3.370.000 frank. Előlegek arany rudakra + 1.720.000 frk. Jegyforgalom — 48.235.000 frank.

London, apr. 21. (Bankkimutatás.) Összes tartalék 19.688.000 (+ 1.254.000). Jegyforgalom 27.382.000 (+ 421.000). Bankkészlet 30.270.000 (+ 834.000). Magánosok letétei 36.621.000 (+ 715.000). Kincstári követelés 12.675.000 (+ 678.000). Jegytartalék 17.326.000 (+ 1.370.000). font sterling.

New-York, április 21. (C. T. B.)

	április 21.	április 20.
	cents	cents
Buza májusra	110	109 ³ / ₄
" júliusra	94 ³ / ₄	93 ¹ / ₂
" szeptemberre	87 ⁵ / ₈	86 ¹ / ₄
Tengeri májusra	36 ⁷ / ₈	36 ³ / ₈

Chicago, április 21. (C. T. B.)

	április 21.	április 20.
	cents	cents
Buza májusra	112	110 ¹ / ₂
Tengeri májusra	32	31 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

Felolvasás az agrármozgalomról. A Magyar Közgazdasági Társaság ma este 6 órakor Gaál Jenő elnöklése alatt látogatott ülést tartott, melynek tárgya dr. Matyasovszky Miklós felolvasása volt: „A szocializmusról, különös tekintettel az agrármozgalomakra”. Előadó a szocializmus rövid története után a szocializmus lényegének helyes megállapítását keresi, mert csak ennek birtokában indulhatunk a veszedelmes jellegű öltött mozgalom gyógyítására. A magyar agrármozgalom azonban, mely főképp agitativ természetű, nem vonható semmi más külföldi sémá alá, sőt még vidéken is eltérő, annak dacára, hogy a szocializmus elnevezés ragadi reá, mert collekcionizmusról nincs benne szó. Az agrárszocializmus okaira térve, előadó leglényegesebbként a politikai és erkölcsi helyzetet jelöli meg. A legújabb irány, mely a szocializmus bajainak gyógyítására törekszik, praktikus, mit a javasolt reformok is bizonyítanak, melyek között legfontosabbak a gazdasági reformok és ezek közt főként a szövetségi ügy fejlesztése, mely téren Anglia a legelőhaladottabb, lévén mezőgazdasági szervezetekének száma 1892-ben ezerháromszáz. Sikerüket biztosítja, hogy egyes rendszer alapján szervezzék, munkás és munkaadó együttműködésével. De a szövetségi eszme sem lehet az egyetlen panacea, főképp nálunk az agrármozgalom fészkeiben, az Alföldön, hol oly kicsiny a művelt középosztály. Majd szól felolvasó a szocialis reakciónról a végül különválasztja a munkáskérdést, melyet megoldhatónak tart, a szocializmustól, mely örökké élni fog, mert nem egyéb, mint „mindig szélesebb alapokra helyezkedő társadalmi osztályok sohasem szűnő küzdelme”. Befejezésül az elnök, köszönetet mondva az előadónak, örömmel konstatalja, hogy a gyűlés fellegása egyik előadóval, mert mint ő már régebben kifejté, a paraszt-mozgalom csakugyan nem szocialis, hisz célja nem a közösség, de a földosztás. A fejlemények csak akkor nem lesznek károsak, ha le-

vonjuk a tanulságot és létesíteni törekszünk a szocialis igazságot az erre való általános vélemény megteremtésével. A legközelebbi ülés folyó hó 28-án lesz, mely egyuttal a „Magyar Közgazdasági Társaság” közgyűlése. Ennek különös érdekességét a társaság elnökének, Láng Lajosnak megnyitója fogja képezni: „A nemzetközi vámpolitikája jövőjéről.”

Ipar és kereskedelem.

A petróleumvámok. A „Wiener Abendpost” nevű bécsi félhivatalos a következőket írja: Egyes napilapok a vámtarifa megváltoztatását illetőleg benyújtott kormányjavaslatnak azt a rendelkezését, amely a nyers petróleum vámját (általános vámtarifa 119. sz.) 100 kilogrammonként 2 forintról 3 forint 50 krajczárra emeli, oly értelemben magyarázták, mintha ennek az intézkedésnek az volna az eredménye, hogy az ásványolaj ára felemelkedik és ezzel terhet ró a fogyasztó közönségre. Ez a feltevés teljes félreértésen alapszik. Itt tudniillik tisztára csak a belföldi nyers ásványolaj fokozott védelméről van szó, vagyis olyan intézkedésről, amelyet már 1887-ben általánosan, és pedig akkor sokkal nagyobb mérvben követeltek és amely ma, amikor a nyers ásványolaj-termelés megfelelő vámvédelem mellett el tudja látni a belföldi piacot, még sokkal nagyobb jogosultsággal bír. A világitási célokra szolgáló finomított ásványolaj drágulása és azzal együtt a lakosság megterhelhetése nem lehet a szóban forgó intézkedésnek következménye, mert a finomított petróleum ára a belföldön az arra nézve fennálló vámvédelemtől függ, amelyet azonban a tarifa-novella nem módosít, hanem a mostani mértékben tart fenn.

A mészárosok és hentesek országos szövetsége. A szövetség tegnap tartotta meg második szakszabályi ülését. Bejelentette az elnök, hogy az előző ülés határozatai közül kettő — a mészárosok zöldségárúsítására és a vasárnapi munkaszünet rendezésére vonatkozó — végrehajtható s az országos iparegyesület a kívánt előterjesztéseket megtette. A napirend első pontját a fogyasztási és jövedelmi adó együttes fizetése és a hufogyasztási adók reformja képezte. Horváth János a teendőkre nézve javaslatot terjesztett elő. A szakszabály ennek alapján elhatározta, hogy a fogyasztási és jövedelmi adó együttes fizetésének életbe léptetését kéri. A fogyasztási adók reformjára nézve pedig az országos magyar gazdasági egyesületnek a budapesti mészáros ipartestülethez intézett átirata és az 1896. évi mészáros és hentes kongresszus tárgyalásai alapján elhatározta, hogy az elősúly szerinti megadótást kéri, bizonyos súlyosztályok megállapításával és a jelenlegi helyosztályok fentartásával. A szarvasmarhák fogyasztási adójára is súlyszabályokat állapít meg a szakszabály s az adótételek kidolgozására bizottságot küldött ki.

Luxus-lóvásár. A földmivelésügyi miniszter, a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg, elhatározta, hogy május 16., 17. és 18. napjain luxus-lóvásárt tartat a budapesti Tattersallban.

Kőbányai sertésplaccz, április 21. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 56—57 krajczárig. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) 56¹/₂—57 krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—60 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 59—59¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban; 58¹/₂—59 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 58—58¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 57¹/₂—58 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. április 19. napján volt készlet 32.287 drb, április 20-án felhajtott — drb, április 20-án elszállított 350 darab, április 21-ére maradt készletben 31.937 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, április 21. A ferencvárosi petróleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. április 20-án érkezett 929 drb. Készlet 212 darab, összes felhajtás 1141 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 672 drb. elszállítatlan maradt 469 drb. Napi árak: 120—180 kilós 56—59 krajczár, 220—280 kilós 57—59 krajczár, 320—380 kilós 55—59 krajczár, öreg nehéz 54 kr, malacz 38—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti vágómarhavasár, április 21. (A budapesti közvágóhid- és marhavasár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 2679 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1629 drb magyar és tarka ökör, 544 drb magyar és tarka tehén. 382 darab szer-

A HIVATALOS LAPBÓL.

Magyar név. Holecsek József Dombóváron állomozó magyar királyi esendőr Hollósira. Feldreich Adolf hódmezővásárhelyi lakos Feketeré, Czirbesz Lajos jolsvai lakos, valamint kiskoru gyermekei Lajos, György, Erzsébet, Etelka, András, István és Jenő Czeglédire, kiskoru Birtalan Béla Nyárad-szeredai lakos Szászra, Braun Ephraim zólyomi magyar királyi államvasuti díjnok Barnaira, dr. Moskovits Jakab Debreczenben állomozó magyar királyi honvéd segédorvos-helyettes Mesterre, Politzer Jakab csongrádi lakos Parlagira, Kohn Ilés mezőturi lakos, valamint kiskoru Zoltán fia Kovácsra, kiskoru Grünwald Andor, Róza és Erzsébet csongrádi lakos Gerőre, Deutsch Bernát csongrádi lakos, valamint kiskoru Berta, Róza és Sándor gyermekei Dévaira, kiskoru Günzberger Vilmos és Jenő budapesti lakosok Garaira, Deutsch Sámuel jászberényi városi állatorvos valamint kiskoru Béla fia Dénesre, Januska Tivadar budapesti magyar királyi államvasuti hivatalnok, valamint kiskoru Vilmos, Margit, János és Lajos gyermekei Jánoskara változtatták vezetéknévüket a belügyminiszter engedelmével.

Árverések a fővárosban. Malaczk Vilmosné ingóságai VI. Teréz-körút 37., április 23. Lemberger Mór VI. Felső erdősor-utca 38., április 25. Schwalb Kálmán ingóságai VI. Vörösmarty-utca 60/a. és Izabella-utca 76. Pohl Károly ingóságai VI. Podmánczy-utca 27., április 22. Hermann József ingóságai III. Lajos-utca 174., április 25. Tiringer Vinóce ingóságai VII. Akácfa-utca 3., április 22. Wutoki Mór ingóságai IV. Zöldfa-utca 14. április 23. Ringler E. ingóságai VI. Gyár-utca 48. április 23. Winkler Jakab ingóságai VI. Aradi-utca 30. április 22. Abeles M. Ödön ingóságai V. Nádor-utca 16. április 23. Kacsot Lajosné ingóságai VI. Elemér-utca 41. április 23.

A vidéken. Stern Márton ingóságai Nagyváradon április 26. Varga Gusztí ingatana Alsó-Szedi (Galánta) községében április 26. Markovits Ödön ingóságai Lugoson május 4. Bregyán Velicska Viktor ingatana Szászvárosban május 24. Roos Samu ingatana Nagy-Károlyban június 6. Kis Károly ingatana Takácsi (Pápa) községében május 15. Novák János ingatana Pécsent május 28. S. Tóth Bálint ingatana Turkeve (Mező-Tur) községében május 17. Nedelykov Vlada ingatana Mokrin (Nagykikinda) községében május 10. Petrovics Milán ingóságai Nagyikindán május 9. Kocsis József ingatana Makón május 16. Surányi János ingóságai Győrött április 28. Ferenczy Emil ingóságai Döghében május 3. Darvas Ferenc ingóságai Felső-Gagyban (Szeps) április 25. Gróf Pejacsevics János Irén-pusztán (Vác) április 29.

Pályázatok. A nagyszabéni királyi törvényszék-nél irnoki állásra, a miskolci pénzügyigazgatóság kerületében szemlési állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

biai ökor, 3 drb szerbiai tehén, 138 darab bika és 33 darab bivaly. Minőség szerint 855 darab elsőrendű hizott, 1682 drb középminőségű és 142 drb alárendelt minőségű ökor. A felhajtás mintegy 300 darab vázomarával nagyobb volt, ennél fogva az árak 100 kilogrammonként 1 forinttal hanyatlottak, az irányzat mindamellett elég élénk volt, mert egyrésztől több idegen vevő jelent meg, másrésztől a helybeli mészárosok is jobb vételkedvet tanúsítottak. Legkelendőbb a fiatal gömbölyű nem nehéz ökor volt, míg a csontos öreg mustra-ökröket, ha csak nem voltak kiváló minőségűek, nehezen lehetett eladni. A felhajtott szerb marha között sok tarka kiváló minőségű tarka ökor volt, ez az oka, hogy az olcsóbb vásár daczára magasabb árjegyzést értek el. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar és tarka ökor, jobb minőségű 27—32 forintig, hizott magyar és tarka ökor, középminőségű 24—28 frtig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökor 20—24 frtig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 21—30 frtig, kivételesen tarka tehén 34 frtig, magyar tehén, középminőségű 21—30 frtig, szerbiai ökor, jobb minőségű 25—31 frtig, szerbiai középminőségű 22—24 frtig, kivételesen 33 frtig, szerbiai bika 22—30 frtig, szerbiai bivaly 17—20 frtig, kivételesen 22 frtig, métermázsanként élősúlyban.

Budapesti gazdasági és tenyészmárhavásár, április 21. (A budapesti közbizományi és márhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 163 drb, ugynint: Fejős tehén: tarka 108 drb, bonyhádi 41 drb. Jármos bivaly 14. Fejős tehének iránt ma meglehetősen élénk kereslet mutatkozott s árak darabonként 15—20 frttal emelkedett. Következő árak jegyeztettek: Fejős tehének: tarka, kevert származású tehén 70—120 frt, bonyhádi tehén 120—175 frt darabonként. Jármos bivaly 242 frt páronként.

Budapesti szurómarhavásár, április 21. Felhajtott 685 drb belföldi élő borjú, 110 drb élő bárány. A borjú és bárányvásár hangulata élénk volt. Jegyzett árak: Élő belföldi borjú 29—36 forintig, I. rendű 38—40 forintig sulyra. Élő bárány; párja 6—10 forintig, öltött bárány párja 3.25—7 forintig.

Bécsi szurómarhavásár, április 21. Felhozott: 4465 darab borjút, 1281 drb élő sertést, 1981 drb öltött sertést, 311 drb öltött juhot és 2145 drb bárányt. A borjувásár, a nagy felhozatal miatt, lanyha volt és közepes, valamint jó minőségek 4 krral olcsóbbodtak. Első minőségek megtartották multheti árakat. Jegyzések: öltött borjú 34—40 kr, prima 42—54 kr, egész finom minőségű 56—60 kr, fiatal sertés 35—47 kr., öltött nehéz sertés 48—55 kr, primasüldő 42—50 kr, öltött juh 25—30 kr. kilónként. Bárány 4—11 forint párja.

Bécsi juhvásár, április 21. Felhajtott 1793 darab. Az üzlet nyugodt volt, mivel az exporteurók nem igen vásároltak. Jegyzések: kiviteli juh 20—22 kr kivételesen 23 kr kilónként.

Közlekedés.

Bajba jutott helyi érdekű vasút. A segésvár-szentágotai helyi érdekű vasút építése elemi csapások következtében válságba jutott, amennyiben a kész munkálatok jelentékeny megrongálása miatt a rendelkezésre álló pénzeszközök az építkezések befejezésére elégtelenné váltak. A vasút építésének befejezésére a kormány állami előleget nyújt és az építési munkálatok vezetésére Széchenyi Károly államvasuti főmérnököt küldte ki.

Fonciére Pestl biztosító-intézet. A Fonciére Pestl biztosító-intézet rendes évi közgyűlését folyó évi április hó 30-án fogja megtartani. Az ezen intézet által a múlt évre vonatkozólag közzétett zárószámából a következő számadatokat vesszük át: A törlések levonása után fennmaradt múlt évi díjbevételek az elemi és balesetbiztosítási ágazatokban 4.819.712 forint 09 krajczárra, és az életbiztosítási ágazatban 1.156.356 forint 15 krajczárra, összesen 5.776.068 forint 24 krajczárra ragtak, míg a későbbi években esedékes díjkötelezvények és díjváltók állománya 8.424.695 forint 52 krajczár értéket képvisel. Az életbiztosítási ágazat összállománya a lefolyt üzletévben 26.761.646 forint tőke és 9.005 forint járadék-összege emelkedett. A készpénz díjtartalékok és díjáhozatok, a viszontbiztosítók hányadának levonása után, az életbiztosítási ágazatban 5.860.880 frt 42 krt és az elemi- és balesetbiztosítási ágazatokban 987.394 frt 77 krt tesznek ki. A készpénzdíjtartalékok szaporodása az előző évi állománnyal szemben ennél fogva 471.956 forint 58 krra rug. Az intézet tőkét, ide nem értve a képviselőségeknél könnlevő pénzkészletet és a képviselőségek és ügyfeleknél könnlevő követelési-egyenlegeket, következőkép vannak elhelyezve: Pénzkészlet az intézet központjában 80.449 forint 64 krajczár. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő követelésekben 1.373.495 forint 32 krajczár. Az intézet

budapesti és bécsi tehermentes házaiban 1.681.858 forint 98 krajczár. Állampapírokban, vasúti elsőbbségi kötvényekben és óradékképes záloglevelekben 3.668.148 forint 65 krajczár. Tárcazebeli váltókban 134.616 forint 33 krajczár. Jelzálog-kölcsönben 2.314 forint 57 krajczár. Az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 380.285 forint. A nem garantizott túlélesi biztosítási csoportok tőkeiben 7.551 forint 12 krajczár.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, április 21.

Ma este a következő záróárfolyamaokat jegyeztük fel: Buza áprilisra 13 frt 35 kr, május-juniusra 12 frt 98 kr, szeptemberre 10 frt 25 kr, tengeri május-juniusra 5 frt 55 kr, júliusra 5 frt 67 kr, rozs áprilisra 9 frt 3 kr, szeptemberre 7 frt 98 kr, zab áprilisra 7 frt 35 kr, szeptemberre 5 frt 95 kr, repce augusztusra 12 frt 95 kr. Egybevetve e kurzusokat a tegnapi esti árfolyamokkal, kivétel nélkül többé kevésbé tetemes csökkenést konstatálhatunk, amely egyes határidőknél 20 krig is terjed. Husz krajczárnyi olcsóbbodás egy napon elvégre nem oly jelentéktelen dolog, noha az utolsó napok óta már egészen más dimenzióú árhuillámzásokhoz is hozzászoktunk.

Az elfogulatlan megfigyelő mégis azt fűkészné, vajjon mi az alapja a mai ár hanyatlásnak? A naiv lélek bizonyára nem tudja, hogy manapság már elavult álláspont az árképződés indító okát keresni, mert az irányzat ez idő szerint sem a mezőgazdasági kilátások változó esélyei, sem a nemzetközi piac magatartása, vagy éppen a készáruüzletben nyilvánuló kereslet és kínálat közötti viszony után indul, hanem a fine de siècle forgalomban egyedül aszerint változnak a kurzusok, amint a vevők vagy az eladók vannak túlsúlyban bizonyos pillanatban.

Ma reggel például közel 10 frt 60 kron vásárolták a szeptemberi buzát a jámbor és kevésbé jámbor vidékiek, akik felhozták ide garasáikat „betétnek.” Alig, hogy aztán e kuncsaftokat kiszolgálták, következtek azok a tőzsérek, akik már tegnap felzonáztak és most biztonságba helyezték „keresetüket”, amire persze mindjárt harmincz krajczárral olcsóbbodtak az árak. Hisz ez egész rendjén van! Holnap is valószínűleg csak a külső körülmények szerint alakul majd a tendenzia.

Hiába mondja a földmivélségi miniszter, hogy a gazda tartózkodjék a spekulációtól, bizony az spekulál, még pedig nagyban; versenyeznek a kereskedővel, az iparossal, a pappal és a katonával!

Azt gondolhattuk tegnap, hogy a lázas, izgalmas forgalom már elérte tetőpontját és ime a mai tőzsde még tulszárnyalta a hosszú időre emlékeztető április huszadiki napot. Valóságos paroxizmussá fejlődött ma a tőzsdelátogatók viselkedése. És mily óriási száma a látogatóknak! Az ismeretes kibiczek tucatszámra özönlöttek a csarnokba és csakugyan már ideje volna valamiként korlátozni ezeknek a kérészéletű börsziánereknek a betódulását. Végre is a gabona-tőzsde nem cirksusz, noha ott most különb hírkozáások is mennek végbe és a látogatók nem szorítóznak a passzív néző szerepére, hanem maguk lépnek le a küzdő porondra.

Különb az üzlet ma nélkülözötte az egységes tendenciát és az irányzat majd fel, majd lefelé mozgott. Abban az óriási tolongásban és indiánusok csatározásához hasonló fűlsiketítő üvöltözésben a tőzsde titkársága kénytelen volt beszüntetni árjegyzési működését és tudósítónk is csak úgy a hogy regisztrálhatta az előfordult kötéseket, mert a tulszúfolt teremben tényleg életveszélyes volt a tartózkodás.

Bizunk benne, hogy ez a mostani egészségtelen állapot muló természetű lesz és a forgalom visszatér rendes medrébe, azaz kezdetét veszi ismét a tulajdonképeni üzlet, mert a mostani tőzsdei eseményeket csakugyan nem lehet annak minősíteni.

Hogy mégis a tulajdonképeni áruüzletről szóljunk, konstatáljuk, hogy az összes estikkben, ha nem is léna, de elég élénk vételkedet nyilvánult és az egyes gabonafajtáink 5—10 krigi árjavulást mutatnak.

Megemlítjük még, hogy ma 8000 métermázsa buzát és 7000 métermázsa rozst mondtak fel folyó hónap 26-án való szállításra.

A külföldi jelentések közül némi hatást gyakorolt a washingtoni sürgöny, amely szerint Bernabe spanyol követ elhagyta Amerikát.

Sokat kommentálták továbbá a berlini hivatalos kimutatást a vetések állásáról, amely szerint a téli buza állása 2.3-nek, a téli rozs szintén 2.3-nek felel meg (2 = jó, 3 = közepes termést jelent.) A kilátások Németországban tehát ez idő szerint jobbak a közepesnél.

Londonból telegrafáltak, hogy a háboru kitörésének valószínűsége folytán, a buza árak az egész országban emelkedtek.

Amerikában is csekély javulást tapasztaltak a jegyzések.

Buza.

Elkelt 12.000 métermázsa buza 10 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mázsaiban	ó vagy új	származás	hátállás-kint suly kgiban	minőségi megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 kg-ig	Kézd. vagy 8 hó
200	új	bácskai	73a	—	Budapest	13.55	8 hó
120a	"	kolocsal	75	—	"	13.82 1/2	"
1400	"	bácskai	73a	—	"	13.15	"
2500	"	raktár	75	—	"	13.90	"
2800	"	oros	75a	transito	"	11.60	"

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 105.400 métermázsa buza és 62.200 métermázsa liszt, a nyugotiban 18608 métermázsa buza és 545 métermázsa liszt. A Silosban 4000 métermázsa buza.

Határidőüzlet buzában: Az irányzat ingadozó volt.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Mint. suly hektol. kettő	100 kilogr. kézp. ára		Mint. suly hektol. kettő	100 kilogr. kézp. ára	
		frtól	frtig		frtől	frtig
Tiszavidéki	74	13.25	13.85	75	13.45	13.54
"	76	13.55	13.60	77	13.70	13.82
"	78	13.95	13.95	79	14.—	14.04
Festvidéki	74	13.20	13.30	75	13.40	13.42
"	76	13.50	13.54	77	13.65	13.71
"	78	13.60	13.90	79	13.95	14.—
Felfennegyri	80	—	—	—	—	—
"	74	13.25	13.40	75	13.50	13.57
"	76	13.60	13.65	77	13.75	13.82
"	78	13.90	14.—	79	14.—	14.04
"	80	—	—	—	—	—

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délutáni és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
április	13.53	13.54-55-53-51-50-46-47-45-48-48-46-44-42-43-40-41-42-48-44	13.45	13.45	13.44-43-43-40-39-38-37-18.86	13.35
május	13.80	13.31-30-28-28-25-25-23-22-23-24-18-18-15-14-10-08-07-05-01-07	13.08	13.14	13.18-11.10-08-06-04-08-01-12.99-98	12.98
szep.	10.49	10.50-52-55-58-59-54-56-53-50-47-45-42-40-42-44-45-42-39-37-35-32-30-32-34	10.32	10.40	10.38-37-36-34-33-32-28-27-28	10.29

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezároló árfolyamok
	április 21.	április 20.	április 20.	április 20.	
április	13.48	13.49	13.25	13.20	13.04
május	13.07	13.09	12.99	13.01	—
szep.	10.35	10.37	10.12	10.14	—

Rozs.

Készáruüzlet: Ezen cikkben alig volt forgalom, rozs 5 krajczárral magasabb.

Előfordult eladások rozsan.

Mennyiség mázsaiban	ó vagy új	származás	minőségi megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 kg-ig	Kézd. vagy 8 hó
200	új	pestvidéki	—	Budapest	9.42 1/2	kg.
100	"	tiszai	—	"	9.40	"

Hivatalos jegyzések rozsan.

ó vagy új	származás	hátállás-kint suly kgiban	100 kilogramm kézp. ára
új	pestvidéki	75-78	9.80
új	pestvidéki	75-78	9.10

Raktárállomány: A közraktárban 25900 métermázsa; a nyugati pályaudv. rón 1147 métermázsa.

Határidőüzlet rozsan: Tavaszi rozsan alig volt forgalom, őszi rozs irányzata ingadozó.

bágyadtan indult és ártartóan zárult. Jegyzetelt: készár 10.9 shilling, máj-aug-ra 10.11 1/4 sh. Répa-czár lanyhán indult és ártartóan zárult. Német (88%) áprilisa 9.0 shilling, májusra 9.0 1/2 shilling, júniusra 9.1 1/4 shilling, júliusra 9.2 1/4 shilling, augusztusra 9.3 1/4 shilling, okt.-deczem-berre 9.3 3/4 sh. Határidőzset: áprilisa 9.0 1/2 sh., májusra 9.0 1/2 sh., júniusra 9.1 1/4 sh., júliusra 9.3 sh., augusztusra 9.4 sh., október-decemberre 9.4 shilling.

Olajok.

Páris, április 21. Repceolaj folyó óra 54.50 frk (= 25.74 frt); májusra 54.50 frk (= 25.74 frt); 4 óra májustól 54.75 frk (= 25.85 frt); 4 utolsó óra 56.— frk. (= 26.44 frt). Árak 100 kilónkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Hamburg, április 21. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Köln, április 21. Repceolaj májusra (hordóval) 55.— márka (= 32.30 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

London, április 21. Terpentin 23.6— shilling. Repceolaj 21.9 shilling. Lenolaj 16.1 1/2—16.3 sh. Gyapotmagolaj 14.6—15. shilling.

Petroleum.

Hamburg, április 21. Petroleum helyben 5.05 márka = 2.97 frt.

Antwerpen, április 21. Petroleum fin. helyben 15. 1/8 frank = 7.21 frt.

Bréma, április 21. Petroleum fin. helyben 5.20 márka = 3.06 frt.

Newyork, április 21. Petroleum fin. 70 Abel Test. Newyorkban 5.70 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.65 cents; United Pipe Line Certificated áprilisa 75.—; nyers petroleum áprilisa 6.35 cents.

London, április 21. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/2—4 1/8 sh.

Kávét, tea, rizs, juta, shellack.

London, április 21. Kávét. Santos, határidő bágyadt és élénk. Jegyzetelt apr-ra 28.3 sh., májusra 28.3 sh., júliusra 28.9 sh., szeptemberre 29.3 sh. decemberre 29.9 sh. Tea: indiai jól keresve, ártartó. Rizs: igen szilárd, jól keresve. Juta: ártartó. Shellack: szilárd, augusztusra 64 sh., ápril-júniusra 61 sh.

Fémek.

London, április 21. Réz, G. M. Brände 51 1/2—51 1/4, készár és 51 1/2—52 1/2 font st. 3 óra: best sel. 56 1/4—56 3/4 sh. font sterling. Ón: finom, külföldi 64 1/2—65 1/2 font sterling, készár és 65 1/2—66 1/2 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/2—12 1/4 font sterling; külföldi 12 1/4—12 1/2 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/2—18 1/4 font sterling. Higany: 7.13 font sterling első és 7.0 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiac ártartó, kismérvű üzlet mellett. Zárlatárak: 46.3 sh. készár és 46.4 1/2 sh. egy óra. Cleveland 40.— ahilling készár és 40.2 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.6 1/2 sh. készár és 49.9 1/2 sh. egy óra; Middlebrough 50.9 sh. készár és 51.— shilling egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 331.883 és Middlebroughban 44.499 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, április 21. A magasabb new-yorki jegyzések ma további áremelkedést keltettek, de mivel orosz búzát bőven kínáltak, az irányzat ismét gyengült. Kötetelt: buza tavaszra 13.75—13.60 frton, buza május—júniusra 13.35—13.20 frton, buza őszre 10.85—10.48—10.50 frton, rozs tavaszra 9.45—9.38 frton, rozs őszre 8.30 frton, zab tavaszra 7.68—7.65 frton, zab őszre 6.35 frton, tengeri május-júniusra 6.11—5.96 frton, repce aug.—szeptemberre 13.40—13.50 frton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 13.62—13.64, május-júniusra 13.20—13.22, őszre 10.49—10.51, rozs tavaszra 9.38—9.40, őszre 8.25—8.27, tengeri május-júniusra 5.96—5.98, július-aug-ra 6.03—6.10, zab tavaszra 7.63—7.65, őszre 6.30—6.35, repce aug.—szeptemberre 13.40—13.50 forint.

Borszóló, április 21. Buza helyben 20.60 márka (= 12.14 frt) sárga. Buza helyben 20.50 márka (= 12.08 frt). Rozs helyben 15.60 márka (= 9.19 frt). Zab helyben 15.60 márka (= 9.19 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.07 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Hamburg, április 21. Buza bolotseini 210—222 márka (= 12.37—13.08 frt). Rozs meklenburgi 155—165 márka (= 9.15—9.73 frt). Rozs orosz 120—121 márka (= 7.07—7.13 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Páris, április 21. (Mégnyitás.) Buza folyó óra 80.60 frank (= 14.60 frt). Buza májusra 80.76 frank (= 14.67 frt). Buza július-aug-ra 80.— frank

(= 14.31 frt). Buza májustól 4 óra 29.25 frank (= 13.95 frt). Rozs folyó óra 19.10 frank (= 9.11 frt). Rozs májusra 19.40 frank (= 9.28 frt). Rozs július-aug-ra 18.60 frank (= 8.87 frt). Rozs májustól 4 óra 17.50 frank (= 8.35 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, április 21. (Zárlat.) Buza folyó óra 30.50 frank (= 14.55 frt). Buza májusra 30.50 frank (= 14.55 frt). Buza július-augusztusra 29.80 frank (= 14.21 frt). Buza 4 óra májustól 29.— frank (= 13.83 frt).

London, április 21. Gabona tartott. Zab 1/3 sh.-gel magasabb jó üzlet mellett. Hozatalok: buza 40.390 6s zab 31.700 q. Tengeri helyben 20 1/2 sh.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTÖZSDEK.

Bécs, április 21. A külpolitikai hírek ma ismét lanyha irányzatot kelteettek, amely annál inkább fokozódott, mivel realizációk is történtek. Járadékok is olcsóbbodtak, a valuta pedig drágult.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 350.75—349.25, Anglo-bank 155.75—155.—, Unio-bank 293.75—293.—, Magyar kereskedelmi bank 1390, Magyar hitelrészvény 371.50—370.50, Osztrák-magyar államvasut 340.50—339.—, Déli vasut 73—72.50, Fegyvergyár 307—304, Alpesi bánya 154—152.30, Rimamurányi 253—247, Északmagyar közszénbánya 197, Osztrák villamossági 298—297, Magyar koronajáradék 98.90—98.80, Török sorsjegy 55.90—54.90, Német márka 58.93—58.95.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 349.75, Magyar hitelrészvény 370.50, Länderbank 218.50, Osztrák-magyar államvasut 339.75, Déli vasut 72.50, Alpesi bánya 153.40, Rimamurányi 247.50, Májusi járadék 101.10, Török sorsjegy 55.20.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 349.62, Magyar hitelrészvény 370.50, Anglo-bank 155.—, Bankverein 260.—, Unio-bank 293.—, Länderbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 340.—, Déli vasut 72.50, Elbevolgyi vasut 255.50, Kszaknyugoti vasut 240.25, Török dohányrészvény 123.25, Rimamurányi 248.—, Alpesi bánya 153.50, Májusi járadék 101.15, Magyar koronajáradék 98.80, Török sorsjegy 55.50, Német márka 58.93.

Délután 2 óra 30 perccor jegyezték: Magyar aranyjádék 120.80, Magyar koronajádék 98.95, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.75, Magyar földteremtésitési kötv. 97.10, Magyar hitelrészvény 370.50, Magyar nyereségykölcsön sorsjegy 160.—, Kassa-oderbergi vasut 190.—, Magyar kereskedelmi bank 1395.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.10, Magyar keleti vasuti állami költségek 121.30, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 248.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 249.—, 4.2% papírjádék 101.25, 4.2% ezüstjádék 101.10, Osztrák aranyjádék 120.65, Osztrák koronajádék 101.50, 1860. sorsjegyek 143.—, 1864. sorsjegyek 196.—, Osztrák hitelsorsjegyek 205.—, Osztrák hitelrészvény 349.63, Angol-osztrák bank 154.75, Unio-bank 293.—, Bécsi Bankverein 259.50, Osztrák Länderbank 219.—, Osztrák-magyar bank 915.50, Osztrák-magyar államvasut 339.87, Déli vasut 72.75, Elbevolgyi vasut 254.—, Dunagőzhajózási részvény 438.—, Alpesi bányarészvény 153.—, Dohányrészvény 123.—, 20 frankos 9.56 1/2, Cászári királyi vert arany 5.71, Londoni váltóár 121.—, Német bankváltó 58.90.

Bécs, április 21. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 348.75, Magyar hitelrészvény 370.—, Anglo-bank 155.80, Bankver. 259.—, Unio-bank 292.50, Länderb. 219.50, Osztrák-magyar államvasut 338.87, Déli vasut 72.50, Elbevolgyi vasut 245.50, Északnyugoti vasut 241.—, Török dohányrészvény 124.50, Rimamurányi vasut 248.—, Alpesi bánya 153.—, Májusi járadék 101.25, Magyar koronajádék 98.95, Török-sorsjegy 55.25, Német márka utimóra 58.83, Német márka azonnali szállására 58.95.

Berlin, április 21. Ezüstjádék 100.70, Ostr. aranyjádék 102.20, Magyar aranyjádék 101.70, Magyar koronajádék 99.25, Osztrák hitelrészvény 218.50, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Déli vasut 31.80, Bustiehrádi vasut 294.25, Osztrák bankjegy 169.70, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Búdapestre 169.60, Rövid lejáratu váltó Párisra 81.—, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.58 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 90.80, Laura-kohó 181.82, Harpeni 176.80, Olasz központi vasut 130.25, Török sorsjegy 109.—.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 217.50, Osztrák-magyar államvasut 144.25, Déli vasut 31.75, Magyar aranyjádék 101.70, Disconto-társaság 191.—, Spanyol 34.40, Lanyha.

Frankfurt, április 21. (Zárlat.) 4.2% papírjádék 85.30, 4.2% ezüstjádék 85.25, 4% osztr. aranyjádék 101.20, 4% magy. aranyjádék 101.25, magyar koronajádék 99.25, osztr. hitelrészvény 294.12, osztr.-magyar bank 780.—, osztr.-magyar államvasut 292.75, déli vasut 64.—, elbevolgyi

vasut —, bécsi váltóár 169.60, londoni váltóár 20.535, párisi váltóár 81.05, bécsi bankverein 220.75, villamos részvény 136.—, alpesi bányarészvény 128.—, 3% magyar aranykölcsön 89.90. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, április 21. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 296.25, osztrák-magyar államvasut 292.75, déli vasut 64.—.

Hamburg, április 21. (Zárlat.) 4.2% ezüstjádék 85.60, osztrák hitelrészvény 295.—, osztrák-magyar államvasut 729.50, déli vasut 155.50, olasz járadék 90.75, 4% osztr. aranyj. 102.15, 4% osztr.-magyar aranyjádék 102.40. Az irányzat lanyha.

Páris, április 21. Új 3% francia járadék 100.42, 3% osztr. járadék 101.37, 3 1/2% osztr. francia járadék 105.62, Osztrák földhitelintézet 1262, Osztrák-magyar államvasut 727.—, Länderbank 466.—, Osztrák aranyj. 101.—, Déli vasuti elsőbbség 102.25, Alpesi bánya 380.—, Török dohányrészvény 335.—, Török sorsjegy 373.—, Olasz járadék 99.50, Spanyol kölcsön 33.60, Meridional 680, Ottomanbank 516, Rio Tinto 631.—, Debeers 611.5., Eastland 98.—, Chartered 53.50, Randfontein 350.—, Magyar aranyjádék 101.25.

London, április 21. (Zárlat.) Angol consolok 111. 1/8, déli vasut 7.—, spanyol járadék 34. 3/8, olasz járadék 89. 3/8, 4% magy. aranyjádék 101.—, 4% rupia 61. 3/8, Canada pacificvasut 80.25, leszámitolási kamatláb 3. 15/16, ezüst 25. 15/16. Bécsi váltóár 12.24. Az irányzat nyugodt.

New-York, április 21. Ezüst 56.—.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távlati jelentése 1898. Április 21-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

A légnyomás minimuma ma Korzika mellett van, a honnan az alacsony nyomás északkeleti irányban nyulik Oroszországig. A maximum a norvég parton van. Az atlanti depresszió visszafelé húzódott. Az európai időjárás egészen változatlan és a helyenkint előfordult csapadék mind jelentéktelen volt.

Hazánkban gőrgő esős volt nagyobb számu helyeken, kivált a tengerpartokon, Horvátországban, olvére az Alföldön és északkeleten. Ugyanezen a tájakra ma reggel is szeszereg az eső. A hőmérséklet magas, nappal 20° fölé emelkedett és éjjel sem szállt 10° alá.

Többnyire felhős, egyelőre enyhe és helyenkint esős idő várható, lassan süllyedő hőmérséklettel.

VIZÁLLÁS.

— Április 21-én. —

Table with columns: Fajta, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apály, Fajta, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apály. Lists water levels and tide data for various locations.

Feladó szerkesztő: Liposy Ádám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden azó 2 krajczár, vastagabb betűkből azedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Első szótandók közzétételében, levélbélyegekben vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető ezimét is közli a hirdetésben, vagy a választ postacímre kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kiostorhírdetést is fizetendő. — Csak az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szerényen írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

sz

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívüli (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. sz. **Malasovits György** nagytársaság
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenback Vilmos** fűszerkereskedése
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már** dohányüzem
- IV. „ Farsch-bazár **Déval József** dohányüzem
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Kometzek A. J.** dohányüzem és újságárda
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Lévinger Gyula** fűszerkereskedése
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Weil Vilmos** dohányüzem
- V. „ Váci-körút 6. szám **Morano Janka** dohányüzem
- V. „ Cipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond** dohányüzem
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer Miklós** dohányüzem
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Bokonyi Ilona** dohányüzem
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Béla** dohányüzem
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fraud J.** dohányüzem
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohányüzem

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

Azon hölgy, ki az „Országos Hirlap” apró hirdetései között a kívánt helyen sürgősen átvenni. 372-1

Birike! Étesitem, hogy holnap délután érkezem a fővárosba és ha meg akar szerezni, úgy jöjjen ki a vasúthoz 11 órakor. Üdvözlök meg a távollétől is igazán. 384-1

Pepitta! A szantszant kedvelem, a Miklós szerelmem, Téged angyalok alyanul imádlak! Válaszolj kedvesre várja „Szantszant” 390-1

Kedves bátyám! Ezer köszönet előre is szíves figyelemért. Igyekezem alkalomadtán viszonzni. Csókolt káld „Május 4” 394-1

Te édes kis leány, hogy mulattál tegnap? Minden rendben van? Csókoltak 398-1

P. S. Sziveskedjék levélét átvenni. 1161-1

Egy magasabb rangu urnóval óhajtot állandó ismeretséget kötni egy 30 éves úri ember, minden egyéb érdeket részről kizárva. Ismerőbőjöt meg őrizheti. Cím: „Uriember 30.” a kiadóhivatalban. 1139

HÁZASSÁG.

Férjhez menni óhajtot egy izr. vall. igen jó nevelésű, szorgos, anyu, házas, 25 éves hajadon. Csakis komoly levelek „Jó házasság” jelleggel ellátva vétetnek figyelembe. 3704-2

Csinos, előkelő családból származó 29 éves leány férjhez menni óhajtot oly intelligens úriemberhez, ki nem hozomány, hanem igazán szeretői tud és tatarékos feleségre vágy. Levelek „Csinos barna” jelleggel a kiadóhivatalba intézendők. 3712-2

Férjhez menni szeretne egy fiatal intelligens árva kisasszony 4-5000 frt hozományval egy intelligens hivatalnokhoz levelet a kiadóhivatalba „Anna” jelleggel küld. Csakis komoly és teljes névvel ellátott levelek vétetnek figyelembe. 3708-2

Állami tisztviselő 1400 frt évi jövedelemmel, megfelelő hozomány felett rendelkező csinos hölgy komoly ismeretséget keresi házasság céljából. Levelek „Házasság 29” jelleggel a kiadóhivatalba intézendők. 3714-2

ALLÁST KERES.

Pénzügyi tisztviselő, mérlegképes könyvelő, magyar és német levelező, délutáni foglalkozási keres. Cím a kiadóhivatalban. 3534-2

**Egy Magyar-
óvót** volt több évi gyakorlati ellátott gazdász, ki a szarvasmarha tenyésztés szakmájában járatos keres magához illő állást. Az állás utáni utazás és ajánlások kelte felé utazónak, beszélt a magyar német román nyelveken kívül a francia és török nyelveket is. Cím a kiadóhivatalban. 3618-2

Kereskedő-segéd. kitűnő bizonyítványával ellátva, több évi gyakorlati állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3432-2

Középkorú intelligens nő, ki a háztartás minden ágában járatos, mint háztartónő kíván alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 3594-2

Egy okleveles gyermekkeresztő ajánlkozok előkelő családban 4-5 éves gyermekekhez. Cím a kiadóhivatalban. 3690-2

Kereskedelmi szaktanfolyamot jó sikerrel végzett fiatal hölgy, ki már kezdte volt alkalmazni, a gép és gyorsírásban teljes jártassággal bír egy megfelelő irodai állást keres. Szíves megismerését a kiadóhivatalban kéri. „Ügyes hivatalnok” jelleggel. 3558-2

A gép- és gyorsírásban jártas intelligens nő, ki már használt gépeket alkalmazva volt, bármily irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3600-2

Könyvelésben és levelezésben jártas kasszabíró, aki délutáni foglalkozást keres. 3794-2

Egy nő ruharáncs, munkát keres üzletben. Cím a kiadóhivatalban. 3770-3

Okleveles tanítónő, ki a francia nyelvet is kifizetően bírja, mint felolvasónő kíván alkalmazást, igényel szorgos. Cím a kiadóhivatalban. 3752-3

Intelligens nő, ki a magyar, német, francia és olasz nyelveket beszéli, valamint a zongorában teljesen ki van képezve, társalgónő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3750-3

ALLÁST KAPHAT.

Gyermekkeresztő kerestetik egy 4 és 7 éves fia mellé vidékre intelligens családhoz. Cím a kiadóhivatalban. 3692-4

Francia vagy német játszószék egy 6 éves fiúcska mellé kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3784-4

Kerestetik elsőrendű külföldi művészi vállalatokhoz szép nő, kinek ezer forint készpénze van. Cím a kiadóhivatalban. 1163-4

OKTATÁS.

Egy okleveles zenetárnó, néhány éves órával rendelkezőn hivatalban megtudható. 8638-5

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az államtan feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (methodus) szerint, házánál és házon kívül, ugyanazon vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat után (posta fordítva). Cím a kiadóhivatalban. 3690-5

Intelligens fiatal ember, néhány gimnázista tanulót elől-lal oktatásra. Cím a kiadóhivatalban. 3674-5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

160-250 holdnyi birtokot keresek nagy kerttel, szép úri lakkal, a főváros és vasút közelében. Ajánlatok „Vétel” cím alatt. 3396-6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

2. emeletes bérház a Krisztina-körút legszebb pontján, 16 lakással és egy műhely bolttal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3614-7

Budapest közelében gazdag kőszén területet bérbevehető. Ugyanazon helyen nagy szőlővel eladó. Ugyanok az ajándék. Mihályi Imre Nyerges-Ujlak. 1107-7

A Terézvárosban egy rendkívül szép és elegáns deországi egyemeletes ház gyönyörű kerttel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3724-7

A Krisztinavárosban két, három emeletes bérház 15 évi adómentességgel, villamos mentén előnyös törlesztéssel, és éretlen feltételekkel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3642-7

Elköltözés miatt óhajtot eladni újpesti házamat, mely a befektetett tőke 10%-át hozza. Közvetlen a villamos megállóhely mellett a legszebb helyen áll. Cím a kiadóhivatalban. 3784-7

Háttér háztelkek eladó. A főváros VI. kerületében. Alsó-Rákócson a rendező pályaudvar mellett. A város legértelmesebb 300 négyzetméteres feljebb. Kaphatók 10 évi részletfizetéssel, vagy készpénzre is. Szt. Mihályon ugyanígy Rákócson is igen szép fekvésű, egészséges ivóvízű háztelkek kaphatók. Bővebb értesítést ad: Leonhardt Frigyes úr, Budapest, VI. ker. Szendrői-utca 27. sz. II. 15. ajtó. 1165-7

ELADÁS.

Fortuna-részvény, 60 db, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1151-8

Alig használt, teljesen jó karban lévő kerékpár eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3812-8

Bösendorfer zongora teljesen jó karban jutányos ár mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3811-8

Jegen szép butor, alig használt, faragott, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3820-8

Szövetvel behuzott díván és egy faragott kőajtós kredenz egyenként is minden áron költözés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3716-8

Teljesen jókarban lévő Chicago 1° 97-es model-kerékpár még alig használt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3638-8

Egy fekete, pedálos, rézbetétes, kitűnő hangú czimbalmos eladó. Megtekinthető d. e. 12 óráig. Cím a kiadóhivatalban. 3640-8

Jutányos ár mellett eladó egy még jókarban lévő kerékpár. Megtekinthető 8-4 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 3648-8

Női kerékpár kitűnő jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3698-8

A Belvárosban egy régi jóhírnévű örvény, kitűnő jövedelemmel bíró vendéglő mellett, közbiztonság miatt olcsón eladó. Levelet a kiadóhivatalba továbbít, „Ismeri”-y-déglő” jelleggel. 2708-8

Czimbalom pedálos hanggép-vel (Horváth féle) gyönyörű kivitelű, remek hanggal (140 frt vételár) 1000 frt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1167-9

Jóforgalmu péküzlet a főváros legelőkelőbb helyén, családi körülmények miatt eladó kiadó. Megtekinthető a kiadóhivatalba „Kitűnő üzlet” jelleggel. 3704-9

Egy 10 év óta fennálló kicsinybeni pohárüzem-eladással egybekötött bor- és cognacüzem-üzlet eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1140-9

VÉTEL.

Jóhangu zongorát keresek jutányos ár mellett minálább megvételre. Ajánlatokat „Zongora” jelleggel a kiadóhivatalba továbbít. 3714-9

Fali zongora (pianino) jó karban lévő megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 3718-9

KIADÓ SZOBÁK.

Egy igen szép szobához lakást keresek, egyenlő teljes árára is kapható. Cím a kiadóhivatalban. 3658-10

Nagyon szép, tisztas szoba a Váci-körúton két új szobával együtt teljes ellátással eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3644-10

Kis szoba lépcsőházból bejárattal teljes ellátással és zongorával használatra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3540-10

Jegen csinosan butorozott, különbejáratú szoba csinosan használatra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3730-10

Szép berendezett utcai szoba, a Minika közelében azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3760-10

Tiszta, csinosan butorozott udvari szoba a Váci-körúton kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3752-10

Csinos kis udvari szoba kiadó intelligens hölgy részére. Cím a kiadóhivatalban. 3692-10

Intelligens fiatal nő, kinek szépen berendezett lakása van, keres idősebb intelligens lakótársat. Cím a kiadóhivatalban. 3794-10

Egy csinosan butorozott szoba, magányos úri nőnek, lényegesen olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3792-10

Elegáns 2 ablakos utcai szoba, csinos előszobával és fürdőszobával használatra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3810-10

Két ablakos utcai, szépen butorozott szoba, zongorával és teljes ellátással bérelhető. Cím a kiadóhivatalban. 3794-10

Elegánsan butorozott két ablakos utcai szoba külön bejárattal, fürdőszobával használatra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3792-10

Csinosan butorozott utcai szoba, különbejáratú, fürdőszobával használatra havi 25 frtért egy úr részére azonnal kiadó. 3778-10

Az Andrássy uton kiadó szépen butorozott szoba, intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban. 3740-10

LAKÁS KERESTETIK.

Május elsejére keresek lakást a Károly-körút közelében, mely három szobából és konyhából előszobából álljon, esetleg fürdőszoba is. Ajánlatok az ár megjelölésével kérések „Május lakás” jelleggel. 3688-11

Keresek egy vagy két szobás a lépcsőházból külön bejárattal első emeleti butorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kérések „Alkalmos lakás” cím alatt. 3294-11

Kerepesi-úton 2 utcai, 3 udvari, elő-fürdő-és eselődőszobával konyhából álló lakást első vagy második emeleten akarok május 1-ére bérelni. Ajánlatok „Csendes lakó” címmel a kiadóhivatalba intézendők. 3530-11

SZOBA KERESTETIK.

Két fiatal ember, hivatalnokok, a m. kir. államvasutak mentén. Budapesthez közel, elő vagy két butorozott szobát keresek olyan helyen, hol az állomás a pályaudvartól nem esik messze. Szíves ajánlatok némi tájékozással és ár megjelöléssel „Falusi otthon” című alatt a lap kiadóhivatalába kérések. 3202-12

Elegáns utcai szobát keresek az Alkotmány-, esetleg a Hód-utca, vagy a Váci-körúton intelligens keresetű családnál május elsejére. Levelet a kiadóhivatalba kérések „Úri ember” jelleggel. 3700-12

A Ferencz-körúton kiadó a II em. két-két ablakos utcai szobával elő, eselődő szobából és konyhából álló lakás május 1-ére bérelhető. Cím a kiadóhivatalban. 3780-13

Bérbeadó. Dilei-ut és Erkel-Pipa-utca kezdetén, nagy utcai 2 udvari, fürdő, előszoba és konyha 880 frtért, 2 különbejáratú udvari szoba, konyha 240 frtért. Cím a kiadóhivatalban. 3748-13

KIADÓ LAKÁSOK.

Nyári lakás Veszprémen közelében helyen propeller-hajó-állomáshoz közel egy szép kertben lévő kényelmesen és csinosan butorozott 2 szobából álló lakás úgy szintén szép konyha, veranda és pincesz. Ár 200 frt. Cím a kiadóhivatalban. 3694-13

A Zugligetben egy nagy szobás nyaraló gyümölcsösökkel, árnyas nagy fenyves erdővel és gyönyörű kilátással a hegyek felé kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3458-13

Nagy helyiség 1-2 emeleten, mely egygyerekesből és több szobából áll, augusztus 1-ére, kiadó Különösen alkalmas tródnak, diáktársulatnak, műhelynek, egyetemi helyiségnek, ivóteremnek, magániskolának, vagy nagy lakásnak. Bővebbet a kiadóhivatalban utján meg tudható. 3682-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönököt budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költségek nélkül, közvetlen a legközelebbi idő alatt, előkelő fővárosi ingatlanok, csakély utólagos honorárium fejében. Telekkönyvi kivonat és kasszai birtokviszesség. Értekezhetni d. u. 1-8-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladok könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15

Jókai összes műveit kívánom megvenni jutányos ár mellett. Ajánlatokat a köles minőségének kitételeivel „Könyv 12” címmel a kiadóhivatalba továbbít. 3712-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Tródnak, műhelynek, diáktársulatnak, egyetemi helyiségnek, ivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-2 emeleten augusztus 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3602-17

A kerepesi-úton környéken akarok május 1-ére egy kisebb bolt-helyiséget kivenni. Ajánlatokat „Bolt 168” címmel a kiadóhivatalba kérések. 3700-17

Kitűnő forgalmu sajt és vajkereskedés a főváros legelőkelőbb helyén családi körülmények miatt olcsón eladó. Levelet a kiadóhivatalba „Kitűnő forgalmu” jelleggel kérések. 3608-17

KÜLÖNFÉLE.

Kitűnően és olcsón lehet étkézni egy szállodás övezgyénel. Cím a kiadóhivatalban. 3454-18

Elegáns nő ruhákat készítő jutányos árban egy kitűnő varónő. Cím a kiadóhivatalban. 3336-18

A legjobb magyar éjszaki „Ötökör”. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket. 3602-18

Olcsón és jól lehet étkézni a VI. kerületben, naponta 4 tal étel havi 12 frtért, 3 féle pecsenyével 16 frtért. Cím a kiadóhivatalban. 3558-18

6 frtért készült elegáns utcai nő-ruhákat egy igen ügyes szabónő. Hátha is eljár napi 1 frt 50 krajczárért. Cím a kiadóhivatalban. 3658-18

Aljavított kerestetik, aki baromtyakat is tud fejteni és javítani. Cím a kiadóhivatalban. 3770-18

MINDENFÉLE.

Az alkoholizmus Franciaországban. Franciaországban ugyiszólván minden hónapnak meg van a maga statisztikai szenzációja. Kinos föltűnést keltettek azok a füzetek, amelyek az angol-szász faj fölényét a francziákkal szemben számszerű adatokkal igazolták, majd a német ipar térfoglalása rémitette meg a francziákat. Most ismét van valami, ami csakugyan alkalmas arra, hogy mindeneiket megdöbbsentsen. A francia országos statisztikai hivatal közzétette ugyanis Franciaország 1897. évi ital fogyasztásáról szóló adatokat, amik az alkoholizmus megdöbbsentő elharapódzásáról tesznek tanúságot. De menjünk sorjára. Bármennyire pusztít is a filloxera, minden francia — nőket, gyermekeket is beleszámítva — nyolcvankilenc liter bort iszik meg évenként. A borfogyasztás természetesen területenkint más és más. Így például míg a déli-déli L'Hérault departement-ban 277 liter bor esik egy emberre, az északi vármegyékben ez a szám egész 6 literig esik. A borfogyasztásból a francia kincstárnak 161,643,288 frank jövedelme volt, a múlt esztendőben 5,221,537 frankkal több, mint 1896-ban. De növekedett a sörfogyasztás is. A francziák 9,233,278 hektoliter sör t fogyasztottak el 1897-ben, amiből 252 liter esik egy emberre. A kincstárnál 24,372,024 frankot fizettek le söradó fejében. Az almabor, a múlt évi kedvezőtlen almászüret miatt, jóval kisebb összegeket tüntet föl, mint rendesen. Almabor után a kincstár mindössze 12,882,815 frankot vett be. A bor, a sör és az almabor együttvéve mintegy 200 millió frank adójövedelmet hajtott az államnak. Az alkohol azonban ezt a nagy összeget is leveri, ami azt bizonyítja, hogy Franciaországban több szeszt fogyasztottak, mint bort, söröt és almabort együttvéve. Franciaország szeszadó-jövedelme 272,304,764 frankot tett ki 1897-ben, 7,093,098 frankkal több, mint 1896-ban. A Saine-Inferieure departementban a lakosság 14 liter szeszt fogyasztott fejenként, míg az átlagos fogyasztás több mint 4 literi tesz ki az egész ország területére elosztva. Ime tehát a világ legelső kulturálmában, a kultúra legnagyobb és legcsudásabb vívmányainak oldalán, megdöbbsentő arányokban jelentkezik az emberi művelődés legnagyobb ellensége: az alkoholizmus.

Hosszu élet. A „Temps“ roani levelezője arról értesíti a lapot, hogy Belmontban meghalt egy Chemin Margit nevű hajadon, aki 1781. évben született Courshan és 82 év óta élt Belmontban. Ez az agyszűz tehát 114 évet élt. Ennél még ritkább eseményről irnak az amerikai lapok. Ugyanis a piscatowayi (Brunswick mellett) szegényházban egy Baby Noah nevű egyén, aki már 30 év óta az említett szegényházban él, születésének 126-ik évfordulóját ünnepelte. Saját bemondása szerint Noah Entontowban született 1772. évi április 1-én, atyja indiánus, anyja pedig fehér nő volt. Ifjúságát mint egyszerű napszámos töltötte el, majd 28 éves korában a tengerész pályára lépett és a „Brandvine“ hajóról 35 évvel ezelőtt távozott el. Azóta állandóan New-Yerseyben élt. Azt mondja, hogy már 6 éves korában kezdett dohányozni s hogy körülbelül száz éven át ivott „whisky“-t anélkül, hogy akár a dohányzás, akár a pálinkaivás értelmére lett volna. Életén át mindössze háromszor volt részeg. Jelenleg igen elfyengült és teljesen vak, de általános fizikai egészsége kielégítő.

Patti Adolina legyezője. Az ünnepelt olasz diva férjének Nicolininek halála alkalmával az egész világsajtó sok, az igazságnak nem mindig teljesen megfelelő epizódot írt meg a nagy művész nő életéből. Nicolini halála az ausztráliai lapok egynehányát megtévesztette s így történetelt meg az a komikus dolog, hogy Patti Adolina az „Australier Mail“-ben a saját nekrológiát végigolvashatta. Megható szavakkal ecseteli azt a nagy fájdalmat, amelyet az ünnepelt csalogány váratlan halála fölött az egész világ érez. Az újságíró élénk fantáziájával részletesen leírja a díszes temetést, az uralkodók részvétárvitait. A földi halandók közül kevés részesülhet abban

a ritka élvezetben, hogy a temetéséről szóló tudósítást jó egészségben végigolvashassa. Az újságok ez alkalommal sokat írtak azokról az értékes műtárgyakról, amelyek a művész nő birtokában vannak. Ezek között első helyen áll egy művészi kivitelű aranyba foglalt pergament-legyező, melynek minden egyes levelét egy európai uralkodó autogramja díszíti.

A levelek egyikére I. Vilmos császár ezt írta:

„A minden idők csalogányának — I. Vilmos.“
A spanyol régenc királynőtől erednek a következő sorok:

„A spanyol nőnek — királynéjától, ki büszke, hogy alattvalói közé számíthatja.“ (Patti ugyanis spanyol származású és Madridban született; szülői olaszok.)

Viktoria angol királynő szintén beleírt a legyezőre:

„Ha Lear királynak igaza volt, hogy az édes hang a legnagyobb adomány, akkor ön, kedves Adolina, a világ leggazdagabb asszonya.“

A sok autogramm közt ott találjuk királyunkét is.

Selyemszövet pókhálóból. A párisi ipariskolában most pókhálóból készítenek selyemkelméket a léggömbök számára. A pók, mely e szövetet szolgáltatja, Madagaskarból ered s tudományos neve „Epeira Livida.“ Érdekes e kis állatkákat tucatonként látni egy gépezet előtt, mely testükből körülbelül 40 méter hosszú vöröses-sárga fényes szálát huz ki. Midőn aztán az anyag kifogyott, a gépezet elvágja a szálát s az állatka befut egy sarokba, a hol már előkészített bő légy-zsákmányt talál. A pókhálóból nyert szövet sokkal könnyebb és erősebb a valódi selyemszövetnél.

Drága hálószoba. A legdrágább hálószobája Marichand amerikai milliomosnak van. E hálószoba berendezését egy new-yorki újság következőképen írja le: A szoba 22 méter hosszúságú és 8 méter szélességű. Falai nagyrészt festményekkel vannak díszítve. A teteje vésett és 100,000 frankba került. Egy szőnyeg és az üvegajtók 80,000 frankba kerültek. Az ágy ébenfából készült elefántcsont betétekkel és egy millió értékű. Az ablakok függönyök méterenkint 245 frankba kerültek. Egy zsölyke 60,000, egy-egy szék pedig 25,000 frank értékű; az ezüst mosdószekrény 140,000 és a kis éjjeli szekrény 75,000 frankba került. Vajjon, mit álmodnék egy szegény halandó, ha e szobában aludnék?

Az amerikai hadierő.

Lapunk egy munkatársa, aki húzamosabb ideig künn tartózkodott az Egyesült-Államokban, a következőket írja az Egyesült-Államok haderejéről:

Amerikában, a lázas munka hazájában, mindent lehet látni, csak katonaságot nem.

Hogy is tűnne szembe a munka hazájában a 67 milliónyi békés polgár mellett a maroknyi, mindössze 180,000 emberből álló haderő. Mindazonáltal a nemzeti hadsereg a sportok nagy fejlettsége mellett épen nem jelentéktelen katonai anyag, nemkülönben az amerikai race, melynek létezését sokan tagadják, már hátróztottan kialakult. Mert az amerikai égalj még az idegét is csodálatos hamar magához formálja, és beléplántálja a szívkebe azt a nemzeti közérzést, mely a szabadságharcban oly fényesen megnyilatkozott.

A szárazföldi sereg szervezete három kerületen nyugszik, New-York, Chicago és San-Francisko székhelyvel. Az Egyesült-Államok viszonyainál fogva modern értelemben vett vár alig van, csak egy-két fontosabb kikötő város és még néhány, az indián őslakók lakta terület van megerősítve. Ez erősségek között történelmi emlékeiért is legismertebb West-Point, New-York államban, a Hudson-folyam regényes partján. A New-Yorktól óráig nyúló szép panoráma miatt egyúttal kedvelt kiránduló hely is. Hetköznapokon a kirándulók százai között indultunk utnak háromemeletes pompás hajónkon. Délfelé értünk a másfélezer lakosú West-Pointbe, melynek ezidőszerint legnagyobb nevezetessége az 1802-ben alapított katonai akadémia. Itt képezik az Unió hadseregének tisztjeit. A kubai expedíció sorsa is az itt szerzett képzettségen fordul majd meg. Ép elődre gyűltek a nyitott terrazon Amerika jó-

vendő hadvezérei, tehát kényelmesen tekintethetők meg e maga nemében páratlan intézet belsejét. Utitársaimat, a berlini „Kriegs-Akademie“ hallgatóit is meglepte az intézet felszerelése, melynek szomszédságában, a forradalmi háborúból nevezetes romok között lelkesítő példaképek ott áll Kosciusko emléke és a Washington-kultusz számos ereklyéje.

Az Egyesült-Államok haderejének nem kevésbé fontos helye Fort-Sheridán, a tüzérségi telep. Egy kint élő honfitársam közvetítésével ajánló levelet kaptunk a 12-emeletes Hotel Lexingtonban velünk egy szálláson lakó amerikai főparancsnoktól Fort-Sheridánba. A kerékpáros ordonansztól az ezredes elé vezetve, léptünk közelebbi ismeretségbe a hatalmas Unio katonai erejével, melynek, mint már az „Országos Hirlap“ közönsége előtt ismeretes, tulnyomó részét a nemzeti hadsereg képezi 7800 tisztjével. A rendes hadsereg mindössze 10 lovas- 25 gyalog- és 5 tüzérezredből és egy genie-csapatból áll. Ezt a haderőt 2000 tiszt vezeti. Érdekesen tartkítja ezt a rendes hadsereget a két lovas és két gyalog néger-ezred, melynek legényeire szintén kötelező az öt évi szolgálati idő. Majd a parancsnoktól Allyn Capron tüzérségi kapitány vette át vezetésünket az Unio legfontosabb fegyveremének e tágas telepén. Az inkább valamely nevelőintézetre emlékeztető kaszárnya fürdő- és játszósobáin át a hálóterembe érve, általános szenzációt keltett a luxus a kalapokban. Minden legény ágya mellett álló szekrénynek mindegyikében épen öt kalap és sapka szerénykedett. Persze a békés időben csaknem téllenséggel határos katonai életre a polgári munka igazi hazájában csak igen nagy jutalmazás mellett akad vállalkozó.

A tüzérségi szertárban, porosz gárda-tüzérség társunk irigykedve nézte a pompás ágyukat és a lovakat. A tágas gyakorlóterén át a tiszt kaszárnyába térve vissza, vig sörözés és havannázás után, azzal a meggyőződéssel bucsuztunk el ezredesünktől, hogy a nagy Unio aránylag kicsiny hadereje bátran támaszkodik tüzérségére. Szíves kalauzunk meghívására még meg kellett néznünk azt az édes családi boldogságot, amelyért majd érdemes lesz vitézül harcolni. De sok, a kaszárnyák sötét lakásaiba szorult szép katonánék irigyelné meg ezt a tiszt villákkal telehintett tágas parkot, hol katonai rangra való tekintet nélkül békés egyetértésben élnek együtt a szomszédok.

A tengeri haderővel egy kissé furcsán van az Unio. Az igaz, hogy a spanyol flotta még mindig a capverdi szigeteken horgonyoz. Ami csak azt bizonyítja, hogy a hajók még nincsenek teljesen felszerelve s a háboru készületlenül találná őket, de másrészt Amerikából is sok panasz hangzik, hogy a készülétek bürokratikus lassúsággal haladnak előre. A new-yorki „Morgen Journal“ a brooklyni navy yard-on uralkodó állapotokról rendkívül jellemző tudósításban számol be. A „Chicago“ páncéloshajó, valamikor a fehér hajóraj hadigőzöse, 1895. május 1-én javítás miatt a hajógyárba került. A kongresszus e célra egy millió dollárt szavazott meg. A „Chicago“ még ma is csak egy hasznavehetetlen hajóváz, amely majd csak a háboru után készül el. Az „Atlanta“, egy kis csirkáló hajó, 1896. január havában került a hajógyárba, s a kongresszus a javítás költségeire 300,000 dollárt szavazott meg. Egyik hajó sem készült el idejében, s ez eléggé illusztrálja a gyárban uralkodó hanyag és föléletes állapotokat. A torpedók közül a „Hawk“, „Pecumseh“, „Uncas“, „Sisus“, „Algonquin“ és „Nexuscot“ legénycéggel és kellő hadi felszereléssel nem bír. Ellenben két hajót, az „Atlas“ és az „Osceolat“-ot ujjakeresztelték, „Vampatuck“ és „Vinthrop“ az új nevük. Különben még minden a régi ben van. Ha a többi amerikai arzenálokban és hajógyárakban a brooklynihez hasonló fejlettség uralkodik, ami pedig feltehető, úgy Amerikának egyáltalában nem szabad meggondolatlanul a háboru mellett kardoskodnia, hanem iparkodnia kellene bármint más megoldással a kérdést békésen elintéznie és a kubai zavargásoknak így módon véget vetni.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

Írta: CROKER M. B.

— Azt hiszem, már nem is szolgál, csak a melegebb idősakra jött ide és később odaát Tibetben akar vadászni.

— Tehát vagyonos! — jegyezte meg a másik.

— Ugy látszik. Általános különben a vélemény, hogy az idén vidám lesz itt az élet.

— Mindig ezt hiszik, — felelte Brande asszony türelmetlenül. — De én csak akkor hiszem, ha látom. Ugy hallom, hogy Kane asszony egy fivérét várja, aki báró, ugynevezett világcsavargó és a Himalaja havát akarja megnézni. Ön bizonyára onnan felüljön a hercegnőtől? Egészen egyedül van?

— Igen, most még egyedül van, de Kalkuttából egy unokanővérét várja.

— Unokanővérét? — kiáltotta Brande asszony éles hangon. — Micsoda unokanővérét?

— Paske Lallat, egyik fivérének a leányát. Azt mondják nagyon csinos, jól nevelt és minden tekintetben kellemes fiatal leány.

— Ezt nem is kell megemlíteni, — felelte az öreg hölgy mély megvetés hangján. — Langrishe Ida aligha venne magához csunya unokanővért. Most fog csak mulatságokat rendezni! A báróval élükön meg fog hívni minden fiatal, gazdag urat, de kis, szegény hivatlanokat egyet sem. Nos, itt kétségkívül a legrovidebb idő alatt férjhez adja ezt az unokanővért. Az ilyen dolgokba szívesen beleavatkozik és azonkívül a fiatal leány jó eszköz arra, hogy a fiatal embereket a házba csalogassa.

— Kedves Brande asszony, ön tudja, hogy igazságtalanul bántja őt, — vágott közbe a másik.

— No természetesen, ő az ön barátnője, még pedig iskolás barátnője és azért nem akarok többet mondani. De ön azt is tudja, hogy én nem hiszek és azt az asszonyt ki nem állhatom, mert mindig az előkelőt adja és mindig az előtérbe tolakodik. Hiszen a templomban mindig a tábornok székében ül, kirándulásokon mindig előbb indul el, mint a legelőkelőbb tisztviselők nejei, ő volt az első — hallatlan szemtelenség — aki az osztrák főherceget meghívta és az emberek mindezt eltűrik. Ha a szegény kis Jones, akinek, mert előkelő családból származik, joga is volna hozzá, ilyes valamit eszelekedni, ugyancsak fureskákat mondanának róla, — fejezte be mondókáját az öreg hölgy és haragosan ráütött a rickshaw karfájára.

— Ön elfelejti, hogy Ida barátnóm, — szólt a másik.

— Természetes és jobb, ha a barátnője, mintha az ellensége. De ez már az én utczám; el kell bucsuznunk. — És bucsut intvén husos kezével, Brande asszony tovább gördült a keskeny uton, mely a villájához, Shirani legjobb és leginkább vendégszerető házához vezetett.

Sladen Milly feladta a postára a levelet és azután folytatta útját a klubház felé, melyet tennis és más játszótérek vettek körül. A klub ajtajánál egy már idősebb férfival találkozott. Bozontos, öszülő bajusza, összehuzott szemöldökei kellemetlenül tették az arcát. Erős, fekete ponyny lovagolt és amikor meglátta Sladen asszonyt, rátámadt:

— Már mindenütt kerestelek; ugyan hol kóborogtál? Bizonyosan ismét tea-tracscon voltál! Sopert és Rhodest haza viszem vacsorára, hát siess haza! Igaz ni, hallom, hogy épen most friss halak érkeztek; menj tehát a halpiac felé és vigyél haza mindent, amire csak szükség lesz.

És így a félénk kis asszony kellemetlen

szagu halat vitt haza és valószínűleg beáll a konyhába, hogy a vacsora javát maga készítse el, míg férje whistet játszik.

III.

Sladen Milly ma nemcsak új hírt mondott el Brande anyónak, hanem új gondolatot is plántált a fejébe; új gondolatot, amely gyökeret vert, megnőtt és amely az asszonyág kissé üres fejében ugyancsak erősen dolgozott, mialatt most otthon, magános fogadósobájában, a kályha mellett ült; melynek melegét jó egyetértésben megosztotta egy nagyon önértésnek látszó foxterrierrel.

Mindenki beismerte, hogy Brande asszonynak annak idején nagyon csinos nőnek kellett lennie és finom arczójára, kék szemére és szabályos vonásai még most is feltűnően szép rommá tették. De a legtöbb ember nem tudta megérteni, hogy a tulfinom, nehezen kielégíthető, önző Brande Pelham miként vehette el egy szobaasszony unokanővérét és ki tudja, vajon megtette volna-e ezt a lépést, ha sejtette volna, milyen fényes pálya és nem várt sikerek várnak rá. Akkor bizony nem jutott az eszébe, hogy az ő szöke Sallyját, aki olyan figyelmesen és jól ápolta, egykor, skarlátpiros egyenruhába bujtattatott szolgál fogják kiszolgálni és hogy rangban a tábornokok és más előkelő személyiségek nejei előtt lesz! Van-e ember, aki huszonnégy éves korában olyan okos, mint ötvenkét éves korában? Brande Pelham épen huszonnégy éves volt, amikor az indiai polgári szolgálatra készült, Londonban lakott és tifuszos láz súlyos beteggé tette. Gazdasszonya, Batt asszony és elragadó unokanővére, Sarabella, aki üde volt, mint a juniusi róza és ártatlan, mint a márcziusi bárány, a legmondosabban ápolta.

(Folytatása következik.)

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

47469/98. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak mozdony- és fűtő-személyzete részére 1898. évi október hónapban kiosztandó téli ruházat készítésének és szállításának biztosítása czéljából nyilvános pályázatot hirdetünk.

A folyó 1898. évi október hónapban szál itandó megközelítő szükséglet, mely 25%-al több vagy kevesebb is lehet, a következő:

1. 2400 darab bundabélelés kabát mozdonyvezetők részére,
2. 2400 pár csizma, halinából, bőrrel fejelve, mozdonyvezetők részére,
3. 1200 darab szürke szövettel bélelt posztó-kabát fűtők részére,
4. 1200 darab magyar szabásu nadrág szerezesszürke posztóból fűtők részére.

Az 1., 3. és 4. pont alatt említett ruhadarabok elkészítéséhez megkívántató felső kelméket, valamint a 3. pont alatt említett posztó-kabáthoz való oldal és zsebbélelés gyanánt szükséges szürke bélelés szövetelet a magy. kir. államvasutak igazgatósága átadni fogja, a készíttéssel illetőleg a szállítással megbízott szabónak f. évi június és július hónapokban.

Az ezen ruhadarabok teljes elkészítéséhez megkívántató egyéb összes kellékeket a ruhák készítésével és szállításával megbízott vállalkozók tartoznak beszerezni. Ugyisint a 2. pont alatt említett csizmák készítésével megbízott szállítók tartoznak beszerezni az ezen csizmák teljes elkészítéséhez megkívántató összes kellékeket.

Az összes ruhák készítéséhez kizárólag belföldön gyártott anyagok és cikkek használandók fel, kivétel engedtetik meg azon anyagok és cikkeknek, melyek belföldön nem gyártanak. A szállítók által beszerezendő anyagok és cikkek származására és minőségére nézve ellenőrzést gyakorolhat az igazgatóság és e czélból tartozik szállító az illető cikkek beszerzési forrását előzetesen az igazgatósággal közölni.

A kész ruhák mily módoni elkészítésére és azok szállítási határidejére, valamint a szállításra vonatkozó egyéb határozmányok az érvényben álló 122291/96. sz. általános, ezen pályázati hirdetményben foglalt feltételek és a szolgálati egyenruhák szállítására vonatkozó 28792/1898. sz. különleges feltételek 4., 6., 9. és 11. §-ban foglalt határozmányok mérvadóak.

Az általános, valamint a különleges feltételek az igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg darabonként 25, illetve 15 kr. lefizetése mellett megszerezhetők.

A szállítandó ruhák alakja és elkészítése tekintetében irányadóul szolgálnak az üzletvezetőségek vonalszertáirában megtekinthető hasonló ruhadarabok. Tartozik ajánlattevő azonban mindazon ruhadarabokról, melynek szállítása iránt ajánlatot tesz, teljes elkészített állapotban 1—1 darabot, illetőleg 1 párt pecsétjével ellátva és annak megjelölésével, hogy a szállítandó ruhadarabokat a heterjesztett mintának teljesen azonos mőmőségű anyagok felhasználásával fogja készíteni, az ajánlat heterjesztésének napjáig központi szertárunknak (Budapest—Józsefvárosi állomás) megküldeni és megjegyeztetni, hogy ezen mintaruhák a nem nyertes cégeknek visszaadandók fognak.

A szállítandó ruhadarabok a közlendő méretek szerint elkészítendő és a megrendelési leveleken kitüntetett szállítási határidőig a szerződésileg megállapított helyen átadandók. Ezen ruhák részleteire nézve megjegyeztetik, hogy az 1. pont alatt említett bundabélelés kabát sima háttal kapcsoló nélkül lehajtott gallérral készítendő és legjobb minőségű erdőlyi fekete báránnyőrrel bélelendő a gallér pedig gondőr fekete báránnyőrrel ellátandó. A kabát hossza térdig 1r, mely azonban 1.20 méternél hosszabb nem lehet.

A 2. pont alatt említett csizma hátsóvarrásu előlában, hegy- és oldal bőr borítással és szegezett bőrtalppal ellátott jó minőségű erős halinából készíttendő. A csizma hossza térden felül 10—15 cm-ig érjen, mely azonban 0.75—0.80 méternél hosszabb nem lehet.

A 3. pont alatt említett posztókabát sima háttal, kapcsoló nélkül, lehajtott gallérral készíttendő. A kabát hossza a térdig ér, azonban 1.20 méternél hosszabb nem lehet.

A 4. pont alatt említett nadrág magyar szabásra készíttendő a szertárakban megtekinthető alakban. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve „Ajánlat a mozdony és fűtőszemélyzet részére való ruhák szállítása iránt” tartalmazó külső czímmel 1898. évi márczius hó 10-ig, déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. II. em. 43. sz. a.) benyújtandók vagy oda posta útján beküldendők.

Az ajánlatban az egységi árak számokban és betűkkel kiírva kiteendők és abban megnevezendő a magy. kir. államvasutak azon állomása is, hová az ajánlott egységarak értetődnek és hová a ruhadarabok bérmentesen szállíttatni fognak. Továbbá ajánlattevő tartozik az ajánlatban határozottan kitenni, hogy az 1., 3., és 4. sz. alatt említett egyes ruhadarab elkészítéséhez, alapul véve, hogy a felső kelme és bélelésszövet 136 czm. szélességgel bír, továbbá, hogy egy a bunda béleléses kabát, mint a posztókabát hossza legfőljebb 1.20 cm. lehet és végül, hogy a posztó kabát oldal és zsebbélelésére az igazgatóság által adandó bélelés szövet használandó fel. Átlag mily mennyiségű felsőkelmet és bélelés szövetet igényel, melyből a ruhákat a közlendő méretek szerint elkészíteni kötelek lesz.

Továbbá az ajánlatban kötelezőleg kijelentendő, hogy az ajánlat alapján kötendő szerződés értelmében késznek nyilatkozik az 1899. és 1900. években is esetleg kisebb mennyiségben felmerülő ruhadarabokat a megállapított egységar és feltételek mellett szállítandó.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidő megelőző nap vagyis f. évi május hó 9-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának budapesti főpénztáránál leteendők. Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlített, az arról nyert letéti jegy azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Ajánlati lehet az összes kiírt cikkek vagy ezek közül bármelyiknek szállítására.

Azon esetben, ha a megrendelt ruhadarabok mennyisége a megállapított határidőig be nem szállíttatik, jogában áll a magy. kir. államvasutak igazgatóságának vagy a késedelemmel beszállított ruha értékéből minden nap után 0.50%-ot birsághépen visszatartani vagy a határideig be nem szállított ruhamennyiséget késedelemmel szállítócég terhére minden további meghallgatás vagy külön értesítés nélkül bárhol és bármily áron is megrendelni.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olyanok, melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, nemkülönben, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek vagy pótlólag vagy táviratilag tétetnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem számíthatnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlok közt tekintet nélkül az ajánlat feltételeire szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállítást is átengedhesse oly formán, hogy ajánlok az ily részbeni szállítást is elfogadni kötelezeteinek, ha csak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték és végre, hogy a czél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Az ajánlat kötelező erővel bír az ajánlattevőre nézve azonnal az ajánlat benyújtásának határidejétől kezdve a magy. kir. államvasutak igazgatósága részéről hozandó határozat hozataláig.

Budapest, 1898. évi április 2-án.

Az igazgatóság.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. április 21-én!

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más kölcsonök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalmok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különböző váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmekek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp. (Április hó végére), XVIII. Lezárolt árfolyamok.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, péntek. 1898. április 22-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Érj. bérlet 80. Hasi bérlet 17.

Bohém-világ.

Dráma 5 felvonásban. Írták: Barrière és Murgis. Fordította Szomoró Émil.

Személyek:

Durandin, Rodolphe, Marcel, festő, Schumann, zenész, Colline, Benoit, Baptiste, szőlő, De Bourves, Mimi, Musée.

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

A kis alamuszi.

Kredeti vig operetta 3 felvonásban. Írta és zenéjét szerzte: H. Bukor József.

Személyek:

Chateaux Renard, Saint Remy, Tremolle, Mervilleux, Mac Donald, Sarah, neje, Mary, Tom, Rottenetes, Juliette.

Kezdeté fél 8 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejér Dező.

Czigányszerelem

előkészülete miatt

nincs előadás.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ

667. szám. 667. szám.

Feri kisasszony.

Amerikai boházat 3 felvonásban. Írta: M. Morton. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Frank Stator, Fred Anderson, Byron Mac Staff, A nagybácsi, Super, katonányk, Veata, Edna, Mann kisasszony, Niko L., Chetwyndre, R. Rustamji, Cosette, szobaleány Berzetei I.

Kezdeté fél 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hafasi Béla szerződtet tag első felféltével.

Utazás egy apa körül.

Operetta 5 felvonásban. Írta: Götzens és Garault. Fordította: Pat J. és Makai Emil; zenéjét szerzte: Louis Varney.

Személyek:

Burnett, Plum-tné, Franiny Leánya, Diana Onkesmo, Adhonnar, Robert, Mergapin, Leopold, Picardes, Sophie, Clariase, Troupartin, Orlambour, Eudalia, Gustavene.

Kezdeté 7 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 6 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. Kir. Operaház, Vig Színház, Nép Színház, Magyar Színház. Rows include Szombat, Vasárnap d. u., Este.

„Veri Well“

kerékpárútvék csakis első osztályú kerékpároka gyártanak a legjobb anyagból. Biztos jótállás. Raktár Budapest: Blau József, Teréz-körút 23. sz. Bécseben: L. Baumann, VI/2. Millergasse 6/F.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárúkkal, hogy képes vagyok a tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áraim oly olcsók, hogy valóban hűvelőek.

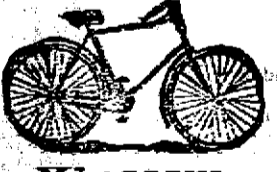

- Férfiaknak. Czugas cipő, egy darab pitting bőrből... 2.50. Borjúbőr beéles cipő... 3.20. Borjúbőr, kezyűbőr-szárral, elegáns... 3.80. Divatos barna színű, bergsteiger cipő... 4.00. Divatos barna színű czugas cipő... 4.20. Divatos színt barna borjúbőr, elői kapcsos cipő... 4.50. Divatos zöld színű előkapcsos cipő... 4.50. Divatos színt barna félczipő... 3.50. Szabdulak cipő, világosbőr vagy kezyűbőr szárral... 4.30. Női lezdin czugas cipő, 16 czm. magas selyem czug... 2.80. Zergébőr czugas cipő... 3.00. Divatos színt barna fűzés angol cipő... 3.20. Divatos színt barna gombos angol cipő... 3.40. Divatos zöld színű előfűzés cipő... 3.40. Női zergébőr gombos cipő 10-12 gomb magas 4. Irizsalon-lakkal... 4.00. Divatos színt barna félczipő... 2.40. Zergébőr regatta-cipő, kőti való... 2.40. Lassin regatta-cipő, kőti való... 2.30. Orizai vályaszték mindenféle divatos barna és zöldszínű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzés-czipőkben. - Vidéki rendelések postaián eszközöltetnek több színt divatos úbrákai ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel! 628

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.

VERTES LAJOS Sas-gyógyszertárából, Lugoson 353. szám.

Kincsem szab. készülék a kerékpározás tanulására. KAYSER kerékpárok

valamint elsőrendű angol és amerikai kerékpárok jutányos árrban és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók közvetlen a főraktárban

Doményi és Angyalnál Budapest, Andrassy-ut 50. csakis itt kapható a m. kir. szabadalmazott „Kincsem” tanuló-készülék és Budapestben csakis a mi iskolánkban használtatik. Nagy javított hely, gyors és pontos kiszolgálással. Mindennemű alkatrészek és kellékek nagy választéka. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

és erőteljes szakál leggyorsabban és lebiztosabban nyerhető dr. Hoeffel-féle bajusznövesztő-pomádéval.

Ezenfeljeseen ártalmatlan szerekből készült pomádé által, a leg- rövidobb idő alatt, még 18 éves ifjak is gyönyörű bajuszt és dus szakált nyernek. 1 adag 2 frt, 2 frt 20 kr. előleges befizetés ellen 1 adag bérmentve: szonkülteték.

500 frt aranyban Kuhn-féle Crème Vignol (1-30). Vignol-szappan (50). Vignol-puder (1-1)

a legjobb szerek szemcsézők, bőrtisztításgok, pír-szárk, pattanások ellen. Valódi csakis Kuhn Fer. czégnél, Koronai-latszergyár Nürnberg. Főraktár: Fűrdő Lipót, Budapest, VII., Ovoda-utca 24. szám. (902)

T. cz. Ezennel tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy f. évi április 1-én

bizáki PUKY BÉLA

ker. törv. bej. czég alatt a József-tér 12. sz. házában bank- és váltóüzletet nyitottam.

Megbízásokat az érték- és árutözsdeiro pontosan és lelkiismeretesen s a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöndek; valamint minden más, a váltóüzleti szakmába vágó műveletek keresztülvitelét is tisztelt feleim érdekeinek szigorú szemelótt tartásával fogom eszközölni. Osztályosrsjegyek eredeti árakon kaphatók.

bizáki Puky Béla.

M. k. államvasutak igazgatósága.

25204/1898 C.-II. sz.

Hirdetmény.

Magyar-adriai vasuti kötelék.

A magyar-adriai vasuti kötelék díjszabásainak 1898. január hó 1-től érvényes II. rész. 1. és 2. füzetében valamint az azokhoz tartozó függelékben a bares-pakráczai vasut Pakrácz-Lipik állomása neve Pakráczra helyesbített.

Budapest, 1898. április 7-én.

Magyar királyi államvasutak a részes vasutak nevében is.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Nekünk bemutatott számtalan megbízható hitelles közönségítélet folytán ezen negyedszázad óta fenálló reedelő-intőzet e legmoleggyében ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugyosófolysokot és scheket, az únterfőrtés utóhájját, az előnygőlt férőfőrd, magómlékek, a bujakór utókvétközönyell, nőknél fehérfolyást, báromnyiro Odóitek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a maglalanaggy egyik főhozója és bűrbetegségeket gyógyíjt új gyóggymód szorint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szemész- és szülészitudor, v. cs. kir. oszt. főorvos Budapest, bejárós, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyóggyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek előző várdórom.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető;

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a neml betegségek és ezek észszerű gyóggkezeléséhez címűkönyv, volt ára 2 frt 50kr., most csak 60 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt befizetés mellett bérmentve, vagy 90 kr. utánvél mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A neml életbredése. III. Az onforóztetés s az éjjeli magómló-ok. IV. Hugy-lökőtar (trippér) és hugyosószűkületek. V. A bujakór (síphília) A Asverfolys. VII. Elgyengült férőfőrd VIII. Női maglalanag. IX. Az új zervek megbetegedéseinek főtenyőzje: a prostitúció.

Chic a fagonban, tatos és olcsó. Minden tisztta gyapjuból. Egy felöltő 9 frt. — Egy öltöny 10 frt. — Egy gyermek-kosztüm 3 frttól, kerékpárdress 8 forint és 50 krtól feljebb az „Angel szabónál” Kohn Heilmann és fiai Budapest, Károly-körút 12. — Legnagyobb url és gyermek-cuha raktár. — Alapittatott 1848. — Szigoruan szabott árak. Kérjük szimünkét jól figyelembe venni.

Zavaszi Nemzetközi Kiállítás az új műcsarnokban az Andrassy-ut végén 1898. április 15-től június 15-ig. Nyitva reggel 9 órától este 9-ig. Csütörtökön és vasárnap este 7-11-ig sítahangverseny. Buffet. Belépő-díj egy korona. Vasárnap délután 1-től 6-ig 20 krajczár.

Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalm. higiénikus asbest talpbetét. Egy talpálmány, mely hosszas kísérletek és kímélővizsgálatok eredménye hívta van. hogy az ember test legéregesebb részét megóvja a meglőléstől. Nincs többé typhus, bűrkeményedés, lábfelfűrés, lábgégés, meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki csapójt Dr. Högyes-féle szabadalmot. Csak Asbest talpbetéttel éljék el. Csakban szentvérdőnek és költőcsere ingavetőknek meglőszelhetlen értékű. Az asbest talpbetét kímélősségt legjobban bizonyítja. Ogr a cs. és kir. közv hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 23500 pár szállították. Ára párónként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Szállítókés csakis utánvétel. Felvilágosítások és prospectusok ingyen. Általános Asbestárny-gyár tőltő társaság Budapest, VI., Sáv-utca 18. — Décs, L. Franz József-utca 7. Ismételtársítók kerestetnek.

Antisepticus és hygienicus HÖLGY-ÓVSZER. Tefjes dízes hatással, használatban kímélő és nem kelletlen többé semminemű gyóggkezelés és ártalmas gumiú vagy spongya-csákék. 1 doboz (12 úbr) ára 1 frt 30 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 70 kr. előleges befizetés után bérmentve. Kapható a feltalálónál: László József gyóggyszerésznél, Mátyás-Ujvár (Érdely). (1898) Budapesti Főraktár: Kerpel, Fehér sas gyóggszertára, V. Lipót-körút 22. Telefon: 2317. Gyors és díszített szállítók.